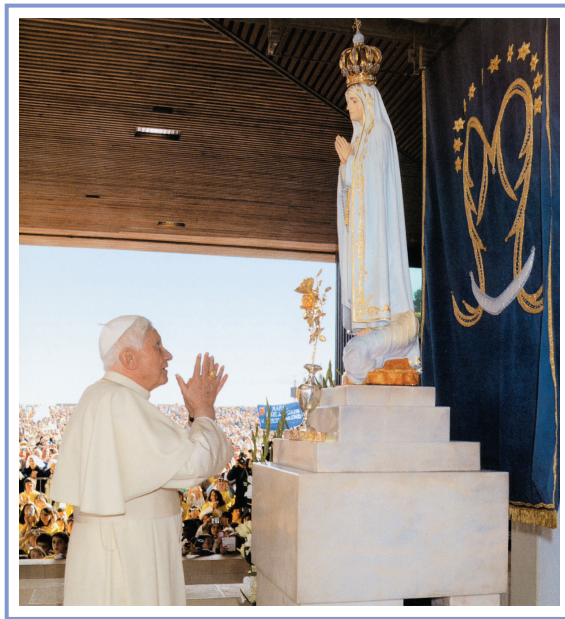

MEDNARODNA KATOLIŠKA REVIJA

COMMUNIO

Fatima

MEDNARODNA KATOLIŠKA REVIJA
COMMUNIO

Ustanovitelji:

Hans Urs von Balthasar, Joseph Ratzinger, Henri de Lubac

Izdaja:

SVET MEDNARODNE KATOLIŠKE REVIJE COMMUNIO
PRI SLOVENSKI ŠKOFOVSKI KONFERENCI

Uredniški odbor:

ALOJZIJ ČEMAŽAR, JANEZ FERKOLJ,
DAVID MOVRIN, JASMINA RIHAR,
CIRIL SORČ, STANISLAV ZORE

Glavni in odgovorni urednik: ANTON ŠTRUKELJ

© Slovenska škofovska konferenca

Izhaja pri založbi: DRUŽINA d.o.o.

Za založbo Tone Rode

Tisk: Tiskano v Sloveniji

Naklada: 1000 izvodov

Ljubljana 2016

JOSEPH RATZINGER/BENEDIKT XVI.	209	TEOLOŠKI KOMENTAR K FATIMSKI SKRIVNOSTI
PAPEŽ BENEDIKT XVI.	221	PREROŠKO POSLANSTVO FATIME ZA REŠITEV SVETA
ANTON NADRAH OCIST	226	KRISTUS BO ZMAGAL PO MARIJI
MOJCA IN SEVERIN MAFFI	264	STOLETJE V ZNAMENJU MARIJINIH SPOROČIL
JANEZ FERKOLJ	273	NEBESNO SPOROČILO
NADŠKOF JULIUSZ JANUSZ	284	MARIJA IN EVHARISTIJA
ŠKOF EGON KAPELLARI	292	NIMAMO REŠITEV ...
ANTON ŠTRUKELJ	295	HVALJENO BODI PRESVETO JEZUSOVO SRCE!
ANTON ŠTRUKELJ	300	POSVETITEV MARIJI

JOSEPH RATZINGER/BENEDIKT XVI.

Teološki komentar k fatimski skrivnosti

Kdor pozorno bere besedilo tako imenovane tretje fatimske »skrivnosti«, ki je po naročilu svetega očeta tukaj prvič dobesedno objavljeno, bo po vseh predhodnih spekulacijah verjetno razočaran ali začuden. Nobenih velikih skrivnosti ne odkrije; zagrinjalo prihodnosti se ni pretrgalo. Vidimo Cerkev mučencev pravkar minulega stoletja, povzeto v težko razložljivi simbolični govorici. Ali je to tisto, kar je Gospodova Mati hotela povedati krščanstvu, človeštvu v času velikih vprašanj in stisk? Ali nam to pomaga na začetku novega tisočletja? Ali pa gre morda le za odslikave notranjega sveta otrok, ki so odraščali v okolju globlje pobožnosti, hkrati pa so jih tudi pretresale grozeče nevihte njihovega časa? Kako naj razumemo videnje, kaj naj si mislimo o njem?

Javno razodetje in privatna razodetja - njihovo teološko mesto

Preden se lotimo poskusa interpretacije, katere bistvene črte najdemo v nagovoru, ki ga je imel kardinal Sodano 13. maja leta 2000 ob koncu evharističnega slavlja v Fatimi, ki mu je predsedoval sveti oče, so potrebna nekatera načelna pojasnila glede načina, kako naj po nauku Cerkve razumemo znotraj življenja vere takšne pojave, kakršen je Fatima. Nauk Cerkve razlikuje med »javnim razodetjem« in »privatnimi (zasebnimi) razodetji«. Med obema

Kardinal Joseph Ratzinger, prefekt Kongregacije za nauk vere, Teološki komentar k fatimski skrivnosti, v: Fatimsko sporočilo, Družina, Ljubljana 2000, 27–38. – Prevod Marija Weiskirchen. Jezikovni pregled Anton Strle.

svarnostima ni razlika le v stopnji, marveč v bistvu. Beseda »javno razodetje« označuje vsemu človeštvu namenjeno božje razodevanje, ki je ohranjeno v dvodelnem Svetem pismu, ki sestoji iz Stare in Nove zaveze. »Razodetje« se imenuje zato, ker se je Bog v njem korak za korakom dajal spoznati ljudem, vse do tiste točke, ko je on sam postal človek, da bi v svojem učlovečenem Sinu Jezusu Kristusu ves svet pritegnil k sebi in ga zedinil s seboj. Ne gre torej za razumska sporočila, marveč za življenjski proces, v katerem se Bog približa človeku; v tem procesu se potem seveda razlikujejo tudi takšne vsebine, ki so zanimive za razum in za umevanje skrivnosti Boga samega. Proces se nanaša na celotnega človeka in tako tudi na razum, toda ne zgolj nanj. Ker je Bog samo eden, je ena in edina tudi zgodovina, ki jo doživlja s človeštvom, ki velja za vse čase in ki je dosegla svojo izpolnitev v življenju, smrti in vstajenju Jezusa Kristusa. V Kristusu je Bog povedal vse, namreč samega sebe, in zato se je razodetje končalo z uresničitvijo Kristusove skrivnosti, ki je oblikovana v Novi zavezi. Da bi razložil to dokončnost in popolnost razodetja, navaja Katekizem katoliške Cerkve besedilo sv. Janeza od Križa: »Ko nam je dal svojega Sina, ki je njegova Beseda, njegova edina Beseda, nam je v njej vse skupaj in obenem razodel in nima več ničesar povedati ...; kar je namreč prej razodeval po prerokih v odlomkih, je nato razodel v celoti, ko nam je dal svojega Sina, ki je vse. Kdor bi zdaj hotel vpraševati Boga in dobiti od njega videnje ali razodetje, ne bi ravnal samo nespametno, ampak tudi žaljivo, ker ne bi upiral svojih oči edinole v Kristusa, ampak bi želel kaj drugačenga in novega« (KKC 65, Carm. 2,22).

Dejstvo, da se edino božje razodetje, namenjeno vsem ljudem, končuje s Kristusom in s pričevanjem o njem v knjigah Nove zaveze, zavezuje Cerkev k enkratnemu dogodku svete zgodovine in k svetopisemski besedi, ki jo ta dogodek vsebuje in razlaga, kar pa ne pomeni, da more Cerkev zdaj gledati le na preteklost in da je tako obsojena na nerodovitno ponavljanje. Katekizem katoliške Cerkve pravi k temu: »... Čeprav je razodetje dovršeno, še ni v celoti razloženo: krščanski veri ostane naloga, da v potekanju stoletij

postopoma dojema ves njegov pomen in daljnosežnost« (KKC 66). Oba vidika: povezanost z enkratnim in napredovanje njegovega razumevanja, sta zelo lepo razložena v Gospodovem poslovilnem govoru, ko poslavljajoči se Jezus reče učencem: »Še mnogo vam imam povedati, a zdaj bi še ne mogli nositi. Ko pa pride on, Duh resnice, vas bo vodil k popolni resnici; ne bo namreč govoril sam od sebe ... On bo poveljčal mene, ker bo jemal iz mojega in oznanjal vam« (Jn 16,12-14). Tako po eni strani Duh vodi in odpira spoznanje, za čigar težo poprej ni bilo dovolj predpostavk - to je vedno nedokončana širina in globina krščanske vere. Po drugi strani je to vodenje »jemanje« iz zaklada Jezusa Kristusa samega, čigar neizčrpana globina se razodeva v tem vodenju. Katekizem navaja k temu globoko besedo papeža Gregorja Velikega: »Božje besede rastejo skupaj z njim, ki jih bere« (KKC 94, Sv. Gregor Veliki, hom. Ez. 1,7,8). Drugi vatikanski koncil pozna tri temeljne poti, po katerih se v Cerkvi uresničuje vodstvo Svetega Duha in s tem »rast božje besede«: Uresničuje se po preudarjanju in preučevanju vernikov, ki to premišlujejo v svojem srcu, po notranjem uvidevanju duhovnih stvarnosti, kakršnega dobivajo iz izkustva, in po oznanjevanju tistih, »ki so s škofovskim nasledstvom prejeli zanesljivo karizmo resnice« (BR 8).

Na tem mestu je zdaj mogoče pravilno uvrstiti pojem »privatnega razodetja«, ki se nanaša na vsa videnja in razodetja po sklepu Nove zaveze; gre torej za kategorijo, znotraj katere moramo umestiti fatimsko sporočilo. Tudi k temu poslušajmo najprej Katekizem katoliške Cerkve: »V potekanju stoletij so obstajala tako imenovana ,zasebna razodetja', ki je nekatera izmed njih cerkvena oblast priznala ... Njihova vloga ni ,izboljšati' ali ,dopolniti' dokončno Kristusovo razodetje, temveč pomagati, da bi v določeni dobi zgodovine polneje živeli iz njega« (KKC 67). Jasno je dvoje:

1. Avtoriteta privatnih razodetij se bistveno razlikuje od avtoritete javnega razodetja: To zahteva našo vero, kajti v njem nam po človeški besedi in po posredovanju živega občestva Cerkve govori Bog sam. Vera v Boga in v njegovo besedo se razlikuje od vsakršne druge človeške vere, upanja, mišljenja. Gotovost, da Bog govori, mi

daje gotovost, da se srečujem s samo Resnico, in s tem gotovost, ki je ne moremo najti v nobeni drugi človeški obliki spoznanja. To je gotovost, na katero gradim svoje življenje in kateri zaupam v svojem umiranju.

2. Privatno razodetje je pomoč tej veri. Kot verodostojno se izkazuje naravnost v tem, da me usmerja na eno, javno razodetje. Kardinal Prosper Lambertini, poznejši papež Benedikt XIV., pravi k temu v svojem klasičnem, že normativnem traktatu o razglasitvah za blažene in svetnike: »Privolitev katoliške vere privatnim razodetjem v tem smislu ni dolgovana, in tudi ni mogoča. Ta razodetja terjajo mnogo bolj privolitev človeške vere po merilih pameti, ki nam jih predstavljajo kot verjetna in verodostojna«. Flamski teolog. E. Dhanis, izvrstni poznavalec te materije, povzemajoč ugotavlja, da cerkvena odobritev privatnega razodetja obsega tri prvine: dotično sporočilo ne vsebuje ničesar, kar nasprotuje veri in zdravi morali; dovoljeno ga je objaviti, in verujoči so pooblašteni, da mu po pametni presoji privolijo (*Sguardo su Fatima e bilancio di una discussione*, v: *La Civiltà cattolica* 104, 1953 II. 392-406, tu 397). Takšno sporočilo more biti dragocena pomoč, da bi v vsakokratni sedanji uri bolje razumeli in živeli evangelij; zato naj ga ne odrivamo na stran brez spoštovanja. Je pomoč, ki nam je ponujena, ki pa je nismo prisiljeni uporabiti.

Merilo za resničnost in vrednost kakšnega privatnega razodetja je potemtakem njegova podreditev Kristusu samemu. Če nas odvrta od njega, če se osamosvoji ali se izkazuje celo kot nekakšen drugi in boljši red, in kot pomembnejši od evangelija, tedaj gotovo ne prihaja od Svetega Duha, ki nas vodi v evangelij, in ne iz njega. To ne izključuje, da neko privatno razodetje postavlja nove vidike, da vzpostavlja nove načine pobožnosti ali pogloblja in razširja stare. Pri vsem tem mora marveč iti za to, da hrani vero, upanje in ljubezen, ki so stalna pot odrešenja za vse. Dodati moremo še to, da privatna razodetja pogosto prihajajo prvenstveno iz ljudske pobožnosti in nanjo delujejo ter ji dajejo nove impulze in odpirajo nove oblike. To ne izključuje, da delujejo tudi na liturgijo samo, kakor kažeta na primer praznik

Svetega Rešnjega telesa ali Jezusovega srca. V določenem pogledu se v odnosu med liturgijo in ljudsko pobožnostjo odslkava odnos med razodetjem in privatnimi razodetji: liturgija je merilo, je neposredno iz evangelija nahranjeni izraz življenja Cerkve v celoti. Ljudska pobožnost pomeni, da se vera ukorenini v srcih posameznega ljudstva, tako da ga ponese v svet vsakdanjika. Ljudska pobožnost je prva in temeljna oblika »inkulturacije« vere, ki mora vedno znova pustiti, da jo ureja in vodi navodilo liturgije, toda obratno jo s strani srca oplaja.

S tem smo že prešli od prejšnjih negativnih omejitev, ki so bile najprej potrebne, k pozitivni določitvi privatnega razodetja: Kako ga moremo biblično pravilno umestiti? Kaj je njegova teološka kategorija? Zdi se mi, da nam najstarejše ohranjeno Pavlovo pismo, najstarejše pismo Nove zaveze sploh, Prvo pismo Tesaloničanom, kaže smer. Tukaj apostol pravi: »Duha ne ugašajte, prerokovanja ne zaničujte, vse preskušajte, in kar je dobro, ohranite« (5,19-21). V vseh časih je Cerkvi dana karizma preroštva, ki mora biti preizkušena, ki pa je tudi ne smemo zaničevati. Ob tem moramo premisliti, da preroštvo v bibličnem smislu ne pomeni vedeževanja, marveč razlaganje božje volje za sedanjost, ki kaže tudi pravilno pot v prihodnost. Vedeževalec odgovarja na radovednost razuma, ki hoče odtrgati zagrinjalo prihodnosti; prerok se srečuje s slepoto volje in mišljenja in razlaga božjo voljo kot pravico in kažipot za sedanjost. Moment napovedi prihodnjega je pri tem drugoten. Bistveno je posedanjenje edinega razodetja, ki me zadeva v globini: preroška beseda je opomin ali tudi tolažba ali oboje skupaj. V tem pogledu moremo karizmo preroštva povezovati s kategorijo »znamenja časa«, ki jo poudarja drugi vatikanski koncil: »... Obličje zemlje in neba znate presojati; kako, da tega časa ne presodite?« (Lk 12. 56). Med »znamenji časa« moramo v tej Jezusovi besedi videti njegovo lastno pot, njega samega. Razlagati znamenja časa v luči vere pomeni, spoznati Kristusovo navzočnost v vsakem času. V privatnih razodetjih, ki jih je Cerkev potrdila - torej tudi v Fatimi - gre za to: pomagajo naj nam razumeti znamenja časa in nanje v veri prav odgovoriti.

Antropološka zgradba privatnih razodetij

Ko smo s temi premišljevanji skušali najti teološko umestitev privatnih razodetij, moramo zdaj, preden poskusimo razložiti fatimsko sporočilo, kratko tudi nekoliko osvetliti njegov antropološki (psihološki) značaj. Teološka antropologija v tej zvezi razlikuje tri načine zaznavanja ali »gledanja«: gledanje s čuti, torej zunanje telesno zaznavanje; notranje zaznavanje in duševno gledanje (*visio sensibilis - imaginativa - intellectualis*). Jasno je, da pri videnjih kot so Lurd, Fatima itn. ne gre za navadna zunanja čutna zaznavanja: videne podobe in liki niso zunanje navzoči v prostoru, kakor je na primer tu drevo ali hiša. To je očitno na primer pri videnju pekla ali tudi pri videnju, ki je opisano v tretji skrivnosti, zlahka pa se to pokaže tudi pri drugih videnjih, posebno, ker niso vsi navzoči imeli videnja, marveč samo »vidci«. Prav tako je jasno, da ne gre za brezlično intelektualno »gledanje«, kakor se zgodi pri visokih stopnjah mistike. Tako gre za srednjo kategorijo, notranje zaznavanje, ki ima za vidca vsekakor moč navzočnosti, ki je zanj enako zunanjemu čutnemu prikazanju.

Gledati od znotraj ne pomeni, da gre za fantazijo, ki bi bila izraz subjektivnega umišljanja. Mnogo bolj pomeni, da se duše dotakne utrip realne, četudi nadčutne resničnosti in more videti nečutno, kar je čutom nevidnega - videnje z »notranjimi čuti«. Gre za prave »predmete«, ki se dotikajo duše, čeprav ne pripadajo našemu navadnemu čutnemu svetu. Zato se zahteva notranja čuječnost srca, ki pa je zaradi pritiska mogočnih zunanjih resničnosti ter slik in misli, ki napolnjujejo dušo, največkrat ni. Človek je voden ven iz zgolj zunanjega, in globlje razsežnosti resničnosti se ga dotaknejo in se mu prikažejo kot vidne. Morda od tu celo razumemo, zakaj so ravno otroci privilegirani prejemniki takšnih prikazanj: Duša še ni pokvarjena, notranja sposobnost zaznavanja še ni prizadeta. »Iz ust otrok in dojenčev si sebi napravil hvalo«, odgovarja Jezus z besedo Psalma (Ps 8,3) na kritiko velikih duhovnikov in starešin, ki otroško vzklikanje »hozana!« pojmujejo kot neprimerno (Mt 21,16).

Rekli smo, da notranje gledanje ni fantazija, marveč resnična in posebna oblika zaznavanja. Toda s seboj prinaša tudi omejitve. Že pri zunanjem gledanju je vedno udeležen tudi subjektivni dejavnik: nikoli ne vidimo čistega predmeta, marveč prihaja k nam skozi filter naših čutov, ki ga morajo prevesti. To je še razločneje pri gledanju od znotraj, predvsem tedaj, ko gre za resničnosti, ki po sebi prestopajo naš horizont. Subjekt, gledajoči, bo še močneje vpleten. Vidi s svojimi možnostmi, z zanj dostopnimi načini predstav in spoznanja. V notranjem gledanju je še veliko več postopka prevajanja kot v zunanjem, tako da je subjekt v upodabljanju tega, kar se kaže, bistveno soudeležen. Podoba lahko pride samo po njegovih merilih in njegovih zmožnostih. Zato takšna gledanja niso nikdar čiste »fotografije« onstranstva, marveč nosijo na sebi tudi možnosti in meje zaznavajočega subjekta.

To je mogoče pokazati na vseh velikih videnjih pri svetnikih; to seveda velja tudi za videnja fatimskih otrok. Podobe, ki jih opisujejo, nikakor niso zgolj izraz njihove fantazije, marveč sad resničnega zaznavanja od zgoraj in od znotraj, toda tudi si jih ne smemo predstavljati tako, da bi bilo za trenutek odgrnjeno zagrinjalo z onstranstva, in bi se nebesa prikazala v svojem čistem biti-na-sebi, kakor upamo, da jih bomo nekoč gledali v dokončnem združenju z Bogom. Podobe so mnogo bolj tako rekoč sestavljene skupaj iz od zgoraj prihajajoče spodbude in iz za to danih možnosti zaznavajočega subjekta, se pravi otrok. Zato je govorica podob teh videnj simbolna govorica. Kardinal Sodano k temu pravi: »... Ne opisujejo podrobnosti prihodnjih dogodkov v fotografskem smislu, marveč na skupnem ozadju zgoščeno povzemajo dejstva, ki se raztezajo v časovno nedoločenem zaporedju in trajanju.« To povzemanje časov in prostorov v eno samo podobo je tipično za takšna videnja, ki jih moremo največkrat razvozlati šele, če se ozremo nazaj. Ni potrebno, da vsaka prvina podobe pomeni nekaj konkretno zgodovinskega. Velja videnje kot celota in podrobnosti je treba razvrstiti iz celote podob. Kaj je sredina posamezne podobe, se nazadnje razkrije iz tega, kar je sredina krščanskega »preroštva« sploh: Sredina je tu, kjer videnje postane klic in vodi k božji volji.

Poskus razlage fatimske »skrivnosti«

V literaturi sta prvi in drugi del fatimske skrivnosti že toliko diskutirana, da ju tukaj ni potrebno ponovno razlagati. Na kratko bi rad samo opozoril na najpomembnejšo točko. Otroci so za strašni trenutek doživeli videnje pekla. In povedano jim je, zakaj so bili izpostavljeni temu trenutku: »per salvarle« – da bi kazali pot rešitve. Na misel nam pride beseda iz prvega Petrovega pisma: »Namen vaše vere je zveličanje duš« (1,9). Kot pot za to bo – za ljudi iz anglosaškega in nemškega kulturnega področja presenetljivo – podano češčenje Brezmadežnega Marijinega srca. Za pravilno razumevanje mora tu zadoščati le kratko navodilo: v bibličnem jeziku pomeni »srce« središče človeške eksistence, sotočje razuma, volje, duše in čutov, v katerem najde človek svojo enost in svojo notranjo smer. »Brezmadežno srce« je po Mt 5,8 srce, ki je povsem doseglo notranjo edinost z Bogom in zato »gleda Boga«. »Devozione« (češčenje) Brezmadežnega Marijinega srca je zatorej približanje tej naravnosti srca, ki v »Fiat« – zgodi se tvoja volja – postane oblikujoča sredina celotne eksistence. Če bi kdo hotel ugovarjati, da ne smemo nobenega človeka postavljati med nas in Kristusa, moramo spomniti na to, da se Pavel ne sramuje reči svoji skupnosti: Posnemajte mene (1 Kor 4,16; Fil 3,17; 1 Tes 1,6; 2 Tes 3,7,9). Na apostolu morejo konkretno razbrati, kaj pomeni hoja za Kristusom. Od koga pa bi se preko vseh časov mogli tega bolje naučiti kakor od Gospodove Matere?

Tako končno pridemo do tukaj prvič neskrajšano objavljene tretjega dela fatimske skrivnosti. Kakor izhaja iz razpoložljive dokumentacije, je bila razlaga, ki jo je ponudil kardinal Sodano v svojem govoru 13. maja, najprej predložena osebno sestri Luciji. Sestra Lucija je k temu najprej pripomnila, da je bilo njej dano videnje, ne pa njegova razlaga. Razlaga ne pripada vidcu, marveč Cerkvi. Po branju besedila pa je rekla, da ta interpretacija ustreza temu, kar je izkusila in da jo s svoje strani priznava kot primerno. V nadaljnjem zato lahko le še poskusimo utemeljiti in poglobiti to razlago z do zdaj razvitimi merili.

Kakor smo kot ključno besedo prve in druge skrivnosti spoznali »salvare le anime« (rešiti duše), tako je ključna beseda te skrivnosti trikratni klic: »Penitenza, Penitenza, Penitenza« (pokora, pokora, pokora)! To nas spominja na začetek evangelija: »Spokorite se in verujte evangeliju« (Mr 1,15). Razumeti znamenja časa pomeni: Razumeti nujnost pokore - spreobrnjenja - vere. To je pravilni odgovor na zgodovinski trenutek, ki ga obkrožajo velike nevarnosti, ki so orisane v naslednjih slikah. Na tem mestu smem vplesti svoj osebni spomin: v nekem pogovoru z menoj mi je sestra Lucija rekla, da ji je vedno bolj jasno, da je cilj vsega prikazanja bolj uvajati v vero, upanje in ljubezen - vse drugo je le vodilo k temu.

Preidimo zdaj bližje na posamezne podobe. Angel z ognjenim mečem na levi strani božje Matere spominja na podobne slike skrivnega Razodetja. Predstavlja grožnjo sodbe, pod katero stoji svet. Da bi lahko zgorel v ognjenem morju, se nam danes nikakor ne zdi nič več kot gola fantazija: človek sam je s svojimi iznajdbami pripravil plameneči meč. Videnje nato prikazuje protimoč oblasti uničenja – sijaj Božje Matere, in nekako iz njega izhajajoči klic k pokori. S tem je upoštevana človekova svoboda: prihodnost nikakor ni neodvisno določena, in podoba, ki so jo videli otroci, ni vnaprej posneti film o prihodnjem, pri čemer ne bi mogli ničesar več spremeniti. Celotno videnje je samo v tem, da bi spravilo na plano svobodo in jo obrnilo v pozitivno. Kajti smisel videnja ni pokazati film o nespremenljivo fiksirani prihodnosti. Njegov smisel je ravno obratno, mobilizirati moči za spremembe k dobremu. Zato so povsem zgrešene fatalistične razlage skrivnosti, ki na primer govorijo, da je bil atentator 13. maja 1981 orodje v božjem načrtu, ki ga je vodila božja previdnost in da zato ni mogel svobodno delovati, ali podobne ideje, ki krožijo. Videnje mnogo bolj govori o ogroženosti in o poti rešitve.

Naslednji stavki besedila ponovno osvetlijo slikoviti značaj videnja: Bog ostane neizmerljivi in vse naše gledanje presegajoča luč. Ljudje se prikažejo kakor v ogledalu. To notranjo omejitev videnja, katerega meje so tu nazorno prikazane, moramo vedno ohraniti. Prihodnje se pokaže le »v ogledalu in v prisposobi« (prim. 1 Kor

13,12). Obrnimo se zdaj k posameznim slikam, ki sledijo v besedilu skrivnosti. Kraj dogajanja je opisan s tremi simboli: strma gora, napol v razvalinah ležeče veliko mesto in končno mogočni križ iz neobdelanih kosov. Gora in mesto simbolizirata kraje človeške zgodovine: zgodovina kot utrudljivo vzpenjanje v višino, zgodovina kot kraj človeške graditve in skupnega življenja ter hkrati kot kraj uničenj, v katerih človek uničuje svoje lastno delo. Mesto je lahko kraj skupnosti in napredka, toda tudi kraj ogroženosti in zunanje nevarnosti. Na gori stoji križ – cilj in orientacijska točka zgodovine. V križu je uničenje preoblikovano v rešitev; stoji kot znamenje zgodovinske stiske in kot obljuba nad njo.

Nato se prikažejo človeške osebe: belo oblečeni škof («domnevali smo, da je bil to sveti oče»), drugi škofje, duhovniki, redovniki in končno možje in žene vseh razredov in stanov. Papež gre očitno pred njimi, tresoč se in trpeč spričo vse groze, ki ga obdaja. Ne le hiše mesta ležijo delno v razvalinah – njegova pot vodi mimo trupel ubitih. Pot Cerkve je tako orisana kakor Križev pot, kakor pot v čas nasilja, uničenj in preganjanj. V tej podobi smemo videti odslkavo zgodovine celega stoletja. Kakor so kraji zemlje v obeh podobah gore in mesta videni skupaj in so usmerjeni na križ, tako so tudi časi potegnjeni skupaj: v videnju moremo spoznati minulo stoletje kot stoletje mučencev, kot stoletje trpljenja in preganjanj Cerkve, kot stoletje svetovnih vojn in mnogih lokalnih vojn, ki so izpolnile celotno drugo polovico stoletja in ustvarile nove oblike grozodejstev. V »ogledalu« tega stoletja vidimo iti mimo mučeniške priče desetletij. Zdi se primerno, da tukaj navedemo stavek iz pisma, ki ga je sestra Lucija 12. maja 1982 napisala svetemu očetu: »Tretji del skrivnosti se nanaša na besede Naše Ljube Gospe: ‚Če ne, bo (Rusija) razširila svoje zmote po svetu in povzročila vojne in preganjanja Cerkve. Dobri bodo mučeni, sveti oče bo moral veliko trpeti, razni narodi bodo izničeni.«

V Križevem potu stoletja igra papeževa figura posebno vlogo. V njegovem napornem vzpenjanju na goro smemo mirno videti več papežev v povzetku, ki so začeni s Pijem X. do sedanjega papeža sonosili trpljenje stoletja in so si prizadevali hoditi kot prvi po

poti, ki vodi h križu. Na poti mučencev je v videnju umorjen tudi papež. Ali ni moral sveti oče, ko si je po atentatu 13. maja 1981 pustil prebrati besedilo tretje skrivnosti, v tem spoznati svojo lastno usodo? Bil je zelo blizu na meji smrti. Sam je svojo rešitev razložil z naslednjimi besedami: »... materinska roka je vodila pot krogle in je papežu, ki se je dvobojeval s smrtjo, dovolila, da obstane na pragu smrti« (13. maja 1994). Da je »mano materna« (materinska roka) le drugače vodila smrtno kroglo, še enkrat pokaže, da ni nobene nespremenljive usode, da sta vera in molitev moči, ki moreta poseči v zgodovino in da je na koncu molitev močnejša kakor naboji, in vera mogočnejša kakor razdeljenosti.

Konec skrivnosti spominja na slike, ki jih je Lucija videla v pobožnih knjigah; njihova vsebina črpa iz antičnega razumevanja vere. To je tolažljiva slika, ki hoče zgodovino krvi in solza napraviti prozorno za ozdravljajočo božjo moč. Pod prečnicama križa angela zajemata kri mučencev in z njo zalivata duše, ki se odpravijo na pot k Bogu. Kristusova kri in kri mučencev sta tu videni skupaj: kri mučencev teče iz prečnic križa. Njihovo mučeništvo spada h Kristusovemu trpljenju, in je z njim postalo eno. Za Kristusovo telo dopolnjujejo, kar primanjkuje njegovim bridkostim (Kol 1,24). Njihovo življenje samo je postalo evharistija, vstopilo je v skrivnost umrlega pšeničnega zrna in je deležno njegove rodovitnosti. Kri mučencev je seme krščanske eksistence, je rekel Tertulijan. Kakor je Cerkev izšla iz Kristusove smrti, iz njegove prebodene strani, tako je umiranje pričevalcev rodovitno za nadaljnje življenje Cerkve. Na začetku tako utesnjujoče videnje tretje skrivnosti se torej konča s podobo upanja: nobeno trpljenje ni zaman, in ravno trpeča Cerkev, Cerkev mučencev, postane kažipot človekovemu iskanju Boga. V dobrih božjih rokah ne počivajo le trpeči kakor Lazar, ki je našel največjo tolažbo in ki skrivnostno predstavlja Kristusa, ki je hotel biti ubogi Lazar za nas; več kot to: iz trpljenja pričevalcev prihaja moč očiščenja in prenove, ker je ponavzočenje Kristusovega lastnega trpljenja in podaja naprej njegovo zdravilno delovanje v sedanost.

S tem smo prišli do zadnjega vprašanja: Kaj naj fatimska skrivnost kot celota (v svojih treh delih) pomeni? Kaj nam pove?

Najprej moramo s kardinalom Sodanom ugotoviti, da »...dogodki, na katere se nanaša tretji del fatimske skrivnosti, vendarle pripadajo preteklosti...«. Kolikor so prikazani posamezni dogodki, pripadajo preteklosti: Kdor je čakal na vznemirjajoča apokaliptična odkritja glede konca sveta ali glede nadaljnjega poteka zgodovine, mora biti razočaran. Takšnih pomirjenj naše radovednosti nam Fatima ne ponuja, kakor že krščanska vera sploh noče in ne more biti hrana za našo radovednost. Kaj ostane, smo videli že na začetku naših premišljevanj o besedilu skrivnosti: vodenje k molitvi kot poti »rešitve duš« in v enakem smislu navodilo za pokoro in spreobrnjenje.

Ob koncu bi se rad lotil še po pravici slavne besede te skrivnosti: »Moje brezmadežno srce bo zmagalo«. Kaj to pomeni? Za Boga odprto, po gledanju nanj očiščeno srce je močnejše kot puške in orožje vseh vrst. Marijin »fiat«, beseda njenega srca, je obrnila svetovno zgodovino, ker je dopustila Odrešeniku priti na ta svet – ker je v prostoru te privolitve Bog mogel postati človek in zdaj večno ostane. Zlo ima moč v svetu, to vedno znova vidimo in izkušamo, ima moč, ker se naša svoboda vedno znova pusti odtrgati od Boga. Toda odkar ima Bog sam človeško srce, nima svoboda za zlo nič več zadnje besede. Od tedaj velja: »Na svetu boste imeli stisko, toda zaupajte, jaz sem svet premagal« (Jn 16,33). Fatimsko sporočilo nas vabi, naj se zaupamo tej obljubi.

PAPEŽ BENEDIKT XVI.

Preroško poslanstvo Fatime za rešitev sveta

Pridiga v Fatimi, 13. maja 2010

Dragi romarji! »Njihovi potomci bodo znani med narodi ... To je zarod, ki ga je Gospod blagoslovil« (Iz 61,9). Te besede, s katerimi se je začelo prvo berilo tega evharističnega slavja, se čudovito izpolnjujejo v tem bogoslužnem občestvu, ki se je tako pobožno zbralo pri nogah Božje Matere. Dragi bratje in sestre, tudi jaz sem prišel kot romar v Fatimo, v to »hišo«, ki jo je izbrala Marija, da bi nam govorila v naši moderni dobi. Prišel sem v Fatimo, ker se potujoča Cerkev, ki jo je njen Sin hotel ustanoviti kot orodje evangelizacije in zakrament zveličanja, danes zgrinja na tem kraju. Prišel sem v Fatimo, da bi z Marijo in tolikimi romarji molil za naše človeštvo, ki ga mučita trpljenje in stiska. In končno sem prišel v Fatimo z istimi čustvi, ki so navdajala tudi blaženega Frančiška, Jacinto in Božjo služabnico Lucijo. S temi čustvi bi rad zaupno izpovedal Božji Materi, da »ljubim« Jezusa, da Cerkev in duhovniki »ljubijo« Jezusa in hočejo svoj pogled stalno usmerjati nanj. Poleg tega bi rad ob sklepu duhovniškega leta priporočil materinskemu Marijinemu varstvu duhovnike, moše in žene posvečenega življenja, misijonarje in vse ljudi, ki delajo dobro in s tem napravljajo Božjo hišo za gostoljuben in prijeten kraj.

»To je zarod, ki ga je Gospod blagoslovil...« Od Gospoda blagoslovljen zarod si ti, draga škofija Leiria-Fatima, s svojim pastirjem Antonom Martom, kateremu se zahvaljujem za pozdravno besedo, ki mi jo je izrekel na začetku tega bogoslužja; zahvaljujem

Benedetto XVI, La missione profetica di Fátima per la salvezza del mondo, v: Insegnamenti di Benedetto XVI, zv. VI, 1/2010, Libreria Editrice Vaticana 2011, 696–700. – Prevedel Anton Štrukelj.

se mu za skrbnost, ki mi jo izkazuje v tem svetišču skupaj s svojimi sodelavci. Pozdravljam gospoda predsednika države in vse druge zastopnike javnega življenja, ki služijo temu slavnemu narodu. V duhu objemam vse portugalske škofije, ki jih tu zastopajo njihovi škofje; nebeškemu varstvu priporočam vsa ljudstva in narode sveta. V Bogu nosim v svojem srcu vse njihove sinove in hčere, predvsem tiste, ki preživljajo stisko in zapuščenost; rad bi jim posredoval tisto veliko upanje, s katerim je napolnjeno moje srce in ki ga na tem kraju skoraj otipljivo čutimo. To naše upanje naj bi se zakoreninilo v življenju vsakega od vas, dragi romarji, zbrani tukaj, kakor tudi v življenju vseh tistih, ki ste z nami povezani s sredstvi družbenega obveščanja.

Da, Gospod je naše veliko upanje, on je pri nas. V svoji usmiljeni ljubezni daje svojemu ljudstvu prihodnost: prihodnost v občestvu z njim. Božje ljudstvo, ki je izkusilo usmiljenje in tolažbo Boga, ki ga pri njegovi naporni vrnitvi iz babilonskega izgnanstva ni pustil samega, vzklika: »Iz srca se bom veselil v Gospodu. Moja duša naj vriska v mojem Bogu« (Iz 61,10). Najbolj vzvišena hči tega ljudstva je Devica in Božja Mati iz Nazareta, milosti polna, ki je strmela nad delovanjem Boga v njenem deviškem naročju. Marija izraža prav to veselje in upanje v svoji hvalnici Magnifikat: »Moj duh vriska v Bogu mojem Rešitelju«. Pri tem se nima za izbranko sredi nerodovitnega ljudstva, marveč jim napoveduje pristrčno veselje čudovitega Božjega materinstva, kajti »od roda do roda izkazuje svoje usmiljenje njim, ki se ga boje« (Lk 1,47,50).

Ta sveti kraj je zgovorno znamenje za to. Čez sedem let se boste ponovno zbrali tukaj k obhajanju stote obletnice prvega prikazanja tiste Gospe, ki »je prišla iz nebes« in je kot učiteljica uvajala otroke-vidce v najgloblje spoznanje troedine ljubezni in jih navajala k temu, da bi se veselili Boga kot najlepše dobrine svojega življenja. Po tej milostni izkušnji so odkrili Božjo ljubezen v Jezusu, tako da je Jacinta mogla vzklikniti: »V veliko veselje mi je reči Jezusu, da ga ljubim! Če mu to večkrat povem, potem se mi zdi, kakor da bi imela v prsih ogenj, ki pa me ne sežge«. Frančišek pa je rekel: »Najbolj mi je bilo vseč videti našega Gospoda v tisti svetlobi, ki

nam jo je položila v srce naša Mati. Tako rad imam Boga!« (*Memórias da Irmã Lúcia /Spomini sestre Lucije/, I,40 in 127*).

Bratje in sestre, ko poslušamo te nedolžne in globokoumne mistične izpovedi pastirčkov, bi marsikdo spričo tega, kar so oni videli, utegnil gledati nanje z nekoliko zavisti ali z razočarano obupanostjo tistih, katerim ni bila naklonjena ta sreča, a bi kljub temu radi videli. Takim ljudem reče papež z Jezusovimi besedami: »Motite se, ker ne poznate niti Pisma niti Božje moči« (Mr 12,24). Sveto pismo nas vabi k veri: »Blagor tistim, ki ne vidijo in vendar verujejo« (Jn 20,29). Bog – ki je globlji kakor naša najgloblja notranjost (prim. sv. Avguštin, *Izpovedi*, III,6,11) – zmore prodreti do nas predvsem z notranjimi čuti. Stvarnost, ki sega onkraj čutno zaznavnega, se blago dotakne duše in jo usposobi, da dospe do nečutnega, do tega, kar ni dostopno človeškim čutom. »Zato se zahteva notranja čuječnost srca, ki pa je največkrat ni zaradi pritiska mogočnih zunanjih resničnosti ter slik in misli, ki napolnjujejo dušo« (Kardinal Joseph Ratzinger, *Teološki komentar k fatimski skrivnosti*, 2000). Da, Bog nas more doseči, ko se podarja našemu notranjemu zrenju.

Vrhu tega je tista iz Božje prihodnosti prihajajoča luč, ki je napolnila pastirčke, ista luč, ki je zasvetila ob dopolnitvi časa in je prišla za vse ljudi. Ta luč je učlovečeni Božji Sin. Pri emavških učencih vidimo (prim. Lk 24,32), da ima Kristus moč razplamteti tudi najbolj hladna in žalostna srca. Naše upanje ima zato stvarno podlago, ker sloni na dogodku, ki se je zgodil v zgodovini in jo hkrati presega, to je Jezus iz Nazareta. Navdušenje, ki sta ga prebudili njegova modrost in njegovo zveličavno delovanje pri ljudeh njegovega časa, je bilo tako veliko, da je – kakor smo slišali v evangeliju – žena iz množice zaklicala: »Blagor ženi, katere telo te je nosilo in katere prsi so te hranile.« Jezus pa je odvrnil: »Še bolj pa blagor tistim, ki Božjo besedo poslušajo in izpolnjujejo« (Lk 11,27.28). Toda kdo si vzame čas, da bi poslušal njegovo besedo? Kdo pusti, da ga prevzame njegova ljubezen? Kdo bedi in moli v srcu v noči dvoma in negotovosti? Kdo pričakuje jutranjo zarjo novega dne, ne da bi pri tem pustil ugasniti plamen vere?

Vera v Boga napravlja človeka odprtega za gotovo upanje, ki ne razočara; vera mu daje trden temelj, na katerem more brez strahu graditi svoje življenje; vera terja od človeka, da se zaupno izroči Božji ljubezni, ki nosi ves svet.

»Njihovi potomci bodo znani med narodi /.../ To je zarod, ki ga je Gospod blagoslovil« (Iz 61,9): Bog jih je blagoslovil z neomajnim upanjem, iz katerega izhaja sad ljubezni, ki se raje žrtvuje za druge, kakor da bi žrtvovala druge. Kako resnično je, kar smo slišali v drugem berilu: »Ljubezen vse prenaša, vse veruje, vse upa, vse vzdrži« (1 Kor 13,7). Spodbuden zgled za to so pastirčki, ki so svoje življenje darovali za Boga in ga iz ljubezni do Boga delili s svojimi bližnjimi. Božja Mati jim je pomagala, da so svoja srca odprli vesoljnosti ljubezni. Zlasti blažena Jacinta je bila neutrudna v svoji skrbi za uboge in v požrtovalnem delovanju za spreobrnjenje grešnikov. Samo s to ljubeznijo, ki jo navdihujeta bratstvo in sočustvovanje, nam bo uspelo zgraditi civilizacijo ljubezni in miru.

Kdor meni, da je preroško poslanstvo Fatime končano, se moti. Tukaj na tem kraju spet postaja živ tisti Božji načrt, ki že od najzgodnejših časov sooča človeštvo z vprašanjem: »Kje je tvoj brat, Abel? /.../ Kri tvojega brata kriči k meni z zemlje« (1 Mz 4,9). Človeku je uspelo sprožiti krogotok smrti in groze, ki ga ne more več prekiniti... V Svetem pismu je pogosto govor o tem, da Bog išče pravičnega, da bi rešil mesto ljudi. Prav to dela Bog tu v Fatimi, kjer Božja Mati postavlja vprašanje: »Ali se hočete izročiti Bogu, da bi mogli prenašati vse trpljenje, ki vam ga namerava naložiti, kot spravo za grehe, s katerimi ga ljudje sramotijo, in kot priprošnjo za spreobrnjenje grešnikov?« (*Memórias da Irmã Lúcia /Spomini sestre Lucije/, I,162*).

Spričo družine človeštva, ki je pripravljeno svoje najsvetejše dolžnosti žrtvovati na oltarju malenkostnih sebičnosti v imenu nacije, rase, ideologije, skupine ali posameznika, je naša milostljiva Mati stopila z nebes, da bi vsem tistim, ki se ji izročajo, z vso vdanostjo položila v srce Božjo ljubezen, ki gori tudi v njenem srcu. V tistem času so bile samo tri osebe. Njihov življenjski zgled

pa se je razširil in pomnožil – zlasti s češčenjem Božje Matere romarice – v neštevilnih skupinah po vsem svetu, ki se posvečajo bratski solidarnosti. Naj bi se v sedmih letih, ki nas še ločujejo od stote obletnice prikazovanj, približalo napovedano zmagoslavje Marijinega brezmadežnega Srca v slavo Presvete Trojice.

ANTON NADRAH OCIST

Kristus bo zmagal po Mariji

Zmaga Marijinega brezmadežnega Srca

Dne 13. julija 1917 je v drugem delu fatimske skrivnosti Marija napovedala, da bo njeno brezmadežno Srce zmagalo. Papež Benedikt XVI. je v maju leta 2010, ob obisku Portugalske in Fatime, zaželel, naj priprava na stoletnico prikazovanj fatimske Gospe pomaga do zmage njenega brezmadežnega Srca. S tem je oznanil tudi cilj sedemletne priprave in samega obhajanja stoletnice: zmaga Marijinega brezmadežnega Srca.

Ko je kot prefekt Kongregacije za verski nauk leta 2000 razlagal tretjo fatimsko skrivnost, se je dotaknil tudi Marijine napovedi: »Moje brezmadežno Srce bo zmagalo.« Rekel je, da je ta stavek ena ključnih besed fatimske skrivnosti in da je po pravici postal slaven.

Papež Janez Pavel II. je preroško napovedal: »Kristus bo zmagal po Mariji. Kristus želi, da je njegova Mati udeležena v zmagah Cerkve, tako danes kot jutri.« K tej zmagi lahko nekaj prispeva vsak izmed nas.

Duhovniki se na različne načine trudimo in iščemo razne načine, kako bi zajezili upadanje vernosti in prispevali k novi evangelizaciji. Ugotavljamo, da nimamo veliko uspeha. Prav ima znani pater Donald Calloway, ki je dejal: »Trdno sem prepričan, da obstaja preizkušena metoda, kako pripeljati ljudi k veri v Jezusa Kristusa, k ljubezni do resnic, ki jih je On učil, in k ljubezni do Cerkve, ki jo je On ustanovil. Te metode nas je naučil Bog sam. Ime ji je Marija [...] Tako kot mnogi ljudje našega časa in vseh časov sem se naučil spoznavati in ljubiti Jezusa po Mariji. Sem duhovnik 21. stoletja, ker me je Bog postavil pod Marijin plašč. Tu najdem svojo moč, svoj cilj, svoje življenje, veselje in upanje.«

Obletnice imajo posebno poslanstvo, še posebej okrogle, kot so stoletnice. Ko govorimo o fatimski stoletnici, mislimo na trikratno prikazanje angela miru trem preprostim pastirčkom v Fatimi sredi Portugalske: Luciji, Frančišku in Jacinti, sredi prve svetovne vojne leta 1916. Še bolj pa se spominjamo šestkratnega prikazanja Device Marije omenjenim pastirčkom naslednjega leta 1917. Ob zadnjem prikazanju, 13. oktobra 1917, je Marija razodela svoje ime: sem Gospa rožnega venca. V Marijinih litanijah jo kličemo za Kraljico svetega rožnega venca.

Nekateri mislijo, da nauk 2. vatikanskega koncila potiska Fatimo v ozadje kot nekaj zastarelega, preživelega, manj pomembnega. Kdor se poglobi v fatimske dogodke in sporočila ter njihov odmev v zgodovini Cerkve in sveta, lahko spozna, da temu ni tako. Papeži, od Pija XII. naprej, so bili na razne načine povezani s Fatimo in so ji dali najvišje cerkveno priznanje. Fatimska sporočila in koncilski odloki se lepo dopolnjujejo. Fatimski dogodki zadevajo vso Cerkev, čeprav ne spadajo k javnemu razodetju, ki se je zaključilo s smrtjo zadnjega apostola. So v popolnem soglasju z evangelijem. Papež sv. Janez Pavel II. je na Trgu svetega Petra v Vatikanu doživel atentat na fatimski dan, 13. maja 1981. Ravno eno leto za tem, 13. maja 1982, se je kot romar v Fatimi Mariji zahvalil, da ga je rešila smrti. Ob tej priložnosti je izrekel pomenljiv stavek: »Če je Cerkev sprejela fatimsko sporočilo, ga je sprejela predvsem zato, ker vsebuje resnico in klic, ki sta v svojem temeljnem pomenu resnica in klic samega evangelija.«

Marija je Kristusova in naša Mati. Z žalostjo opaža, da se oddaljujemo od Boga, zato se ljubeče sklanja k nam. Ponuja nam svojo rešilno materinsko roko v pomoč na mnogih krajih, na poseben način v Fatimi. Njeno sporočilo je po besedah papeža sv. Janeza Pavla II. danes bolj pomembno, kakor je bilo takrat.

Marijina posebna naloga je, da na svet prinaša Kristusa. Najprej ga je prinesla sorodnici Elizabeti. Vseh dva tisoč let ga prinaša vsemu svetu, od rojstva v Betlehemu naprej do danes. Tako bo do konca sveta. Ni drugega Kristusa, kakor je tisti, ki ga je ona po delovanju Svetega Duha spočela in rodila. Kristusa najlažje

sprejmemo iz Marijinih rok. On je naš starejši brat, saj Marija ni le Jezusova, ampak je tudi naša Mati.

Vsi trije vidci, ki so prvi uresničevali Marijina sporočila v Fatimi, so že v nebesih. Zdaj smo na vrsti mi, vsak izmed nas, da nadaljujemo njihovo poslanstvo. S tem bomo širili in uresničevali resnico in klic samega evangelija.

Kakor je Marija 13. junija 1917 povabila Lucijo, vabi tudi nas: »Jezus hoče s tvojim sodelovanjem doseči, da me bodo ljudje spoznali in ljubili. Na svetu hoče vpeljati pobožnost do mojega brezmadežnega Srca.« Po Mariji k Jezusu! Kakor je prišel na svet po Mariji, hoče, da gremo k njemu po Mariji.

Pastirčki Lucija, Frančišek in Jacinta

Bilo je v času prve svetovne vojne (1914 – 1918). Portugalska je bila od leta 1916 vključena vanjo na strani Francije in Anglije. V Rusiji sta Lenin in Trocki pripravljala tako imenovano oktobrsko revolucijo in komunistično oblast, ki je hotela uničiti vsako vero. Protiversko usmerjeni prostožidarji so slavili dvestoletnico nastanka v Angliji. Tam je leta 1717 nastala prva velika loža prostožidarjev z združitvijo štirih »delovnih zidarskih lož«. Na Trgu sv. Petra v Vatikanu so ob proslavljanju dvestoletnice razvijali zastave z napisi: »Satan naj vlada v Vatikanu in papež naj mu služi.« Na Portugalskem so se prostožidarji vrinili na oblast.

Bog je v svoji usmiljeni ljubezni do človeštva pripravljaj rešitev. Izbral je prav Portugalsko in v njej Fatimo, nepoznani in nepomembni kraj, ter tri čisto navadne pastirčke: Lucijo, Frančiška in Jacinto. Po njih je posegel v svetovno dogajanje, ker je hotel rešiti človeštvo, ki se je že močno oddaljilo od njega. V ta namen je leta 1916 k pastirčkom poslal angela miru, nato leta 1917 Devico Marijo, Kraljico rožnega venca in Kraljico miru.

Fatima leži v škofiji Leiria-Fatima, skoraj v sredini Portugalske, kakšnih 50 kilometrov od Atlantskega oceana in 130 kilometrov severno od glavnega mesta Lizbona. Arabsko muslimansko ime

ima verjetno po neki muslimanki, ki je postala katoličanka, preden se je leta 1158 poročila z nekim domačinom in bila tu tudi pokopana. Sicer pa je bilo takó ime tudi Mohamedovi hčerki. Marijina prikazovanja se niso dogajala prav v Fatimi, ampak dva kilometra zahodno od nje, v kotanjasti dolini, Irijski globeli (Dolina Iria, Cova da Iria).

Starši pastirčkov so bili kmetje s toliko posestva, da je bilo ravno dovolj hrane za preživljanje. Otroci, Lucija, Frančišek in Jacinta, so bili med seboj povezani kot sorodniki in kot prijatelji. Obe družini sta živeli v zaselku Aljustrel, ki je približno en kilometer oddaljen od Fatime.

LUCIJA DOS SANTOS se je rodila na véliki četrtek, 28. marca 1907, v Aljustrelu, v župniji Fatima, kot zadnji od sedmih otrok, materi Mariji Rosi in očetu Antonu. Krščena je bila na véliko soboto, 30. marca 1907. Zlasti mati se je odlikovala v krščanskem življenju, oče pa je bil nekaj časa nekoliko nagnjen k alkoholu in kartanju, sicer pa si je prizadeval za življenje po veri.

Lucija je bila zelo nadarjena, z izrednim spominom in bogato domišljijo, vztrajna, natančna in resna. Ker je pri verouku odlično obvladala učno snov, je že s šestimi leti šla k prvemu svetemu obhajilu. Prejšnji dan je po spovedi po spovednikovem naročilu za spovedno pokoro molila pred Marijinim kipom in Marijo z vso gorečnostjo prosila, naj ji ohrani njeno srce samo za Boga. Ko je večkrat ponovila to ponižno prošnjo in pri tem upirala svoje oči v kip, se ji je zdelo, da se ji je Marija nasmehnila in da ji je s pogledom in dobrohotnim namigom pritrdila.

Preden je na dan prvega svetega obhajila odšla v cerkev, ji je mati naročila: »Predvsem prosi Jezusa, da naredi iz tebe svetnico.« Ob prejemu prvega svetega obhajila je bila zelo ganjena. Navzočega Gospoda je prisrčno prosila: »Gospod, naredi iz mene svetnico, obvaruj moje srce čisto in naj gori samo zate!«

FRANČIŠEK MARTO, Lucijin bratranec, je zagledal luč sveta 11. junija 1908 kot osmi otrok matere Olimpije in šesti otrok očeta Manuela Marto. Olimpija je bila kot vdova drugič poročena in je imela iz prvega zakona dva otroka. Starša sta bila zavzeta

katoličana. Frančišek je bil v šoli slab učenec. Njegove misli so bile drugje; še zlasti, ko mu je Marija razodela, da bo kmalu umrl. Pri spraševanju verouka je bilo treba veliko znati. Zmedel se je pri molitvi apostolske vere, zato je šel k prvemu svetemu obhajilu, ki je bilo hkrati tudi zadnje, šele tik pred smrtjo. Ni bil občutljiv in zamerljiv kakor njegova mlajša sestra Jacinta. Umril je na svojem domu za špansko gripo, kateri se je pridružila pljučnica, 4. aprila 1919, še preden je dopolnil enajst let.

JACINTA MARTO, najmlajši otrok v družini, Frančiškova sestra, se je rodila 11. marca 1910. Po naravi je bila zelo občutljiva in zamerljiva ter trmasta. Hitro se je našobila in šla mulo kuhat. Sicer pa je bila dobrega srca, ljubezniva, prijazna in prikupna ter je v šoli angela in Marije dobro napredovala v krepostih. Nanjo je zelo vplivalo Lucijino večkratno pripovedovanje o Kristusovem trpljenju. Takrat je jokala iz sočutja in rekla: »Naš ubogi Gospod! Nikoli več ne bom grešila, ker nočem, da bi naš Gospod trpel.«

Imela je izreden smisel za nadnaravne stvari in prisrčno ljubezen do Boga. Zbolela je ob koncu oktobra 1918 za špansko gripo in umrla v bolnišnici v Lizboni zaradi kostne tuberkuloze 20. februarja 1920, brez navzočnosti domačih, stara še ne polnih deset let. Oba s Frančiškom počivata v baziliki Naše ljube Gospe rožnega venca, Frančišek od leta 1952, Jacinta pa od leta 1951.

Zanju teče postopek razglasitve za svetnika. V jubilejnem letu 2000, 13. maja, ju je papež Janez Pavel II. v Fatimi, ob navzočnosti sestre Lucije, razglasil za blažena.

Prikazovanja angela miru leta 1916

Pred prikazovanjem Marije se je trem omenjenim pastirčkom trikrat prikazal angel: spomladi, poleti in jeseni leta 1916. Predstavil se je kot »angel miru« in »angel Portugalske«. Z njim se je pogovarjala le Lucija, njegove besede je slišala tudi Jacinta, Frančišek pa ga je samo videl. Zato sta mu njegova sporočila posredovali obe deklici.

Prvo prikazanje angela je bilo v kraju Loca do Cabeço, ko so naši trije pastirčki tam pasli ovce. Odmolili so rožni venec in se začeli igrati. Lucija pripoveduje:

»Po nekaj trenutkih igranja je zavel močan veter, zamajal je drevesa in pogledali smo, kaj se godi, kajti dan je bil jasen. Nad drevesi smo opazili neko svetlobo. Bil je mladenič kakih štirinajst do petnajst let, bolj bel kot sneg, v soncu je bil videti prosojen kot najlepši kristal. Zelo, zelo je bil lep. Bolj ko se je bližal, tem jasneje smo mogli prepoznati poteze njegovega obraza. Bili smo presenečeni in napol zamaknjeni. Molčali smo. Ko je prišel do nas, je rekel:

'Ne bojte se, sem angel miru, molite z menoj!'«

Po tem značilnem pozdravu je pokleknil na zemljo in se s čelom dotaknil tal ter molil; pastirčki so ga posnemali in za njim ponavljali:

*Moj Bog, verujem vate, molim te,
upam vate in te ljubim nadvse.
Prosim te odpuščanja za tiste,
ki ne verujejo, ne molijo,
ne upajo in te ne ljubijo.*

Ko so to vsebinsko zelo bogato molitev – ki je hkrati izpovedovanje treh Božjih kreposti – trikrat ponovili, je angel vstal in ob slovesu rekel:

»Tako molíte! Srci Jezusa in Marije sta pozorni na vaše goreče prošnje.«

Nato je izginil. Prisluhnilo Luciji:

»Njegove besede so se tako globoko vtisnile v naš spomin, da jih nikdar nismo pozabili. Od tedaj smo jih dolgo molili sklonjeni do tal, včasih tako dolgo, da smo od utrujenosti celo popadali po tleh. Prijateljema sem takoj priporočila, da moramo skrivnost ohraniti zase; in tokrat sta me, hvala Bogu, uslišala.

Nadnaravno razpoloženje, ki nas je obdalo, je bilo tako močno, da se skoraj nismo zavedali samih sebe. Dolgo smo ostali v položaju, v katerem nas je pustil, in ponavljali vedno isto molitev. Božjo navzočnost smo občutili tako močno in notranje, da si še med seboj

nismo upali govoriti. Naslednji dan smo bili še vedno zatopljeni v to duhovno ozračje, ki se je le postopoma začelo razblinjati.

Nihče od nas ni mislil na to, da bi govoril o prikazanju ali priporočal, naj ga hranimo zase.

Slednje je bilo samo po sebi razumljivo. Bilo je tako notranje, da ni bilo lahko reči o tem tudi le ene same besede. Morda nas je zato tako prevzelo, ker je bilo prvo.«

Angel se je drugič prikazal sredi najhujše poletne vročine ob vodnjaku Lucijinih staršev. Pastirčke je nagovoril in povabil:

»Kaj delate? Molíte! Mnogo molíte! Presveti Srci Jezusa in Marije imata z vami načrte usmiljenja. Stalno darujte Najvišjemu molitve in žrtve!«

Lucija ga je vprašala: »Kako naj se žrtvujemo?«

»Ob vsaki priložnosti, kadar morete, darujte Bogu žrtev v zadoščenje za grehe, s katerimi ga ljudje žalijo, in kot prošnjo za spreobrnjenje grešnikov. Tako boste za svojo domovino pridobili mir! Jaz sem njen angel varuh, angel Portugalske. Predvsem sprejmite in vdano prenašajte trpljenje, ki vam ga bo poslal Gospod.«

Otroci so od tega trenutka dalje globlje razumeli vrednost žrtve in so zato Bogu darovali vse, kar jih je bolelo. Bili so tudi po več ur sklonjeni do tal in so ponavljali angelovo molitev.

Tretje prikazanje angela je bilo v jeseni leta 1916. Pastirčki so molili v skalni votlini Loca do Cabeço najprej rožni venec, nato so kleče in z obrazom na zemlji ponavljali angelovo molitev. Tedaj se jim je prikazal angel. V levi roki je držal kelih. Nad njim je v zraku lebdela hostija, s katere je padlo v kelih nekaj kapljic krvi. Pustil je kelih in hostijo lebdeti v zraku, pokleknil na tla in otrokom naročil, naj za njim trikrat ponovijo molitev:

*Presveta Trojica, Oče, Sin in Sveti Duh,
molim te iz dna srca
in ti darujem predragoceno telo in kri,
dušo in božanstvo Jezusa Kristusa,
navzočega v vseh tabernakljih sveta,
v zadoščenje za žalitve,
bogokrunstva in brezbržnosti,
s katerimi ga žalijo ljudje.*

*Po neskončnem zasluženju
presvetega Srca Jezusovega
in brezmadežnega Srca Marijinega
te prosim za spreobrnjenje ubogih grešnikov.*

Angel je nato vstal, znova vzela v roke kelih in hostijo ter dal hostijo Luciji, kar pa je bilo v kelihu, je dal piti Jacinti in Francišku ter hkrati rekel:

»Vzemite telo in pijte kri Jezusa Kristusa, ki ga nehvaležni ljudje strašno žalijo. Zadoščujte za njihove zločine in tolažite svojega Boga.«

Božji poslanec je znova pokleknil na tla in s pastirčki še trikrat ponovil isto molitev, nato je izginil. Pastirčki so bili dolgo časa prevzeti od močne Božje navzočnosti, ki so jo čutili pri vseh treh angelovih prikazanjih.

Lucija je v družbi treh drugih deklic že leta 1915, ko je začela pasti ovce na hribu Cabeço, videla v zraku nad drevesi med molitvijo rožnega venca «neki lik, kot da bi bil iz snega, prosojen zaradi sončnih žarkov». Videle so ga vse štiri deklice. Lucija je pozneje zapisala svojo misel, da je bil angel varuh. »Morda je tako, ne da bi spregovoril, hotel, da bi začutile njegovo prisotnost in bi s tem pripravil duše, da bi se lahko izvršil Božji načrt.«

Srečanja z angelom leta 1916 in njegova sporočila so zelo pomembna in spadajo skupaj z Marijinimi sporočili v naslednjem letu k eni celoti. Pastirčkom so izredno pomagala, da so bili dobro pripravljene na Marijina prikazovanja in sporočila. Napredovali so v molitvi in krepostih, vadili so se v odpovedovanju za spreobrnjenje grešnikov in zadoščevali Bogu za njihove grehe, živeli so v Božji navzočnosti in se varovali greha.

Marijina prikazovanja leta 1917

Nekaj značilnosti. Mati Božja se je prikazovala Luciji, Francišku in Jacinti v Irijski globeli (Cova da Iria), ki je bila last Lucijinih staršev. Od zaselka Aljustrel je oddaljena dva kilometra in je nekoliko nižja od okolice. Fatimska Gospa se je vedno pojavila nad istim pritlikavim, trajno zelenim sredozemskim hrastičem, imenovanim črnika.

Prikazala se je v trenutku, ne da bi pastirčki videli, kako prihaja. Preden se je pojavila, so videli luč, ki se je bližala. Ko so sveto Devico videli, je že bila nad črniko, na oblačku, ki se je rahlo dotikal krošnje. To je bilo v času med dvanajsto in trinajsto uro.

Izjema je bil mesec avgust, ker so bili pastirčki od 13. do 15. avgusta zaprti pri domačem županu, prostozidarju, ki je hotel preprečiti fatimske pojave in od otrok izvelči vsebino fatimske skrivnosti. Nebeška Gospa se jim je namesto 13. prikazala 19. avgusta popoldne v kraju Valinhos, kjer so pasli ovce.

Vedno so jo videli vsi trije. Lucija in Jacinta sta jo tudi slišali. Z Marijo se je pogovarjala samo Lucija, ker Jacinta ni imela poguma, da bi spregovorila. Frančišek je sicer Marijo videl, ni pa slišal njenih besed, ampak samo Lucijina vprašanja in odgovore. Marijina sporočila sta mu deklici posredovali pozneje. Navzoči ljudje Marije niso videli ne slišali, večkrat pa so videli steber dima, ki je kakor kadilo ovijal drevo, ali slišali nekakšen pisk, podoben zvoku ob vzletu rakete. Deklici sta sprejemali sporočila nebeške Matere na nadnaraven način.

Vsi trije so zmeraj naglašali, kako je bila nebeška Gospa silno lepa, lepša od katere koli znane ženske. Vedno jim je naročala, naj molijo vsak dan rožni venec. Imela je okrog osemnajst do dvajset let in je bila obdana s sijem, ki je blestel bolj kakor sonce. Bila je belo oblečena. Od glave do tal je imela z zlatom okrašen plašč z zlatim pasom in zlatim robom. Glavo je imela pokrito z naglavnim ogrinjalom. V rokah je držala bel rožni venec z belim križcem spodaj. Pri drugem prikazanju, 13. junija, in tretjem, 13. julija, je imela na dlani desne roke srce, obdano s trni, ki pomenijo naše grehe.

Zakaj si je Bog za svoja sporočila svetu, sporočila po Mariji, izbral neuke otroke? Sv. Pavel je zapisal: »Kar je na svetu nespartmetno, si je Bog izbral, da bi osramotil modre. In kar je na svetu slabotno, si je Bog izbral, da bi osramotil to, kar je krepko, (...) da se nobeno meso ne bi ponašalo pred Bogom« (1 Kor 1,27.29). Poleg tega je Bog hotel pokazati, da gre za pristen poseg od zgoraj. Otroci namreč nikakor niso bili zmožni, da bi si fatimska sporočila izmislili, če ne bi bila resnična.

Prvo prikazanje 13. maja 1917

Bila je nedelja. Po maši so otroci odgnali ovce na pašo v Irijsko globel. Okrog poldne so nenadoma zagledali nekakšen blisk. Lucija je predlagala, da gredo domov, ker se začinja bliskati. Ko so prišli približno do sredine brega, so zopet videli blisk. Takoj zatem so nad hrastičem, imenovanim črnika, zagledali čudovito lepo gospo, vso belo oblečeno, ki je sijala bolj kot sonce. Otroci so ji bili tako blizu, da so stali v svetlobi, ki jo je obdajala in iz nje izhajala. Njene prve besede so bile:

»Ne bojte se. Nič hudega vam ne bom storila.«

Med Lucijo in Gospo se je začel pogovor, med katerim je Gospa povedala, da je iz nebes. Pastirčkom je zagotovila, da bodo tudi oni prišli v nebesa. Posebej za Frančiška je naročila, da mora zmoliti še veliko rožnih vencev. Otroke je prosila, da bi vsak mesec, do oktobra, na trinajsti dan, ob istem času, prihajali na kraj prvega srečanja. Na Lucijino vprašanje o usodi dveh umrlih deklet je odgovorila, da je prva že v nebesih, druga pa še v vicah. Glavna vsebina Marijinega sporočila pri njenem prvem prikazanju pa je v njenem vprašanju, ki je hkrati prošnja:

»Ali se hočete darovati Bogu, da boste prenašali vse trpljenje, ki vam ga bo poslal, v zadoščenje za grehe, s katerimi ga ljudje žalijo, in kot prošnjo za spreobrnjenje grešnikov?«

Lucija je v imenu vseh odgovorila: *»Da, hočemo.«*

»Morali boste veliko trpeti, toda Božja milost bo vaša moč.«

Če primerjamo Marijine besede z angelovimi v letu 1916, vidimo, da so jim podobne. Kakor angel tudi Marija želi, da bi pastirčki, in po njih tudi mi, sodelovali pri reševanju grešnikov za srečno večnost. V ta namen naj bi molili, se žrtvovali in prenašali trpljenje, ki nam ga pošilja Bog.

Otroci so ob Mariji doživeli izredno Božjo navzočnost. Lucija je zapisala:

»Ko je izgovorila te zadnje besede (Božja milost itd.), je prvič razprostrla roke in na nas razlila zelo močno luč, ki je izhajala kakor

odsev iz njenih dlani. Ta luč je prodrla v naša srca in v najgloblje globine naših duš. Videli smo sami sebe v Bogu, ki je bil ta luč, in sicer mnogo jasneje, kakor se vidimo v najboljšem ogledalu. Tedaj smo po notranjem nagibu, ki nam je bil tudi dan, padli na kolena in od srca ponavljali:

‘Presveta Trojica, molim te. Moj Bog, moj Bog, ljubim te v Najsvetejšem zakramentu.’

Po nekaj trenutkih je naša Gospa dodala:

‘Molíte vsak dan rožni venec, da boste izprosili svetu mir in konec vojne.’

Takoj zatem se je pričela počasi dvigati proti vzhodu, dokler ni izginila v neizmerni daljavi. Luč, ki jo je obdajala, ji je tako rekoč utirala pot skozi zvezdnati svod. Zato smo včasih rekli, da smo videli, kako so se nebesa odprla.«

Lucija je Frančišku in Jacinti zabičala, da morata molčati o tem, kar sta videla in slišala. Mala Jacinta ni mogla biti tiho in je vse izklepetala svoji mami. Zlasti za Lucijo se je začelo veliko trpljenje. Ljudje so vidce nadlegovali z mučnim spraševanjem. Ob vedno številčnejših obiskih kraja Marijinih prikazovanj so uničili pridelke na njivah, ki so bile last Lucijinih staršev. Njene starejše sestre skupaj z materjo nikakor niso mogle verjeti, da bi se ji prikazovala Božja Mati, zato jo je mati na vsak način, tudi s telesnimi kaznimi, hotela prisiliti, da bi priznala, da je vse laž.

Čeprav je bilo razkritje prikazanja nebeške Gospe za vidce, zlasti za Lucijo, vir trpljenja, je bilo pomembno, kajti Marijina sporočila so odslej postala javna in v Irijsko globel je prihajalo vedno več ljudi. Nebeška sporočila so bila namenjena vsemu svetu.

Drugo prikazanje 13. junija 1917

Zbralo se je okrog štirideset do šestdeset ljudi. Pastirčki so pokleknili pred črniko in skupaj z navzočimi začeli moliti rožni venec. Nebeška Gospa je vidcem naročila, naj se naučijo brati.

Lucija jo je zaradi vedno večjega trpljenja prosila, naj jih vzame v nebesa. Gospa je odgovorila:

»Da, Jacinto in Frančiška bom vzela kmalu. Ti pa ostaneš tu še nekaj časa. Jezus hoče s tvojim sodelovanjem doseči, da me bodo ljudje spoznali in ljubili. Na svetu hoče vpeljati pobožnost do mojega brezmadežnega Srca. Tistemu, ki se je bo oklenil, obljubim zveličanje in te duše bo Bog ljubil kakor cvetlice, s katerimi krasim njegov prestol.«

Zaradi tega, ker bosta bratranec in sestrična kmalu odšla v nebesa in ker je morala veliko trpeti, je Lucija žalostna vprašala:

»Bom ostala tu sama?!«

Marija jo je potolažila:

»Ne, hčerka. Ali hudo trpiš? Ne izgublaj poguma! Jaz te ne bom nikoli zapustila. Moje brezmadežno Srce bo tvoje pribežališče in pot, ki te bo vodila k Bogu.«

Kakor pri prvem prikazanju jih je tudi zdaj nebeška Gospa obsijala z odsevom neizmerne svetlobe. V njej so se čutili kakor potopljeni v Boga. Luciji se je zdelo, da sta bila Jacinta in Frančišek v svetlobi, ki se je dvigala proti nebesom, ona pa v svetlobi, ki se je razlivala na zemljo. Na dlani Marijine desne roke je bilo srce, obdano s trni, ki so se vanj zabadali. Otroci so razumeli, da je bilo Marijino brezmadežno Srce žaljeno z grehi človeštva in je hotelo zadoščevanja.

To videnje jim je pomagalo, da so od tega dne naprej v srcu čutili še bolj gorečo ljubezen do Marijinega brezmadežnega Srca. Sploh je pobožnost do Marijinega brezmadežnega Srca v fatimskih sporočilih zelo naglašena.

Tretje prikazanje 13. julija 1917

Nabralo se je nekaj tisoč ljudi. Lucija je nebeško Gospo prosila, naj razodene, kdo je, in napravi čudež, da bodo vsi verjeli, da se jim prikazuje. Marija je odgovorila:

»Prihajajte semkaj še naprej vsak mesec. V oktobru vam bom povedala, kdo sem in kaj hočem, in bom napravila čudež, katerega bodo vsi videli, da bodo verjeli (...).

Žrtvujte se za grešnike in pogosto recite, posebno kadar napravite kakšno žrtev: O Jezus, to je iz ljubezni do Tebe, za spreobrnjenje grešnikov in v zadoščenje za grehe, storjene zoper Marijino brezmadežno Srce.«

Tu je fatimska Gospa pastirčkom posredovala trojno skrivnost, ki jo obravnavamo posebej. Po nekaj trenutkih molka je nadaljevala:

»*Ko molite rožni venec, recite po vsaki skrivnosti: 'O Jezus, odpusti nam naše grehe, obvaruj nas peklenškega ognja in privedi v nebesa vse duše, posebno še tiste, ki so najbolj potrebne tvojega usmiljenja.'*«

Fatimska skrivnost

Sestra Lucija je napisala prva dva dela trojne fatimske skrivnosti iz pokorščine do škofa in po nebeškem dopuščanju 31. avgusta 1941, Cerkev pa ju je v skrbi za zveličanje ljudi posredovala svetu leta 1942. Vsebujeta videnje pekla, češčenje Marijinega brezmadežnega Srca in pogojno napoved druge svetovne vojne ter širjenje ruskega komunizma in njegovih strahot. Tretji del, ki napoveduje preganjanje Cerkve s papežem na čelu, je Lucija napisala 3. januarja 1944, objavljen pa je bil 26. junija leta 2000.

Prvi del skrivnosti: videnje pekla

Otroci so v prvem delu skrivnosti za kratek trenutek videli nekakšno ognjeno morje in vanj potopljene hudobne duhove in pogubljene duše v človeški obliki. Slišali so vpitje in vzdihovanje zaradi bolečine in obupa pogubljenih. Lucija se je pozneje zahvaljevala dobri nebeški Materi, ki jih je v prvem prikazanju vnaprej pripravila z obljubo, da jih bo pripeljala v nebesa.

Videnje pekla je še posebej prevzelo malo Jacinto. Navdalo jo je s takšno grozo, da se ji vse pokore niso zdele nič, da bi le mogla pred peklom obvarovati nekaj duš. Obrnila se je na sestrično Lucijo z vprašanjem:

»Zakaj naša ljuba Gospa ne pokaže pekla grešnikom? Če bi ga mogli videti, ne bi več grešili, da ne bi prišli tja.«

Jacinto je pretresla zlasti večnost pekla. Lucija ji je odgovorila:

»‘Pekel nikdar ne mine in tudi nebesa ne. Kdor pride v nebesa, jih nikdar več ne zapusti, in kdor pride v pekel, tudi ne. Ali ne razumeš, da sta večna, da nikdar ne mineta?’«

Takrat smo prvič premišljevali o peklu in večnosti. Tisto, kar je Jacinto najbolj prevzelo, je bila večnost.«

Lucija je videnje pekla opisala takole:

»Dobro. Skrivnost obstoji iz treh različnih delov, izmed katerih hočem razodeti dva.¹ Prvi del je torej bilo videnje pekla.

Ko je [Gospa] izgovorila te zadnje besede [Žrtvujte se ...], je spet razprostrla roke kakor prejšnja dva meseca. Zdelo se je, da je odsev prodril v zemljo in videli smo nekakšno ognjeno morje in v ta ogenj potopljene hudobne duhove in duše, kakor če bi bili prosojni črni ali rjavi razbeljeni oglji v človeški obliki. Pogrezali in dvigali so se v žarenju ognja. Nosili so jih plameni, ki so izhajali iz njih samih skupaj z oblaki dima, padajoč na vse strani, podobno kakor iskre ob velikih požarih, brez teže in ravnotežja, med vpitjem in vzdihovanjem zaradi bolečine in obupa, vzbujajoč človeku grozo in trepet od nepopisnega strahu (Ob tem pogledu sem morala zakričati tisti ‘aj!’, ki pravijo, da so ga slišali). Hudobni duhovi so se razlikovali po groznih in gnusnih oblikah odvratnih nepoznanih živali, toda tudi ti so bili prosojni in črni.

To videnje je trajalo samo trenutek. Hvala naši dobri nebeški Materi, ki nas je vnaprej pripravila z obljubo, da nas bo pripeljala v nebesa (v prvem prikazanju). Če ne bi bilo tako, mislim, da bi umrli od strahu in groze.«

Drugi del skrivnosti A): češčenje Marijinega brezmadežnega Srca

Po grozo vzbujajočem videnju pekla so pastirčki prestrašeni povzdignili pogled k naši Gospe, ki jim je, polna dobrote in žalosti, rekla:

»Videli ste pekel, kamor gredo duše ubogih grešnikov. Da bi jih rešil, hoče Bog na svetu vpeljati pobožnost do mojega brezmadežnega Srca. Če bodo ljudje storili, kar vam bom rekla, se bo rešilo mnogo duš in imeli bodo mir. Vojne bo konec.«²

Iz Marijinega besedila vidimo, da ima pobožnost do njenega brezmadežnega Srca poseben odrešenjski pomen: ljudi hoče pripeljati v nebesa, kakor ima enak namen videnje pekla. Češčenje Marijinega brezmadežnega Srca prispeva tudi k svetovnemu miru. Marijino brezmadežno Srce častimo predvsem s posvetitvijo (izročitvijo) in zadoščevanjem temu Srcu – kar je posebej naglašeno pri pobožnosti petih prvih sobot – ter z različnimi molitvami in pobožnostmi. *Direktorij za ljudske pobožnosti in bogoslužje* med izraze pobožnosti do Marijinega Srca uvršča: »posvetitev posameznih vernikov, družin, redovnih skupnosti in narodov; zadoščevanje z molitvijo, premagovanjem, deli usmiljenja; pobožnost petih prvih sobot v mesecu« (št. 174).

Vendar češčenje Marijinega brezmadežnega Srca ne sme ostati samo na ravni pobožnosti. Poudarek je na prenovi življenja. Papež Benedikt XVI. je 11. maja 2010 v Lizboni na Portugalskem pomen fatimskih dogodkov takole ocenil:

»Sporočilo, odgovor Fatime, v bistvu ne meri na različne pobožne vaje, ampak na temeljni odgovor, to je stalno spreobračanje, pokora, molitev in tri Božje kreposti: vera, upanje in ljubezen.«

To velja tudi za češčenje Marijinega brezmadežnega Srca; voditi mora k stalnemu spreobračanju, pokori, molitvi in življenju v harmoniji s tremi Božjimi krepostmi: vero, upanjem in ljubeznijo.

Kakšne posvetitve Marijinemu brezmadežnemu Srcu poznamo? Poznamo posvetitve sveta in vesoljne Cerkve, narodov in škofij, župnij in različnih skupnosti, družin in posameznikov. Posvetitev Cerkve in človeškega rodu Marijinemu brezmadežnemu Srcu je 31. oktobra 1942, sredi grozot 2. svetovne vojne, v radijskem nagovoru Portugalski, prvi izrekel papež Pij XII. Ko so portugalski škofje leta 1931 kot prvi na svetu svojo domovino posvetili Marijinemu brezmadežnemu Srcu, se je tam versko življenje zelo poglobilo.

Drugi del skrivnosti B): pogojna napoved 2. svetovne vojne

Marija je naslednje besedilo povedala takoj za prej navedenim [za: Vojne bo konec]:

»Če pa ne bodo nehali žaliti Boga, se bo pod papeževanjem Pija XI. začela druga, hujša. Ko boste videli neko noč osvetljeno z neznano svetlobo, vedite, da je to veliko znamenje, ki vam ga daje Bog, da bo kaznoval svet za njegove zločine z vojno, lakoto in preganjanji Cerkve ter svetega očeta.

Da bi to preprečila, bom prišla prosit za posvetitev Rusije mojemu brezmadežnemu Srcu in za zadostilno obhajilo na prve sobote. Če bodo sprejeli moje prošnje, se bo Rusija spreobrnila in imeli bodo mir. Če pa ne, bo razširjala svoje zmote po svetu in pospeševala vojne ter preganjanja Cerkve. Dobri bodo mučeni, sveti oče bo moral veliko trpeti, razni narodi³ bodo uničeni, končno pa bo zmagalo moje brezmadežno Srce. Sveti oče mi bo posvetil Rusijo, ki se bo spreobrnila, in svetu bo podeljeno nekaj časa miru. Na Portugalskem se bo prava vera zmeraj ohranila itd. Tega nikomur ne pripovedujta! Frančišku seveda lahko to povesta.«

»Noč, osvetljena z neznano svetlobo,« ki je napovedovala drugo svetovno vojno, je bila med 25. in 26. januarjem 1938. V Sloveniji je bil začetek »neznane svetlobe« viden nekoliko pred 21. uro. Ves severni del neba je bil močno ožarjen, kakor da bi šlo za odsev velikanskega požara. Močni sij je prehajal od temno rdeče do modre barve. Zvezdoslovci so ga imeli za izredni severni ali polarni sij. Sestra Lucija s to razlago ni bila zadovoljna.

Do druge svetovne vojne po Marijini napovedi v Fatimi ne bi prišlo, če bi katoličani prejeli zadostilno obhajilo na prve sobote v mesecu in bi bila Rusija pravočasno posvečena Marijinemu brezmadežnemu Srcu, ljudje pa bi morali prenehati z velikimi grehi žaliti Boga. Glede tega tretjega pogoja je treba upoštevati Marijin stavek: *»Če pa ne bodo nehali žaliti Boga, se bo pod papeževanjem Pija XI. začela druga, hujša [svetovna vojna].«*

Leta 1925 je Marija v Pontevedri v Španiji k zadostilnemu obhajilu dodala kot pogoje še spoved, molitev enega dela rožnega

venca in 15 minut premišljevanja ene ali več skrivnosti rožnega venca, vse skupaj pet zaporednih prvih sobot, in sicer v zadoščenje Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Prvi pogoj o zadostilnem obhajilu (zadostilnih petih prvih sobotah) je bil v času pred drugo svetovno vojno izpolnjen le v zelo majhni meri, drugi in tretji pa sploh ne.

Zakaj bi izpolnitev teh treh pogojev imela tako močan vpliv? Če bi katoličani v globoki veri in ljubezni na fatimski način obhajali pet prvih sobot in bi bila Rusija pravočasno posvečena Marijinemu brezmadežnemu Srcu ter bi ljudje bolj pazili, da ne bi z velikimi grehi žalili Boga, bi se zelo zmanjšala grešnost človeštva in medsebojne napetostmi med ljudmi. Kristjani bi živeli po evangeliju, v medsebojni ljubezni. Za grehe, ki bi jih bilo mnogo manj, bi sproti zadoščevali, zato ne bi bila potrebna zdravilna Božja pokora.

Tretji del skrivnosti: napoved preganjanja Cerkve

Kjer je v besedilu »itd.« [za Marijinimi besedami: Na Portugalskem se bo prava vera zmeraj ohranila], je bil razodet tretji del skrivnosti, ki mu običajno rečemo tretja fatimska skrivnost. Domači škof José Correia da Silva je sestri Luciji naročil, naj napiše še tretji del, ker je resno zbolela in se je bal, da bi šla skrivnost z njo v grob. Sestra jo je napisala 3. januarja 1944. Paleografinja prof. dr. Maria José Azevedo Santos je septembra leta 2013 preiskovala besedilo in ob primerjavi z drugimi Lucijinimi spisi ugotovila, da je besedilo res Lucijino.

Domači škof besedila ni prebral. Leta 1957 ga je po naročilu iz Rima poslal papežu Piju XII. Papež bi tretjo fatimsko skrivnost smel objaviti leta 1960. Vendar niti papež Janez XXIII., ki je tedaj vodil Petrovo ladjo in je besedilo prebral, niti njegovi nasledniki niso imeli za primerno, da bi ga objavili. Ostalo je v tajnem arhivu v Vatikanu. Ugibanja o vsebini skrivnosti so šla pred objavo skrivnosti leta 2000 v dve smeri: napoved velikega odpada človeštva od Boga, napoved velike katastrofe kot Božje kazni. Glavno besedilo se glasi:

»Po dveh delih, ki sem ju že razložila, smo na levi strani naše Gospe, malo bolj zgoraj, videli angela z ognjenim mečem v levi roki;

ko je žarel, je razširjal plamene, da se je zdelo, da bo takoj zažgal svet; toda plameni so ugašali ob dotiku s sijajem, ki ga je naša Gospa izžarevala iz svoje desne roke. Angel je z desno roko kazal na zemljo in klical z močnim glasom: Pokora, pokora, pokora! In videli smo v velikanski luči, ki je Bog: „nekaj podobnega, kakor vidimo osebe v ogledalu, ko gredo mimo; v belo oblečenega škofa, „slutili smo, da je bil sveti oče“. Razne druge škofe, duhovnike, redovnike in redovnice, ki so se vzpenjali na strmo goro, na vrhu katere je stal velik križ iz neobdelanih debel hrasta plutovca. Preden je prišel tja, je šel sveti oče skozi veliko na pol porušeno mesto, in napol se tresoč z opotekajočim se korakom, prizadet od bolečine in skrbi, molil je za duše trupel, ki jih je srečaval na poti; ko je prišel na vrh gore, je pokleknil k vznožju velikega križa in ubila ga je skupina vojakov, ki so streljali nanj s strelnim orožjem in puščicami. In tako so drug za drugim umirali škofje, duhovniki, redovniki in redovnice ter razne svetne osebe, možje in žene različnih stanov in položajev. Pod obema prečnicama križa sta bila dva angela, vsak od njiju je imel v roki kristalno zalivalko. Vanju sta zbirala kri mučencev in z njo zalivala duše, ki so se bližale Bogu.«

Nujnost pokore, molitve in spreobrnjenja

Besedilo tretjega dela fatimske skrivnosti je bilo objavljeno 26. junija 2000 med novinarsko konferenco v tiskovnem središču Svetega sedeža, ki je bilo nabito polno novinarjev. Skrivnost sta predstavila kardinal Joseph Ratzinger, tedanji prefekt Kongregacije za verski nauk, in škof Tarcisio Bertone, tajnik iste kongregacije.

Pri prvem in drugem delu skrivnosti je po kardinalovi ugotovitvi, kot ključna beseda, poudarjeno reševanje ljudi za večnost, pri tretjem pa trikratni klic: »Pokora, pokora, pokora!« To nas spominja na začetek evangelija: »Spokorite se in verujte evangeliju« (Mr 1,15). Pokora nas vodi do spreobrnjenja in poglobljene vere, upanja in ljubezni ter s tem do zveličanja. Kardinal Ratzinger je ob tej priložnosti povedal: »V nekem pogovoru z menoj mi je sestra Lucija rekla, da ji je vedno bolj jasno, da je bil cilj prav vseh

prikazovanj vedno bolj pospeševati rast v veri, upanju in ljubezni – vse drugo je le vodenje k temu.«

Ker so vse napovedi različnih preizkušenj vedno pogojne, pokora, molitev in spreobrnjenje vplivajo na potek zgodovine. Na podlagi tega Bog spreminja že napovedane dogodke oziroma vnaprej upošteva naše sodelovanje. Msgr. Bertone je glede sestre Lucije naglasil: »Zelo je vztrajala pri moči molitve in pri prepričanju, zanjo neomajnem, da Jezusovo in Marijino Srce ne moreta biti gluhi za naše prošnje.«

Če bi posnemali fatimske pastirčke in poslušali angela, Marijo in Jezusa, bi se s tem ravnali po Jezusovih besedah: »Spokorite se in verujte evangeliju!« (Mr 1,15). Nobena od groženj, ki so napovedane v prvem, drugem in tretjem delu fatimske skrivnosti, se ne bi izpolnila.

Kardinal Ratzinger je 20. stoletje takole označil: »V videnju moremo prepoznati preteklo stoletje kot stoletje mučencev, kot stoletje trpljenja in preganjanj Cerkve, kot stoletje svetovnih vojn in mnogih krajevnih vojn, ki so napolnile celotno drugo polovico stoletja in priklicale na dan nove oblike krutosti.«

Kardinal Ratzinger takole razlaga končno besedilo tretjega dela fatimske skrivnosti:

»Pod prečnicama križa angela zbirata kri mučencev in z njo namakata duše, ki se bližajo Bogu. Kristusova kri in kri mučencev sta tu gledani skupaj: kri mučencev teče s prečnic križa. Njihovo mučeništvo se izvršuje v solidarnosti s Kristusovim trpljenjem, postane eno z njim. Mučenci dopolnjujejo v prid Kristusovega telesa to, kar še manjka njegovim bridkostim (Kol 1,24). Njihovo življenje samo je postalo evharistija, privzeta v skrivnost pšeničnega zrna, ki umre in postane rodovitno. Kakor se je Cerkev rodila iz Kristusove smrti, iz njegove odprte strani, tako je smrt pričevalcev rodovitna za prihodnje življenje Cerkve. Videnje tretje ‚skrivnosti‘, ki na svojem začetku tako zelo prebuja tesnobo, se torej končuje s podobo upanja: nobeno trpljenje ni zaman, in ravno trpeča Cerkev, Cerkev mučencev, postane kašipot človekovemu iskanju Boga.«

Angelovi plameni, ki so grozili, da bodo zažgali zemljo, so ugašali ob dotiku s sijajem, ki ga je nebeška Gospa izžarevala iz

svoje desne roke. To razodeva Marijino vlogo pri reševanju človeštva za večnost. Pri tem reševanju pa mora človeštvo sodelovati, k čemur ga poziva trikratni angelov klic: »Pokora, pokora, pokora!« Upoštevanje tega klica je danes še bolj potrebno, kakor je bilo pred sto leti, kajti odpad od krščanske vere in prakse je danes zlasti v Evropi številčnejši, kakor je bil takrat.

Tretji del skrivnosti je nakazan že v drugem. Msgr. Bertone ugotavlja:

»Tretji del ‚skrivnosti‘ je simbolično razodetje, ki se nanaša na ta del sporočila in je pogojeno z našim sprejetjem ali nesprejetjem tistega, kar sporočilo samo zahteva: *‘Če bodo sprejeli moje prošnje, se bo Rusija spreobrnila in imeli bodo mir; če pa ne, bo razširjala svoje zmote po svetu* itd.’ Glede na to, da nismo upoštevali poziva tega sporočila, ugotavljamo, da se je uresničilo: Rusija je preplavila svet s svojimi zmotami. In če še ne ugotavljamo popolne izpolnitve konca te prerokbe, vidimo, da se ji z velikimi koraki postopoma bližamo, če se ne odrečemo póti greha, sovraštva, maščevalnosti, nepravilnosti, kršenja pravic človeške osebe, nemoralnosti in nasilja itd. In nikar ne recimo, da nas Bog tako kaznuje; nasprotno, ljudje sami si pripravljajo kazen. Bog nas skrbno opozarja in kliče na dobro pot, s spoštovanjem do svobode, ki nam jo je dal; zato so ljudje odgovorni.«

Janez Pavel II. kot glavna oseba tretje skrivnosti

Na fatimski dan, 13. maja 1981, je turški terorist Ali Agca na Trgu sv. Petra v Vatikanu streljal na papeža Janeza Pavla II. in ga hudo ranil. Ko je na bolniški postelji prebral tretji del fatimske skrivnosti, je spoznal, da je »v belo oblečeni škof« on sam. Marijina materinska roka je vodila kroglo tako, da je ostal pri življenju. Bog je imel z njim še posebne načrte, gotovo tudi posvetitev sveta in Rusije, kar je izvršil 25. marca 1984 na Trgu sv. Petra, v povezanosti z vsemi škofi sveta. On je papež tretjega dela fatimske skrivnosti.

Nekateri trdijo, da atentat na papeža Janeza Pavla II. ni vsebina tretjega dela fatimske skrivnosti in da ta napoveduje mučeniško smrt nekega prihodnjega papeža.

Na vprašanje msgr. Bertoneja, 27. aprila 2000, ali je bila glavna oseba v videnju papež, je sestra Lucija takoj pritrdilno odgovorila in povedala: „Nismo vedeli za papeževo ime, Marija nam ni povedala papeževega imena. Nismo vedeli, ali je bil Benedikt XV., Pij XII., Pavel VI. ali Janez Pavel II., toda bil je papež, ki je trpel in zaradi tega smo tudi mi trpeli.«

Msgr. Bertone je sestro Lucijo natančneje vprašal, ali so besede o »škofu, oblečenem v belo«, povezane z atentatom na Janeza Pavla II. in ali se tretji del skrivnosti nanaša ne le na papeže na splošno, ampak na čisto poseben način na papeža Wojtyło. Sestra Lucija je odgovorila, da je tretji del skrivnosti povezala s poskusom umora papeža takoj, ko je zanj zvedela.

V videnju je sicer papež umrl, v resnici pa je došel le na prag smrti. Na kliniko Gemelli so ga pripeljali nezavestnega, v brezupnem stanju. Izgubil je veliko krvi. Tajnik msgr. Stanislaw Dziwisz mu je podelil bolniško maziljenje. Že so se odločili, da pripravijo uradno sporočilo o njegovi smrti. Zdelo se je, da ni več rešitve. Primarij profesor Giancarlo Castiglioni je bil odsoten, profesor Francesco Crucitti, ki je krožil po Rimu, pa je imel nekakšen navdih: »Pogledat grem svoje bolnike na polikliniko Gemelli.« Ta obisk ni bil v njegovem načrtu. Msgr. Bertone poroča:

»Ko je [Crucitti] nepričakovano prispel, so ga skoraj odnesli v zgornje nadstropje: ‹Pojdite gor, pojdite gor v operacijsko sobo. Streljali so na papeža.› In zgodil se je čudež, da so papeža oživili in izvedli več ur trajajočo operacijo, ki se je končala po 22. uri in imela pozitiven izid. Papež je bil torej rešen *in extremis*, bil je kakor mrtev in iztrgan smrti.«

Papežu se je že ustavilo bitje srca. Ko se je operacija že začela, je prispel Giancarlo Castiglioni, direktor Inštituta za kirurgijo, ki je bil na kongresu v Milanu. Papeževo črevo je krogla na več mestih raztrgala. Izstrellek je za nekaj milimetrov zgrešil vitalne organe, kot so jetra in vranica. Ni zadel hrbtenice, ampak samo križno kost. Papežu je močno odtekala kri. Imel je zelo nizek pritisk, srce je prehitro bilo. Dobival je nenehne transfuzije krvi. Odrezali so mu 65 centimetrov črevesa. Profesor Crucitti je povedal: »Krogla, tako

kažejo slike, je v določenem trenutku spremenila smer, kot da bi se srečala s koščkom jekla. Tega si ni mogoče zamišljati, kajti tam v telesu so sami mehki deli, ni niti kosti. Kako se je to zgodilo, ve samo presveta Devica Marija.« Pozneje je papež dejal: »Ena roka je streljala, toda Druga Roka je vodila kroglo.«

Zakaj tako pôzna objava fatimske skrivnosti?

Marsikdo se vpraša, zakaj je bila fatimska skrivnost, zlasti tretji del, objavljena tako pozno in zakaj je trajalo tako dolgo, da so bila naročila v zvezi z njo tudi izvršena. Fatimski pastirčki so skrivnost prejeli že 13. julija 1917, izvršilno nalogo v povezanosti z njo pa Lucija 10. decembra 1925 (pet prvih sobot) in 13. junija 1929 (posvetitev Rusije Marijinemu brezmadežnemu Srcu). Mar ne bi pravočasno razkritje skrivnosti ugodno vplivalo na poglobitev verskega življenja, kakor je vplivalo na pastirčke?

Véliká obljuba Marijinega brezmadežnega Srca o *pobožnosti petih prvih sobot* je bila napovedana in nakazana že v Marijinem prikazanju 13. julija 1917, v podrobnosti pa jo je Lucija prejela 10. decembra 1925 v Pontevedri v Španiji. Šele 13. septembra 1939 je škof v Fatimi razglasil pobožnost prvih sobot, ko se je že začela druga svetovna vojna. Pri nas jo je razglasil škof dr. Gregorij Rožman leta 1942 in določil, da se po vseh župnijah začne obhajati na 1. soboto v januarju 1943.

Prošnjo za *posvetitev Rusije Marijinemu brezmadežnemu Srcu*, ki je bila napovedana in nakazana že 13. julija 1917, je sestra Lucija prejela 13. junija 1929 v Tuyu v Španiji. Posvetitev je izvršil šele papež Janez Pavel II. 25. marca 1984 na Trgu svetega Petra v Rimu.

Tretji del fatimske skrivnosti o preganjanju Cerkve in posebej svetega očeta je bil fatimskim pastirčkom razodet prav tako 13. julija 1917, objavljen Cerkvi in svetu pa šele 26. junija 2000.

Glede razkritja treh delov fatimske skrivnosti se je Lucija ravnala po Božji volji, ki se je razodevala po dovoljenju iz nebes in po predstojnikih na zemlji. Že ob prejemu 13. julija 1917 je Marija

naročila pastirčkom, naj o skrivnosti molčijo, kar so izpolnjevali tudi za ceno velikih žrtev.

Tu seveda nastane vprašanje, zakaj je bila Cerkev prepočasna pri uvedbi petih prvih sobot in pri posvetitvi Rusije Marijinemu brezmadežnemu Srcu, in vprašanje, ali je bilo to odlašanje v prid zveličanju ljudi. Pristojni škof José Correia da Silva je fatimske dogodke potrdil kot pristne 13. oktobra 1930, ker je šele v tem letu komisija, ki je ugotavljala pristnost, končala s svojim delom. Razkritje skrivnosti pred tem datumom ne bi bilo smiselno in modro. Poleg tega so morale razmere dozoreti.

O času objave je odločal Bog, ki je deloval po Jezusu Kristusu, Devici Mariji in vidkinji Luciji. Odločali pa so tudi ljudje, zlasti cerkveni predstojniki. Na njihove (ne)odločitve pa smo vplivali tudi mi s svojim grešnim življenjem ter na ta način prispevali k Božji kazni. Značilen primer je druga svetovna vojna. Pravzaprav smo se ljudje z njo sami kaznovali, ker nismo živeli po Božji volji.

Četrto prikazanje 19. avgusta 1917

Dne 13. avgusta se je zaradi smešenja fatimskih dogodkov v veri nenaklonjenih časopisih nabrala velika množica, ki je nestrpno pričakovala prihod pastirčkov. Molili so rožni venec in prepevali cerkvene pesmi. Nenadoma se je kakor blisk razširila vest, da je *pastirčke ugrabil domači župan*, voditelj prostozidarjev. Ljudje so bili žalostni in razdraženi.

Župan je pastirčke odpeljal na sedež občine. Tam so bili v zaporu do 15. avgusta. Iz njih je hotel z vsemi sredstvi, tudi s silo, izvleči vsebino skrivnosti. Grozil jim je s smrtjo. Kljub temu, da so pastirčki resno računali z njo, niso ničesar izdali. Tudi pozneje so trojno skrivnost skrbno ohranili zase. To se je pokazalo pri vseh spraševanjih, pri katerih so ljudje hoteli z raznimi zvijačami in grožnjami o vsebini skrivnosti iz njih kaj izvleči.

Pastirčki so trpljenje v zaporu pri županu darovali kot žrtev za spreobrnjenje grešnikov in v zadoščenje za grehe, storjene zoper

Marijino brezmadežno Srce. Molili so rožni venec. Tudi drugi jetniki so sodelovali pri tej molitvi.

Županova ugrabitev je pri ljudeh izzvala upravičeno ogorčenje in utrdila prepričanje, da otroci glede Marijinih prikazovanj niso lagali. Ljudje so občudovali njihovo odločnost.

Dne 13. avgusta so bili po izjavi prič *na kraju prikazovanj posebni pojavi*: Pri vznožju črnike je tako zaropotalo, da so se ljudje ustrašili in bili kakor iz uma. Nekateri so začeli bežati. Mnogi so videli, kako se je oblak spustil do črnike in zaprašil ozračje, da se je zdelo temno. Sonce se je približalo, izgubilo je blesk, tako da je bilo mogoče gledati vanj. Ob soncu se je pokazal oblak z mavričnimi barvami. Vsi predmeti so postali rumeni.

Kljub županovemu namenu, da prepreči avgustovsko prikazanje, se je *Marija prikazala v nedeljo, 19. avgusta*, sredi popoldneva. Otroci so bili na paši bližje doma v kraju Valinhos. Namesto Jacinte, ki je ostala doma, je bil z Lucijo in Frančiškom njegov starejši brat Janez. Ko sta Lucija in Frančišek začutila, da se bo prikazala Devica Marija, sta prosila Janeza, da je šel domov po Jacinto. Ko je prišla, se je vsem trem prikazala nebeška Gospa nad nekim hrastičem, kjer je danes kapela. Kakor 13. julija je tudi zdaj obljubila, da *bo »v zadnjem mesecu naredila čudež, da bodo vsi verjeli«*.

Ko jo je Lucija vprašala, kaj naj naredijo z denarjem, ki ga ljudje puščajo v Covi da Iria, je Marija odgovorila:

»Npravite dvoje nosil: ena nosi ti z Jacinto in še z dvema belo oblečenima deklicama, druga naj nosijo Frančišek in še trije dečki. Denar, ki se nabere na nosilih, naj se porabi za praznik naše rožnovenske Gospe. Kar ostane, je za zidavo kapele, ki naj jo postavijo tukaj.«

Z bolj žalostnim izrazom je pred slovesom dala glavno naročilo tega meseca:

»Molite, veliko molite in delajte žrtve za grešnike. Veliko duš namreč gre v pekel, ker ni nikogar, ki bi se zanje žrtvoval in molil zanje.«

Navzoči Frančiškov in Jacintin brat Janez ni videl ničesar, slišal pa je šum kakor ob vzletu rakete.

Peto prikazanje 13. septembra 1917

Županova ugrabitev je bila najboljše priporočilo za množični obisk ljudi v Irijski globeli. Dne 13. septembra se jih je nabralo okrog petindvajset do trideset tisoč iz vse Portugalske. Navzoči so bili tudi mnogi bolniki, ki so prosili za ozdravljenje.

Nekateri so opazili razne pojave: Iz sonca je izšel križ in se počasi pomikal proti vzhodu. Drugi so videli nekakšne rože, ki so padale z neba, a zemlje niso dosegle, ampak so prej izginile. Zdelo se je, kakor da je sonce izgubilo svojo moč; nekateri so videli zvezde. Nebo je bilo jasno. V zraku je bila rumena barva. Pojavila se je svetleča krogla in je počasi od vzhoda šla nad glavami ljudi, nato je izginila v soncu. Črniko in pastirčke je obdal bel oblak. Oni teh pojavov niso opazili. Ko so začeli z ljudmi moliti rožni venec, so kmalu zagledali odsev svetlobe in takoj nato našo Gospo nad črniko, ki je naročila:

»Molite še naprej rožni venec, da boste izprosili konec vojne. V oktobru bodo prišli tudi naš Gospod, Žalostna Mati Božja, *Karmelska Mati Božja, sveti Jožef z Detetom Jezusom, da bodo blagoslovili svet. Bog je zadovoljen z vašimi žrtvami, vendar ne mara, da spite z vrvjo. Nosite jo samo čez dan.*«⁴

Lucija je posredovala prošnje bolnikov za ozdravljenje. Dobila je Marijin odgovor:

»*Da, nekatere bom ozdravila, drugih ne. Oktobra bom naredila čudež, da bodo vsi verjeli.*«

Šesto prikazanje 13. oktobra 1917

Ta dan se je nabralo okrog petdeset do sedemdeset tisoč ljudi, čeprav je lilo kakor iz škafa. Lizbonsko časopisje je namreč objavilo novico, da bo 13. oktobra Gospa naredila čudež, da bodo vsi verjeli. Prišli so tudi nekateri neverni, ker so bili prepričani, da napovedanega čudeža ne bo, in bodo lahko vse skupaj razkrinkali kot izmišljotino. Poglejmo Lucijino pripovedovanje:

»Ko smo prišli v Covi da Iria do črnike, sem po notranjem nagibu prosila ljudi, naj zaprejo dežnike, da bomo molili rožni venec. Malo zatem smo videli odsev svetlobe in takoj našo Gospo nad črniko.

‘Kaj hočete od mene?’

‘*Hočem ti povedati, naj tukaj naredijo kapelo meni v čast. Sem Gospa rožnega venca.*⁵ Še naprej vsak dan molite rožni venec. Vojna se bo končala in vojaki se bodo v kratkem vrnili domov.’

‘Prosim Vas moram veliko stvari, da bi ozdravili nekatere bolnike in spreobrnili nekatere grešnike ter še mnogo drugega ...’

‘*Nekatere bom ozdravila, drugih ne. Morajo se poboljšati in prositi odpuščanja za svoje grehe.*’

In bolj žalostna je rekla:

‘*Naj ljudje ne žalijo več Boga, našega Gospoda, ki je že zelo žaljen.*’

Razprostrla je roke, da so zažarele v soncu. Medtem ko se je dvigala, se je odsev njene svetlobe odbijal na soncu (...) Ko je naša Gospa izginila v neizmerni daljavi neba, smo videli ob soncu svetega Jožefa z Detetom Jezusom in našo Gospo v beli obleki z modrim plaščem. Zdelo se je, da sv. Jožef z Detetom Jezusom blagoslavlja svet z roko v obliki križa.

Malo zatem, ko je to prikazanje izginilo, sem zagledala našega Gospoda in našo Gospo, ki se mi je zdela, da je naša Žalostna Mati Božja. Zdelo se je, da je naš Gospod blagoslavljal svet na enak način kot sveti Jožef. Ta prikazen je izginila in zdelo se mi je, da vidim še enkrat našo Gospo, podobno naši Karmelski Gospe.«

Vsi trije pastirčki so videli sveto Družino, naslednji dve prikazanji pa le Lucija; Francišek in Jacinta sta v tem času še naprej gledala sveto Družino. Lucija uporablja izraza »zdelo se je« in »podobno«, kar kaže, da videnja niso bila natančno opredeljena.

Sončni čudež

Zanesljive priče so potrdile, mnoge celo s prisego, da so v Fatimi med prikazanimi in ob drugem času videle izredne in čudovite

pojave. K največjim in najbolj izpričanim spadata sončni čudež in oblaki dima.

Lucija je 13. julija 1917 prosila nebeško Gospo, da bi napravila čudež, da bodo vsi verjeli, da se pastirčkom res prikazuje. Marija je v prikazovanjih julija, avgusta in septembra 1917 napovedala, da bo 13. oktobra napravila čudež, ki ga bodo videli vsi, da bodo verjeli. Vsi navzoči so 13. oktobra videli sončni čudež, ki je trajal deset minut. Nekateri so ga tudi fotografirali. Nihče od velike množice navzočih ni trdil, da sončnega čudeža ni videl, čeprav niso bili vsi verni. Gledali so ga tudi v nekaterih drugih krajih, tudi do 40 kilometrov daleč.

Dež je nenadoma prenehal. Oblaki so se pretrgali in prikazalo se je sonce kot okrogla srebrna plošča. Izgubilo je slepeči blesk, da je bilo mogoče zlahka gledati vanj. Z veliko naglico se je vrtelo okrog svoje osi, podobno vrtečemu ognjemetu, in je sipalo na vse strani svetlobne žarke različnih barv. Ti žarki so obarvali predmete na zemlji. Trikrat se je vrtenje sonca ponovilo. Ljudje so govorili, da je sonce »plesalo« ali, da se je »treslo«. Bili so do solz ganjeni in so slavili Boga. Nenadoma se je sonce s silovito naglico zagnalo proti zemlji. Ljudje so kriknili od groze in se zatekli k Jezusu in Mariji. Na koncu je spet normalno svetilo in vsi so se oddahnili. V času sončnega čudeža se je mokra obleka na popolnoma premočenih ljudeh tako rekoč v trenutku posušila.

Leirijski škof José Correia da Silva je v pastirskem pismu 13. oktobra 1930 razglasil nadnaravnost pojava:

»Sončni pojav 13. oktobra 1917, o katerem so tedaj pisali časopisi, je bil nadvse čudovit in je napravil največji vtis na vse, ki so imeli srečo, da so ga videli. Otroci so poprej napovedali dan in uro, ko se bo zgodil. Vest se je naglo razširila po vsej Portugalski. Čeprav je bil dan silno grd in je močno deževalo, se je zbralo na tisoče oseb, ki so ob uri zadnjega prikazanja videle vse veličastje moči, s katero je sonce počastilo Kraljico nebes in zemlje z večjo krasoto, kot jo kaže tedaj, ko sveti z vso svojo močjo.

Ta pojav, ki ga ni zaznamovala nobena zvezdarna, torej ni bil naraven. Videle so ga osebe vseh slojev in socialnih razredov,

verni in neverni, časnikiarji glavnih portugalskih dnevnikov in tudi posamezniki, oddaljeni od Irijske globeli več kilometrov, kar ovrže vsako razlago skupinske samoprevare.«

Ni šlo za pojav na samem soncu, ampak v ozračju, v zvezi s sončno svetlobo, kakor je to pri mavrici. Strokovnjak Günther Stolze, ki je leta 2007 na mednarodnem kongresu govoril o sončnem čudežu v Fatimi, pravi, da je prišlo pri njem do kombinacije več kot 70 manjših čudežev, ki so 13. oktobra 1917 delovali vsi povezano med seboj. Vse to je bilo že 13. julija 1917 do dneva in ure natančno napovedano, kar kaže na nadčloveški razum, ki je zamislil ta edinstveni sončni čudež, kakršnega doslej ni bilo v vsej človeški zgodovini.

Po Mariji je deloval Bog. On je bil pri vseh Marijinih prikazanjih navzoč in dejaven. S sončnim čudežem je potrdil resničnost Marijinih prikazovanj in sporočil. S tem je hotel doseči, da bi Marijina sporočila ljudje sprejeli in se po njih ravnali.

Stališče Cerkve do fatimskih dogodkov

V začetku je duhovščina na fatimske dogodke gledala z nezaupanjem, ki se je začelo počasi spreminjati, ko je bila obnovljena škofija Leiria in je avgusta 1920 prišel vanjo prvi škof Jožef, José Correia da Silva. Ko so nasprotniki v noči od 5. na 6. marec 1922 razstrelili kapelico, ki so jo verniki leta 1919 sami postavili, so se verniki za Fatimo še bolj zavzeli. Kipar Thedim je po Lucijinih podatkih leta 1920 naredil Marijin kip iz brazilskega cedrovega lesa. Prav ta kip še danes stoji pred kapelo na mestu, kjer je rastel hrastič, nad katerim se je prikazovala nebeška Gospa. Dne 13. oktobra 1942 so portugalske žene fatimski Devici podarile *dragoceno krono s 313 biseri in 2.650 dragulji*. To krono ima milostni kip za slovesne prilike. Vanjo je bila pozneje vdelana krogla, ki je 13. maja 1981 na Trgu svetega Petra v Rimu hudo ranila papeža Janeza Pavla II.

Škof je kupil zemljišče, na katerem so 13. maja 1928 začeli graditi 82 metrov *dolgo cerkev, posvečeno Kraljici svetega rožnega*

venca, ki je 1954 dobila naziv bazilike. Petnajst oltarjev predstavlja petnajst skrivnosti rožnega venca. Dela so končali leta 1951 z izgradnjo velikih stebrišč.

Kmalu so se v Fatimi začela *velika romanja*. Zgodila so se številna spreobrnjenja in čudežna ozdravljenja. *Zdravniški urad*, ki je bil v Fatimi ustanovljen leta 1926, je zabeležil nad tisoč primerov naravno nerazložljivih ozdravljenj.

Škof José Correia da Silva je leta 1922 imenoval preiskovalno komisijo, ki je končala svoje delo aprila 1930. Komisija je Luciji med uradnim zaslišanjem 8. julija 1924 zastavila tudi vprašanje: »Si prepričana, da si vrh črnike res videla Gospo in da se nisi varala?« Lucija je odgovorila: »Prepričana sem, da sem jo videla in da se ne motim. Tudi če bi me ubili, ne boste dosegli, da bi rekla nasprotno.«

Škof José da Silva je 13. oktobra 1930, ko je prej vprašal Sveti sedež, pred stotisočglavo množico objavil, da so prikazovanja trem pastirčkom verodostojna, in je dovolil javno češčenje fatimske Gospe. Poslej so vsi portugalski škofje zagovarjali nadnaravnost fatimskih dogodkov. Dne 13. maja 1931 so, zbrani v Fatimi, ob navzočnosti pol milijona vernikov, kot prvi na svetu posvetili svojo domovino Portugalsko Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Posvetitev so obnovili v letih 1938, 1942 in 1975. S posvetitvijo je bila Portugalska rešena 2. svetovne vojne in komunizma.

Povezanost papežev s Fatimo

Noben kraj Marijinih prikazovanj ni tako povezan s papeži kakor prav Fatima, saj je le Fatima imela ta privilegij, da so jo uradno obiskali kar trije papeži. Že papež *Pij XII.* je bil Fatimi tako naklonjen, da ga nekateri imenujejo »papež Fatime«. Za škofa je bil posvečen prav na fatimski dan, 13. maja 1917. Dne 31. oktobra 1942, za 25-letnico fatimskih prikazovanj, je Marijinemu brezmadežnemu Srcu posvetil Cerkev in ves svet. To je ponovil leta 1952 z izrecno omembo Rusije. Leta 1944 je za 22. avgust uvedel praznik Marijinega brezmadežnega Srca, ki je po liturgični reformi po 2.

vatikanskem koncilu postal obvezni god. Praznuje se v soboto po prazniku Srca Jezusovega.

Dne 13. maja 1946 je papeški legat kardinal Masella v imenu papeža okronal milostni kip fatimske Matere Božje s prej imenovano dragoceno krono in ji podelil naziv »Kraljica sveta in miru«.

Papež *Pavel VI.* je leta 1964, ob sklepu 3. zasedanja 2. vatikanskega koncila, obnovil posvetitev Cerkve in sveta Marijinemu brezmadežnemu Srcu in poslal fatimskemu svetišču zlato vrtnico. Dne 13. maja 1967, za petdesetletnico prikazovanj, je Fatimo tudi obiskal in se na kratko srečal z vidkinjo Lucijo.

Papež *Janez Pavel II.* je spoznal, da je on »v belo oblečeni škof«, napovedan v tretjem delu fatimske skrivnosti. Dne 13. maja 1981 ga je na Trgu sv. Petra v Rimu v atentatu nevarno ranil triindvajsetletni turški terorist Ali Agca. Življenje je tedaj papežu rešila Devica Marija, ki je s svojo materinsko roko tako vodila kroglo, da je papež ostal pri življenju in je tri leta pozneje lahko skupaj s škofi vsega sveta izvršil posvetitev Rusije in sveta Marijinemu brezmadežnemu Srcu. To je bilo na praznik Gospodovega oznanjenja, 25. marca 1984, na Trgu svetega Petra v Rimu pred originalnim milostnim kipom fatimske Matere Božje.

Janez Pavel II. je kot papež Fatimo obiskal kar trikrat. Pri prvem obisku, 13. maja 1982, se je Mariji zahvalil, da ga je po atentatu na Trgu svetega Petra, 13. maja 1981, ohranila pri življenju. Na predvečer, 12. maja 1982, je bil v tihi molitvi pred Marijinim kipom kar 40 minut, nato je sodeloval pri nočni procesiji ob udeležbi milijon vernikov. Na poti v srednjo Ameriko je 2. marca 1983 na lizbonskem letališču dejal: »Želim obnoviti svoj klic, naj svet posluša sporočilo, ki nam prihaja iz Fatime.«

Fatimo je obiskal drugič 13. maja 1991, deset let po atentatu, in se srečal s sestro Lucijo. Nazadnje je bil v Fatimi 13. maja 2000, da je tam, ob udeležbi milijon in pol romarjev, razglasil Frančiška in Jacinto za blažena. Srečal se je tudi z vidkinjo Lucijo.

V jubilejnem letu 2000 je povabil vse škofo sveta v Rim. Tedaj je v nedeljo, 8. oktobra, skupaj z več kot 1.500 škofi, predstavniki svetovnega episkopata, pred originalnim milostnim kipom

fatimske Božje Matere, izročil Cerkev in človeštvo Mariji, zarji odrešenja.

Papež *Benedikt XVI.* je bil v Fatimi 12. in 13. maja 2010 za sklep leta duhovništva. Takrat je fatimski Mariji podaril zlato vrtnico. Dne 12. maja 2010 je vse duhovnike posvetil Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

Papež *Frančišek* je svoj pontifikat po portugalskih škofih izročil fatimski Materi Božji. Dne 13. oktobra 2013 je na Trgu sv. Petra, pred originalnim milostnim fatimskim kipom, ob navzočnosti več kot sto tisoč Marijinih častilcev, ves svet izročil nebeški Materi.

Obisk treh papežev v Fatimi in srečanje Pavla VI. in Janeza Pavla II. z vidkinjo Lucijo ter trikratna navzočnost milostnega kipa na Trgu svetega Petra v Rimu je svojevrstna potrditev fatimskih dogodkov najvišje stopnje. Fatima je postala »oltar sveta«. Škof Leiríe-Fatime je od 2006 António Marto. Vsako leto pride v Fatimo več kot pet milijonov romarjev z vsega sveta in število stalno narašča.

Nekatere škofije in redovi obhajajo 13. maja ali 13. oktobra praznik fatimske Matere Božje.

Lucijino življenje po prikazovanjih leta 1917

K Luciji so prihajale množice radovednih obiskovalcev. Bila je že utrujena zaradi odgovarjanja na mnoga, ne vedno dobronamerna vprašanja. Nekateri so ji izkazovali posebno čiščenje, drugi so jo na različne načine preizkušali. Da bi bila rešena teh obiskovalcev in bi bilo poskrbljeno za njen duhovni napredek, jo je mati po škofovem nasvetu 17. julija 1921, ko je bila stara dobrih 14 let, poslala v oddaljeni dekliški zavod redovnih sester dorotejk v kraju Vilar, ki je danes del mesta Porto na severu Portugalske. Tu je bila deležna temeljite moralne in verske vzgoje ter splošne izobrazbe. Da bi ostala popolnoma nepoznana, so ji dali novo ime Maria das Dores [Marija bolečin]. V Portu je dokončala tri razrede ljudske šole ter se naučila kuhanja in šivanja. Kljub temu, da ni smela z nikomer govoriti o fatimskih dogodkih, je bila zadovoljna in srečna.

Lucija je že pred prihodom v zavod dorotejk razmišljala o redovniškem poklicu. V zavodu se je najprej zanimala za karmeličanke, a potrebnost znanja francoščine (oditi bi morala v Francijo), zgled vzgojiteljic in hvaležnost, vse to je vplivalo, da se je končno odločila za vstop k dorotejkam. Pri njih je začela postulat v španskem mestu *Pontevedra* 25. oktobra 1925, kjer je bila do julija 1926. Dne 10. decembra 1925 se ji je v celici prikazala *Devica Marija z Jezuškom v naročju in ji dala naročila glede pobožnosti petih prvih sobot*. Od 20. julija 1926 dalje je bila v hiši noviciata v mestu *Tuy* v Španiji, kjer je 2. oktobra 1926 dobila redovno obleko in začela noviciat. Po dveh letih noviciata je 3. oktobra 1928 izpovedala začasne, 3. oktobra 1934 pa večne zaobljube. Tam je ostala do leta 1946. *V Tuyu se ji je 13. junija 1929 prikazala Marija in ji posredovala naročilo o posvetitvi Rusije Marijinemu brezmadežnemu Srcu*.

V Španiji je pri dorotejkah preživela 25 let. Bila je z veliko spretnostjo učiteljica ročnih del. Živela je po samostanskem geslu: »Božja volja je moj raj.« V tem času je bila v zvezi s prikazovanji v *Fatimi* večkrat zaslišana, napisala je številna pisma in svoje *Spomine* o fatimskih dogodkih, o *Francišku* in *Jacinti* ter o fatimski skrivnosti.

Maja 1946 se je vrnila iz Španije v domovino, v samostan dorotejk *Vilar*. Obiskala je *Fatimo* in pokazala kraje prikazovanja angela in *Marije*. Dne 25. marca 1948 je s papeževim dovoljenjem prestopila v strožji red bosonogih karmeličank v mestu *Coimbra*, kjer je 13. maja 1948 dobila karmeličansko obleko in novo ime: sestra *Marija Lucija Jezusova* in brezmadežnega *Srca*. Začela je leto kaničnega noviciata in 31. maja 1949 izpovedala večne zaobljube. Tu je v molitvi in pokori živela do svoje smrti 13. februarja 2005. Poleg tega, da je veliko pisala, je zelo vestno izvrševala različna dela v samostanu in na vrtu. Uresničevala je redovno vodilo: »Na zunaj kot druge, na znotraj kot nobena druga!«

Leta 1954 je pisala duhovnemu voditelju patru *Gonçalvesu*, v katerem mu je zaupala:

«Ko sem prejela milost, da sem vstopila v *Karmel*, in so me peljali v celico, sem ob vhodu za nekaj trenutkov uprla oči v velik križ brez Božje podobe. Križ mi je razprostiral svoje roke v objem.

Častita mati prednica me je vprašala: 'Ali veste, zakaj je ta križ tu brez podobne?' Ne da bi mi dala čas za odgovor, je dodala: 'Da se boste na njem križali.'

Kakšen lep ideal je biti križana s Kristusom! Naj me On napoji z nespametjo križa! V tem je skrivnost moje sreče – nič drugega hoteti ne želeli, kot ljubiti in trpeti iz ljubezni.«

Za petdesetletnico prikazovanj, 13. maja 1967, je bila sestra Lucija ponovno v Fatimi, kjer je govorila s papežem Pavlom VI. V Fatimi je bila tudi leta 1982, 1991 in 2000 ter se je pogovarjala s papežem Janezom Pavlom II.

Po Marijinem naročilu je bilo Lucijino življenjsko poslanstvo širjenje pobožnosti do Marijinega brezmadežnega Srca. To je izvrševala predvsem z molitvijo, s pismi in spisi. Večkrat je pisala svojemu škofu in papežem, zlasti pa svojemu duhovnemu voditelju.

Marijina sporočila sestri Luciji po letu 1917

Nebeška Gospa se je po letu 1917 Luciji še večkrat prikazala, tudi potem, ko je postala redovnica. Kolikor vemo, je Marijin obisk doživela 16. junija 1921, preden je naslednjega dne odšla v zavod sester dorotejk Vilar pri mestu *Porto* na severu Portugalske. Tam se ji je 26. avgusta 1923 Devica Marija zopet prikazala. Rekla ji je, da bo njena prava nebeška Mati, ker je zapustila zemeljsko mater. Priporočila ji je molitev in žrtve za grešnike, ki se jih veliko pogubi, ker se nihče ne žrtvuje in ne moli zanje.

Za vso Cerkev pa sta pomembni dve srečanji z nebeško Gospo.

Pet prvih sobot

Ko je bila Lucija v Španiji v mestu *Pontevedra* pri dorotejkah v postulatu, kjer se je pripravljala na redovniško življenje, je ponoči, 10. decembra 1925, v svoji sobici videla Marijo z Jezuščkom. Marija ji je pokazala s trnjem obdano srce in ji dala naročilo glede širjenja

pobožnosti petih prvih sobot. To je *vél*ika obljuba Marijinega brezmadežnega Srca. Rahlo je nakazana in napovedana že v Marijinih besedah pri drugem prikazanju, 13. junija 1917, zlasti pa v tretjem prikazanju, 13. julija 1917. Lucija jo je konec leta 1927 po naročilu duhovnega voditelja patra Aparicia DJ, v tretji osebi, zapisala takole:

Vidkinja je 13. junija 1917 prosila Marijo, da bi jih »vzela v nebesa. Presveta Devica je odgovorila:

,Da, Jacinto in Frančiška bom vzela kmalu. Ti pa ostaneš tu še nekaj časa. Jezus hoče s tvojim sodelovanjem doseči, da me bodo ljudje spoznali in ljubili. Na svetu hoče vpeljati pobožnost do mojega brezmadežnega Srca. Tistemu, ki se je bo oklenil, obljubim zveličanje, in te duše bo Bog ljubil kakor cvetlice, s katerimi krasim njegov prestol.'

,Bom ostala tu sama?' je z žalostjo rekla.

,Ne, hčérka. Jaz te ne bom nikoli zapustila. Moje brezmadežno Srce bo tvoje pribežališče in pot, ki te bo vodila k Bogu.'

Dne 10. decembra 1925 se ji je prikazala Presveta Devica v svetlečem oblaku in ob strani držala Jezuščka. Presveta Devica mu je položila roko na ramo in pokazala s trnjem obdano srce, ki ga je držala v drugi roki. Jezušček je hkrati rekel:

,Imej sočutje do Srca tvoje presvete Matere, obdanega s trni, s katerimi ga nehvaležni ljudje nenehno prebadajo, ne da bi kdo napravil eno samo spravno dejanje, da bi jih izvlekel.'

Nato je Presveta Devica rekla:

,Hčérka moja, glej moje Srce, obdano s trni, katerega nehvaležni ljudje nenehno prebadajo s svojimi kletvami in nehvaležnostmi. Vsaj ti si prizadevaj, da me tolažiš, in jim povej, da bom vsem tistim, ki se bodo pet mesecev, vsakokrat na prvo soboto, spovedali, prejeli sveto obhajilo, zmolili rožni venec in mi petnajst minut v premišljevanju petnajstih skrivnosti rožnega venca delali družbo v spravo za grehe, v njihovi smrtni uri stala ob strani z vsemi potrebnimi milostmi za zveličanje njihovih duš.'«

Marija s temi besedami obljublja zveličanje vsem tistim, ki bodo vsaj enkrat v življenju obhajali pet prvih sobot na fatimski način: pet zaporednih prvih sobot se bodo spovedali, prejeli sveto obhajilo, molili rožni venec in Devici Mariji delali družbo s petnajstminu-

tnim premišljevanjem ene ali več skrivnosti rožnega venca – vse to v zadoščenje Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

Škof škofije Leiria je leta 1939 prikazanje potrdil kot verodostojno. Lucijina sobica, v kateri se ji je prikazala Devica Marija, je bila pozneje spremenjena v kapelo. Pobožnost petih prvih sobot se je začela širiti, najprej na Portugalskem, nato tudi drugod. V Sloveniji, zlasti v ljubljanski škofiji, jo je z veliko zavzetostjo pospeševal škof dr. Gregorij Rožman.

Posvetitev Rusije Marijinemu brezmadežnemu Srcu

Dne 13. junija 1929 je imela sestra Lucija v mestu *Tuy* v Španiji, že kot redovnica dorotejka, ponovno videnje med molitvijo ponoči v samostanski kapeli. Najprej se ji je v vsem sijaju prikazala Sveta Trojica, nato je sledilo Marijino sporočilo. Ves dogodek je Lucija zapisala, kakor ji je naročil duhovni voditelj pater Aparicio. Poglejmo Marijine besede:

»Prišel je trenutek, ko Bog prosi svetega očeta, naj v občestvu z vsemi škofi sveta posveti Rusijo mojemu brezmadežnemu Srcu. Obljublja, da jo bo po tem sredstvu rešil. Božja pravičnost pogubi mnogo duš zaradi grehov, storjenih zoper mene, ki prosim za zadoščenje: žrtvuj se v ta namen in moli.«

Marija je zdaj izpolnila napoved iz leta 1917 in jo dopolnila z novimi pojasnili: čas za posvetitev je prišel; opravi naj jo papež v občestvu z vsemi škofi; zaradi posvetitve bo Bog Rusijo rešil.

Iz Marijinega sporočila iz leta 1917 vemo, da bi ta rešitev, ob pravočasni izpolnitvi pogojev, obstajala v spreobrnjenju Rusije in njeni rešitvi brezbožnega komunizma ter njegovih posledic. Obenem bi bil svet obvarovan vojne in lakote, Cerkev in papež pa preganjanja.

V nekem osebнем sporočilu [pred letom 1940] je nebeška Gospa Luciji potožila:

»Niso hoteli poslušati moje prošnje! Kakor francoski kralj bodo obžalovali, vendar bo (pre)pozno. Rusija bo razširila svoje zmote

po vsem svetu ter priklicala vojne in preganjanja Cerkve. Sveti oče bo moral trpeti.«

Kako je bilo s francoskim kraljem? V letu 1689 je sv. Marjeta Marija Alacoque skušala z raznimi sredstvi in pobudami posredovati francoskemu ‚Sončnemu kralju‘ Ludviku XIV. sporočilo s štirimi prošnjami Jezusovega presvetega Srca:

- 1) naj se kraljeve zastave opremijo s presvetim Jezusovim Srcem;
- 2) naj se njemu v čast sezida cerkev
- 3) in naj ga v njej moli in časti ves kraljevi dvor;
- 4) naj kralj zastavi svojo avtoriteto pri Svetem sedežu za to, da se doseže ena sveta maša v čast Jezusovemu presvetemu Srcu.

Šele eno stoletje pozneje, leta 1792, je Ludvik XVI. sklenil, da se bo posvetil Jezusovemu Srcu, toda to je storil šele, ko se je že znašel v zaporu in je tam obljubil, da bo po svoji izpustitvi izpolnil vse prošnje, ki jih je bila posredovala sveta Marjeta. Toda bilo je že prepozno: 21. januarja 1793 je bil Ludvik XVI. usmrčen z giljotino.

Glede posvetitve Rusije je bila Cerkev prepočasna, saj jo je izpolnil šele papež Janez Pavel II. v nedeljo, 25. marca 1984. Najprej je na Trgu svetega Petra daroval slovesno sveto mašo ob navzočnosti kardinalov in škofov ter okrog dvesto tisoč romarjev. Za to priložnost so iz fatimske kapele prikazovanj 24. marca z letalom pripeljali originalni milostni kip fatimske Gospe. Papež je po sveti maši kleče pred kipom v italijanščini zmolil posvetitveno molitev. Poglejmo bistveni del besedila, ki se nanaša na Rusijo, čeprav beseda »Rusija« ni izrecno omenjena, a vendar dovolj jasno z drugačnimi izrazi:

»Objemi z ljubeznijo Gospodove Matere in Služabnice ta naš človeški svet, ki ti ga izročimo in posvetimo, polni zaskrbljenosti za zemeljsko in večno usodo ljudi in narodov. Na poseben način ti izročimo in posvetimo tiste ljudi in narode, ki to izročitev in posvetitev posebno potrebujejo.«

»Razsvetli Božje ljudstvo na poteh vere, upanja in ljubezni! Razsvetli posebno tista ljudstva, katerih posvetitev in izročitev pričakuješ od nas.«

Ta posvetitev je privedla do padca komunizma v Rusiji (leta 1991) in satelitskih državah ter do razrušenja berlinskega zidu (leta 1989), in to brez prelivanja človeške krvi.

Msgr. Bertone je glede spreobrnjenja in vernosti ruskega ljudstva povedal: »Po razkroju komunizma pride na dan vernost ruskega ljudstva, vernost, ki je zaznamovana z marijansko pobožnostjo. Ni je bilo treba speljati v katoliško strugo. Spoštovanje slovanskega papeža je bilo modro. Vdanost Materi Božji je ohranila vero ruske pravoslavne skupnosti kljub mračnim letom komunističnega zatiranja. Res je namreč, da so po razpadu Sovjetske zveze mladi šli na ulice in dvigali ikone, ki so jih skrivali po hišah ali kletah.«

Fatimska sporočila je treba živeti

Na kratko smo se seznanili z glavnimi fatimskimi dogodki. Vendar to ni dovolj. Po angelovih, Marijinih in Jezusovih besedah je treba v soglasju z njimi predvsem živeti. Ko je bil eno leto po atentatu, 13. maja 1982, *Janez Pavel II.* v Fatimi, je rekel:

»Sporočilo fatimske Gospe, čeprav je tako materinsko, je hkrati močno in odločno. Zdi se strogo. Je takšno, kakor če bi govoril Janez Krstnik ob obali Jordana. Vabi k pokori. Opozarja. Kliče k molitvi.«

Marija sama je prevzela vlogo starih prerokov in Janeza Krstnika. Pripravljati hoče na Kristusa in njegovo kraljestvo. Veljajo besede msgr. Bertoneja: »Fatima je med modernimi prikazovanji nedvomno najbolj preroška!«

Papež *Benedikt XVI.* je 11. maja 2010 v Lizboni dejal:

»Odgovor Fatime v bistvu ne meri na različne pobožne vaje, ampak na temeljni odgovor, to je stalno spreobračanje, pokora, molitev in tri Božje kreposti: vera, upanje in ljubezen ... Z eno besedo: prav bistvenega se moramo na novo učiti: spreobrnjenje, molitev, pokora in Božje kreposti.«

Dva dni pozneje, 13. maja, je v Fatimi opozoril:

»Devica Marija je prišla iz nebes, da bi spomnila na evangeljske resnice, ki so za človeštvo, ki je pozabilo na ljubezen in odrešenje, vir upanja.«

Bližamo se stoletnici fatimskih dogodkov, ki so se odvijali v letih 1916 in 1917. Na stoletnico je opozoril papež Benedikt XVI., ko je kot romar ob obisku Fatime v maju 2010 izrekel pomenljive besede:

»Naj sedem let, ki nas loči od stoletnice prikazovanj naše fatimske Gospe, pomaga do zmage njenega brezmadežnega Srca.«

Brez našega sodelovanja te zmage ne bo! Kako lepa in odgovorna naloga!

Opombe

¹ Besedilo je iz četrtega Lucijinega *Spomina*. Kar je v pokončnem tisku, je iz njenega tretjega *Spomina*.

² Gre za prvo svetovno vojno (1914–1918).

³ Beseda »narod« je takrat v portugalsščini lahko pomenila tudi državo.

⁴ Otroci so bili za pokoro tesno opasani z nekakšnim spokornim pasom.

⁵ Marija je s tem potrdila vzklik, ki ga je papež Leon XIII. dodal lavretanskim litanijam: *Kraljica svetega rožnega venca, prosi za nas*.

MOJCA IN SEVERIN MAFFI

Stoletje v znamenju Marijinih sporočil

Okoliščine, ki so napovedovale težke čase za človeštvo

5. oktobra 1910 so po 870 letih kraljevine na Portugalskem prevzeli oblast ateisti po vzoru francoske revolucije. Pregarjali so katoliško Cerkev, veliko samostanov zaplenili ali uničili, redovnike pregnali, škofijskim duhovnikom omejili delovanje le v cerkvi, zakristiji in župnišču. Te omejitve je čutiti še danes.

V Evropi je od leta 1914 do 1918 potekala prva svetovna vojna. Portugalski možje in fantje so se borili in umirali na francoskih frontah, ozemlje Portugalske je bilo obvarovano vojnih grozot.

Od aprila do oktobra 1917 je v Rusiji Vladimir Iljič Uljanov – Lenin, revolucionar in vodja boljševikov, rušil carsko vlado in izpeljal oktobrsko revolucijo.

Istega leta (1917) so na Trgu svetega Petra v Rimu angleški prostozidarji slavili 200 letnico svoje ustanovitve in žalili papeža in Cerkev (sv. Maksimiljan Kolbe je takrat študiral v Rimu, dogodek ga je zelo prizadel in je ustanovil molitveno Vojsko Brezmadežne).

Bog je v svoji usmiljeni ljubezni do človeštva pripravljaval rešitev. Izbral je nepoznan in majhen kraj Fatimo na Portugalskem in v njem tri preproste otroke, stare do deset let: Lucijo, Franciška in Jacinto. Po njih je posegel v svetovno dogajanje, ker je hotel rešiti človeštvo, ki se je že močno oddaljilo od Njega. V ta namen je natanko pred 100 leti, leta 1916, k otrokom poslal angela, Angela miru, Angela Portugalske in naslednje leto Devico Marijo, Kraljico rožnega venca in Kraljico miru.

Angel v podobi lepega mladeniča jih je ob srečanjih povabil, naj molijo, veliko molijo in naj ob vsaki priložnosti darujejo Najvišjemu molitve in žrtve v zadoščenje za grehe, s katerimi ga ljudje žalijo,

in kot prošnjo za spreobrnjenje grešnikov. Angel jim je še povedal, da imata presveti Srci Jezusa in Marije z njimi načrte usmiljenja in naj sprejmejo in vdano prenašajo trpljenje, ki jim ga bo poslal Gospod. Med prikazovanji angela in tudi kasneje je bilo odločilno nadnaravno razpoloženje in moč v srcih otrok, po kateri so rasli v veri, upanju in ljubezni.

Z molitvijo in žrtvami pripravljene otroke je 13. maja leta 1917 ob opoldanski molitvi obiskala nebeška Gospa. Razprostrla je roke in na pastirčke razlila čudovito luč iz svojih dlani. Ta luč je prodrla v njihova srca in v globine njihovih duš, v njej so se čutili kot potopljeni v Boga. Povedala jim je, da prihaja iz nebes. Zagotovila jim je, da bodo tudi oni prišli tja. Naročila jim je, naj naslednje mesece znova pridejo tja na ta dan. Ob naslednjem srečanju junija jim je sporočila, da hoče Jezus na svetu vpeljati pobožnost do Marijinega brezmadežnega Srca.

Na julijskem srečanju jim je za kratek čas dala vpogled v pekel. Občutili so grozo. Od tedaj naprej so še bolj redno in zbrano molili ter opravljali žrtve za grešnike, da bi se nobena duša ne izgubila. Da bi rešil uboge grešnike, želi Bog vpeljati po svetu pobožnost do Marijinega brezmadežnega Srca. Če bodo storili, kar jim bo naročila, bo rešenih veliko duš in bo zavladal mir. Vojna se bo končala, če pa ne bodo nehali žaliti Boga, se bo začela druga, še hujša vojna. Da bi to preprečila, je prišla prosit za posvetitev Rusije Marijinemu brezmadežnemu Srcu in za zadostilno obhajanje prvih sobot. Če bodo ljudje izpolnili njene prošnje, se bo Rusija spreobrnila in bo zavladal mir. Če ne, bo Rusija širila svoje zmote po svetu ter pospeševala vojne in preganjanja Cerkve. Dobre bodo mučili in sveti oče bo moral veliko trpeti, razni narodi bodo uničeni. Marija je obljubila, da bo na koncu njeno brezmadežno Srce slavilo zmago.

Lucija je Gospo prosila, naj razodene, kdo je, in naj napravi vidno znamenje ali čudež, da bodo ljudje verjeli, da se srečujejo z njo. Gospa jim je obljubila, da se bo meseca oktobra predstavila in naredila čudež, ki ga bodo lahko videli vsi in verjeli. Še naprej jih vabi, naj molijo rožni venec in naj se žrtvujejo za grešnike.

Natanko čez tri mesece – na deževen dan 13. oktobra – jih je Gospa še zadnjič obiskala in se jim predstavila kot Gospa rožnega venca, naročila jim je, naj še naprej vsak dan molijo rožni venec, naj na tem mestu prikazovanj naredijo kapelo njej v čast. Povedala je, da bo vojne konec in da se bodo vojaki vrnili domov in naj ljudje ne žalijo več Boga, našega Gospoda, ki je že zelo žaljen.

Na kraju prikazanj se je zbralo več deset tisoč ljudi. Dež je nenadoma prenehal, oblaki so se pretrgali in prikazalo se je sonce. Pričel se je svetlobni pojav. Sonce je izgubilo slepeči blesk, da je bilo mogoče zlahka gledati vanj. Z veliko naglico se je vrtelo okrog svoje osi. To vrtenje se je trikrat ponovilo in je trajalo skupaj osem do deset minut. Ljudje so govorili, da je sonce »plesalo« ali da se je »treslo«. Bilo je podobno vrtečemu ognjemetu in je sipalo na vse strani svetlobne žarke različnih barv. Ti žarki so obarvali predmete na zemlji. Sonce je dobilo vijoličasto in nato pomarančno barvo. Ljudje so bili do solz ganjeni in so slavili Boga. Nenadoma se je sonce s silovito naglico zagnalo proti zemlji. Ljudje so kričali od groze. Zatekali so se k Jezusu in Mariji. Na koncu je sonce spet normalno svetilo in vsi so se oddahnili. V času sončnega čudeža se je mokra obleka na popolnoma premočenih ljudeh tako rekoč v trenutku posušila. Ta svetlobni pojav so videli do štirideset kilometrov daleč.

Po teh dogodkih je versko življenje na Portugalskem oživel, več so molili rožni venec in zadoščevali za grešnike.

Vloga angelov in brezmadežne Device Marije v zgodovini Portugalske

Angeli so imeli v zgodovini Portugalske veliko vlogo po zaslugi vernih kraljev, ki so se k njim zatekali, še posebej v času osvobajanja ozemlja današnje države in postavljanja katoliške države. Velik raziskovalec in pomorščak Vasco da Gama je svoji galeji imenoval po nadangelih Gabrijelu in Rafaelu.

Skozi stoletja, ko je bila Portugalska s svojimi kolonijami največja država v tedaj znanem svetu, so se kralji zatekali pod varstvo

brezmadežne Device Marije. Tako so pred 370 leti, po končani španski oblasti, posvetili Portugalsko in vse njene kolonije brezmadežni Devici. Posvetitve so večkrat ponavljali.

Sadovi posvetitev Portugalske brezmadežni Mariji

- Leta 1646 – pred 370 leti –, po končani španski oblasti, se je Portugalska skupaj s svojimi kolonijami posvetila Mariji zaveznici.
- Obvarovana je bila grozot prve svetovne vojne (1914– 18).
- 13. maja 1931 so vsi portugalski škofje posvetili Portugalsko domovino Marijinemu brezmadežnemu Srcu (kot prvi na svetu, v Fatimi prisotnih 500.000 vernikov),
- 13. maja 1936 so se zaobljubili, da bodo organizirali narodno zahvalno romanje v Fatimo, če bodo obvarovani komunizma (v Španiji je potekala španska državljanska vojna),
- 13. maja 1938 so opravili zahvalno romanje in so obnovili posvetitev portugalskega naroda Marijinemu brezmadežnemu Srcu (po svetlobnem znamenju na nebu za začetek druge svetovne vojne, ki ga je Marija napovedala Luciji, v Fatimi julija 1917; prisotnih je bilo 500.000 vernikov).
- Leta 1940 so se portugalski škofje zaobljubili, da bodo pri Lizboni postavili velik kip Kristusa Kralja, če bodo obvarovani 2. svetovne vojne.
- 13. maja 1936 so se zaobljubili, da bodo organizirali narodno zahvalno romanje v Fatimo, če bodo obvarovani komunizma (v Španiji je potekala državljanska vojna).
- 13. maja 1942, ob 25. obletnici prikazovanj, in obnovili posvetitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu (prej so imeli po župnijah ljudske misijone in nočne procesije; prisotnih 500.000 vernikov).
- 13. maja 1946, ob kronanju milostnega kipa Matere Božje je papežev poslanec kardinal Benedikt Aloisi Masella obnovil posvetitev portugalskega naroda fatimski Kraljici.

- Portugalska je bila obvarovana grozot druge svetovne vojne (med vojno je bila Portugalska nevtralna – Božji dar modrosti voditeljem države in dodeljena božja milost državljanom).
- Leta 1975 ponovna posvetitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu, ker je bila nevarnost, da pridejo po volitvah na oblast komunisti.

Kljub neprijetnim dogodkom, ki so pretili Portugalski in Evropi, so Portugalci ohranili pristno krščansko vero. Marijina sporočila so sprejeli resno, jih spoštovali in se po njih ravnali.

*Papeži so večkrat posvetili svet
Marijinemu brezmadežnemu Srcu*

8. decembra 1942 je sveti oče Pij XII. posvetil svet, ki je bil v vojni, Marijinemu brezmadežnemu Srcu ob 25. obletnici prikazovanj (posvetitev je opravil v cerkvi sv. Petra)

13. oktobra 1960 se je ob nastopu tako imenovane »kubanske krize« *na pobudo portugalskih škofov* sveti oče sv. Janez XXIII. pridružil svetovnemu dnevu molitve in pokore v duhu fatimskih sporočil.

Leta 1964 je papež Pavel VI. posvetil Cerkev in svet Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

25. marca 1984 je sveti oče sv. Janez Pavel II., skupaj s 2600 škofi vsega sveta posvetil Rusijo, Cerkev in svet Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

8. oktobra 2000, v jubilejnem letu, je sveti oče sv. Janez Pavel II., skupaj s 1500 škofi z vsega sveta, na trgu sv. Petra, izročil Cerkev in človeštvo Mariji, zarji odrešenja.

13. maja 2010, ob sklepu leta duhovništva, je sveti oče Benedikt XVI. v Fatimi posvetil vse duhovnike Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

13. oktobra 2013 sveti oče Frančišek na trgu sv. Petra ponovno posveti svet Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

*Posvetitev Rusije, Cerkve in vsega sveta Marijinemu
brezmadežnemu Srcu na praznik Gospodovega oznanjenja,
25. marca 1984*

Papež sv. Janez Pavel II. je že 25. marca 1983 oklical izredno sveto leto odrešenja, 1950 let po Kristusovem odrešenju. 8. decembra 1983 je s posebnim pismom poslanim 2.600 škofijam obvestil vse škofove, da bo na praznik Gospodovega oznanjenja, 25. marca 1984, obnovil posvetitev sveta Marijinemu brezmadežnemu Srcu in naj se mu pridružijo v molitvi.

V nedeljo, 25. marca 1984, je sveti oče na Trgu svetega Petra daroval slovesno sveto mašo ob navzočnosti kardinalov in škofov ter okrog dvesto tisoč romarjev. Za to priložnost so iz fatimske kapele prikazovanj pripeljali originalni milostni kip fatimske Gospe. Papež je po sveti maši kleče pred kipom zmolil posvetilno molitev, kjer je bila omenjena tudi Rusija, tako kot je naročila Marija sestri Luciji v Fatimi.

Zanimivo je, zakaj se je svetemu očetu tako mudilo s posvetitvijo Rusije in sveta, zakaj ni počakal na fatimski dan 13. maja, zakaj ni to opravil v svetem letu 2000?

Razlog je bila nevarnost svetovne vojne z jedrskim orožjem in posledično uničenjem sveta. V obdobju 1983–1984 je, kot pravijo zgodovinarji, napetost med NATOm in varšavskim paktom dosegla vrhunec. Jedrska oboroževalna tekma je bila na višku, nakopičeno je bilo že preveč jedrskega orožja. Sovjetska zveza je zaradi zelo hude ekonomsko-socialne krize vedno bolj izgubljala svojo moč (to ekonomsko krizo smo v tistih letih občutili tudi v drugih socialističnih državah). Zato so v Kremlju začeli razmišljati o »preventivnem« napadu na evropski Zahod z atomskimi konicami. Rusi so takrat že imeli načrt, kako bo varšavski pakt leta 1984 po kopnem in morju vdrl v Zahodno Evropo. Če bo naletel na odpor, bodo uporabili jedrske konice.

Že nekaj mesecev po posvetitvi je Kremelj odložil vojno hipotezo. Mnogo let kasneje smo izvedeli, kaj je po mnenju strokovnjakov povzročilo velik preobrat: eksplozije v orožarni v Severomorsku

na polotoku Kola, ob Severnem morju, in sicer takoj po fatimskem dnevu: 13. maja 1984. Eksplozije so trajale pet dni in dve tretjini raket je bilo uničenih. Poznavalci razlagajo, da brez tistega raketnega aparata, ki je nadzoroval Atlantik, Sovjetska zveza ni imela več nobenega upanja na zmago. Zato je bila vojaška opcija razveljavljena. Poleg omenjene eksplozije je bilo v času sedmih mesecev še šest katastrofalnih eksplozij, ki so zelo oslabile vojaško moč Sovjetske zveze.

Dejstvo je, da je bil to samo začetek »milosti«, ki so deževale iz nebes po tistem 25. marcu 1984. Tako je bil leta 1985 v Moskvi poklican na oblast Mihail Gorbačov. Ravno na praznik brezmadežnega spočetja Device Marije, 8. decembra 1987, je podpisal prvi temeljni sporazum z ZDA za omejitev oboroževanja. V *Timesu* je podal izjavo: »Prepričan sem, da nam Bog tam zgoraj v nebeških višavah ne bo odklonil potrebne modrosti, da bi našli poti do sporazuma.«

Nekaj neverjetnega, po človeško nemogočega, se je zgodilo v zelo kratkem času in na značilne datume: Leta 1988 je Gorbačov razglasil, da se Sovjetska zveza ne bo več vpletala v notranje zadeve sosednjih socialističnih držav vzhodnega bloka. Z zakonom je bila dovoljena karitativna dejavnost (prva je dobila vstop mati Terezija z 20 postojankami, kolikor je skrivnosti rožnega venca).

9. novembra 1989 je padel berlinski zid.

8. decembra 1991 je bila Sovjetska zveza uradno razpuščena, 25. decembra 1991 na praznik Gospodovega rojstva so odstranili partijsko zastavo z droga v Kremlju. Vse je potekalo brez prelivanja krvi. Začelo se je zmagoslavje Marijinega brezmadežnega Srca.

Zaradi vdanosti Materi Božji je rusko ljudstvo ohranilo vero, kljub mračnim letom komunističnega zatiranja.

Prošnja za razširitev pobožnosti prvih sobot po vsem svetu

Pri nas je prvo sobotno pobožnost razglasil in vneto pospeševal ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, ki je fatimske dogodke jemal zelo resno. Proti koncu leta 1942 je določil, da se po vseh župnijah

ljubljske škofije pobožnost petih prvih sobot začne na 1. soboto v januarju 1943 in se konča v maju, ko se bodo verniki 30. maja posvetili Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Ljudje so se odzvali v zelo velikem številu. Nastalo je pravo ljudsko gibanje. Cerkve so bile polne in pred spovednicami zelo dolge vrste.

V Rožmanovem dnevniku iz leta 1953, ob 10. obletnici posvetitve ljubljanske škofije Marijinemu brezmadežnemu Srcu, beremo:

»Kakor je bila Marija z nami na kongresu, tako nas je med vojno pripravljala tudi na najtežje preizkušnje, ki so zadele naš narod. Usposobila nas je za težke žrtve, ki jih je slovenski narod po božjih načrtih moral položiti na oltar. In kako nas je pripravljala? S prvo skupno pobožnostjo petih prvih sobot. Dne 31. oktobra 1942 ob 25. obletnici fatimskih prikazovanj, je sveti oče posvetil vse človeštvo brezmadežnemu Srcu Marijinemu. V začetku novembra istega leta sem bil pri svetem očetu, da mu poročam o razmerah v škofiji, ki so jo zasedli nacisti in fašisti. Govorila sva tudi o posvetitvi. Prosil sem ga za besedilo njegove posvetitve, da bi jo prevedli v slovenščino.«

»Za skupno posvetitev so potrebne priprave. Odbor prvih sobot je vodil vse <posle> za razširjanje skupne pobožnosti petih prvih sobot. Z januarjem 1943 so se začele posvetitve, zadnjo soboto v maju je ljudstvo sprejelo prostovoljni post in se jih je 27.000 udeležilo spokorne procesije na Rakovnik. V nedeljo je sledila posvetitev v vsaki župniji, v stolnici pa za vso škofijo.

Na kaj nas je Marija s to posvetitvijo pripravljala? Na skrajne žrtve! Nekatero je pripravila na mučenje in smrt; druge je pripravila na trpljenje begunstva, na vso negotovost, strah, domotožje, na nevarnosti tujine; in tretje je Marija v domovini pripravila na preganjanje, ki mu po desetih letih še ne vidimo konca: ječe, življenje brez svobode, prisilno delo ... Za vse to je treba moči!«

»Letos ob 10. obletnici, kar so naši fantje darovali svojo žrtev, pa smo imeli drugo skupno pobožnost petih prvih sobot. Ta sega mnogo širše kot prva. Povezala je verne Slovence po vseh delih sveta za isti namen in cilj – priprava na posvetitev ali obnovitev prve posvetitve Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

Z velikim veseljem so se razkropljeni rojaki odzvali našemu povabilu. Saj ni dela sveta, kjer ne bi bilo vsaj nekaj Slovencev, ki so opravili pobožnost petih prvih sobot in so se priključili naši skupni posvetitvi. In tako sem vse posvetil Marijinemu brezmadežnemu Srcu.«

»Kaj je naša dolžnost po posvetitvi? Delo z Marijo, da po njenih navodilih in njenem zgledu uredimo vse svoje življenje, ki naj bo resnično krščansko. Zvesti in stanovitni moramo biti in ostati naši slovesni posvetitvi, s katero smo se Marijinemu brezmadežnemu Srcu izročili. S to posvetitvijo smo izpolnili naročilo, ki ga je Marija v Fatimi oznanila vsemu svetu. Zdaj pa mu hočemo biti zvesti do konca!«

»Glavno sredstvo, da ohranimo zvestobo posvetitvi, nam je Marija sama pokazala: molitev, zlasti molitev svetega rožnega venca. Že sto let priporoča Marija to molitev in spodbuja našo nestalno voljo. Ali bo tudi to njeno naročilo v Fatimi našlo gluha ušesa?

Pa nič malodušnosti! Marija zmaguje vedno – satan ji do živega ne more! In z Marijino pomočjo bomo zmagali tudi mi! Doklér se nje držimo, satan tudi nam ne more škodovati! Veseli in s trdnim zaupanjem v srcu ji pojmo: Zmagala si, Devica slavna ...«

Blaženi Alojzij Grozde, goreč Marijin častilec, je po opravljeni pobožnosti prvega petka v Stični, dne 1. januarja 1943, hotel čim prej domov, da bi tudi domači župnik pričel z obhajanjem petih prvih sobot, kot je povabil škof Rožman. Zajeli so ga in umorili. Dosegel je palmo mučeništva v službi fatimske Božje matere.

Državni voditelji in tisti, ki bi to radi postali, so s sebičnostjo in napuhom celo stoletje poganjali svet v uničenje. Zato moramo biti hvaležni za Božji poseg v reševanje človeštva, ki se je zgodil s sporočili v Fatimi.

Tako upravičeno sklenemo, da vsi kristjani nosimo odgovornost za usodo sveta. In po zaslugi molitev preprostih je Božja mati Marija doslej varovala človeštvo in ga bo varovala tudi v prihodnje.

JANEZ FERKOLJ

Nebesno sporočilo

Začnimo to besedilo z molitvijo k Sveti Trojici, katero je angel miru leta 1916 učil moliti tri fatimske pastirčke Jacinto, Frančiška in Lucijo: »Presveta Trojica, Oče, Sin in Sveti Duh, iz globine svoje notranjosti Te molim in Ti darujem predragoceno telo, kri, dušo in božanstvo našega Gospoda Jezusa Kristusa, navzočega v vseh tabernakljih sveta, v spravo za vse žalitve, Božje rope in brezbriznosti, s katerimi ga ljudje žalijo. Po neskončnem zasluženju njegovega presvetega Srca in po priprošnji brezmadežnega Srca Marijinega Te prosim: Spreobrni uboge grešnike.«¹ Tudi bistri učenjaki bi si težko zapomnili to teološko jedrnato in zahtevno molitev, ki v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha začenja fatimsko sporočilo iz nebes. Koliko manj bi kaj takega pričakovali od neukih pastirčkov revnega portugalskega podeželja. Prikazanja Božje matere Marije ubogi Bernardki v Lurdu leta 1858 so bila odgovor nebes človeštvu, ki je izgubilo čut za greh. Nebeška Gospa je povedala svoje ime: Brezmadežno spočetje sem – samo Ona je obvarovana vsakega greha. Naslednja stopnja človekove stranpoti je izguba vere v nebesa. Človeštvo dobi odgovor v Fatimi leta 1917 med divjanjem prve svetovne vojne, ko Marija pove: prihajam iz nebes. Hkrati pa povabilo h ključnemu pastoralnemu vodilu za pot k tretjemu tisočletju: sem kraljica rožnega venca.

Nekaj besed fatimske Gospe v globeli Irija

Prvo Marijino prikazanje v Fatimi je bilo 13. maja 1917. »Ne bojte se! Nič hudega vam nočem,« se glasi prvi stavek lepe Gospe. »Iz nebes sem. Prišla sem, da vas povabim semkaj ob isti uri tri-

najstega v mesecu šestkrat zaporedoma. Oktobra vam povem, kdo sem in kaj želim od vas ... Ali se hočete darovati Bogu s tem, da mu boste radi doprinašali žrtve in radi sprejemali vse trpljenje, ki vam ga bo poslal, in sicer v spravo za neštivilne grehe, s katerimi ljudje žalijo Božje veličastvo? Ali hočete trpeti za spreobrnjenje grešnikov in v zadoščevanje za kletve in vse druge žalitve, ki jih prizadevajo mojemu brezmadežnemu Srcu?« Prikazen pastirčkom še naroči, »naj vsak dan pobožno molijo rožni venec za mir na svetu.«

Besede in videnja 13. julija, glavnega dne prikazan: Gospa naroči Luciji, »naj prihajajo zvesto vsak mesec. Oktobra jim bo povedala, kdo je in kaj hoče in bo storila velik čudež, da jim bodo ljudje verjeli.« Otroci so imeli videnje pekla. »Videli ste pekel, kamor pridejo duše ubogih grešnikov. Da bi grešnike obvaroval pogubljenja, hoče Gospod uvesti po svetu pobožnost do mojega brezmadežnega Srca. Če se bo zgodilo, kar vam bom povedala, bo rešenih mnogo duš in bo mir na svetu ... Vojna gre h koncu. A če ljudje ne nehajo žaliti Gospoda, se bo v kratkem pod Pijem XI. začela druga še hujša vojna. Ko boste videli neko noč neznano svetlobo, vedite, da je to veliko znamenje, ki vam ga daje Bog, da je blizu kazen za toliko zločinov sveta: vojska, lakota, preganjanje Cerkev in papeža (nenavaden nebesni sij nad Evropo v noči s 25. na 26. januar 1938, o katerem je poročal tudi časopis Slovenec). Da to preprečim, bom prišla pozvat, naj posvetijo Rusijo mojemu brezmadežnemu Srcu in naj prejemajo zadostilno obhajilo na prve sobote v mesecu. Če bodo poslušali moje želje, se bo Rusija spreobrnila in bo mir. Drugače bo pa razširila v svetu svoje zmote, ki povzročajo vojske in preganjanje Cerkev; mnogo dobrih bo mučenih, sveti oče bo mnogo trpel; več narodov bo uničenih ... Končno bo moje brezmadežno Srce slavilo zmago! Sveti oče mi bo posvetil Rusijo, ki se bo spreobrnila in svetu bo dana doba miru. Kadar molite rožni venec, dodajte po vsaki desетки še zdihljaj: Jezus, odpusti nam naše grehe, obvaruj nas peklenškega ognja in privedi v nebesa vse duše, posebno še tiste, ki so najbolj potrebne tvojega usmiljenja.«

13. avgusta so otroke zaprli v grad Ourem. Prikazanja tistega dne ni bilo (13. avgusta 1961 so začeli graditi berlinski zid, porušen

je bil 9. novembra 1989; papež Janez Pavel II. je 25. marca 1984 posvetil ves svet in Rusijo Marijinemu brezmadežnemu Srcu).

13. oktobra Gospa pove svoje ime: »Gospa svetega rožnega venca sem.« Zgodi se sončni čudež: »Dež nenadno preneha, oblaki se pretrgajo in prikaže se sonce kot okrogla srebrna plošča. S silno naglico se suče okoli svoje osi, podobno vrtečemu se ognjemetu, in sipa na vse strani rumene, zelene, rdeče, modre, vijoličaste ... svetlobne žarke in čudovito obarva z njim oblake, drevesa, skale, zemljo, vidce in vso nešteto množico. Naenkrat se nebesni žaromet ustavi, pa samo za hip, nato se spet zavrti, kot bi se sprožilo na tisoče ogromnih umetnih ognjev. Še enkrat se ustavi, pa takoj v tretjič požene v še lepših, še čarobnejših barvah. Nato imajo hipoma vsi občutek, da se je sonce odtrgalo z neba in da v hitrih vijugah pada nanje! Vedno topleje postaja. En sam nepopisen krik groze iz več deset tisoč grl. Kakor da pošasten orkan pretresa gore. Nepopisen strah jim hromi ude. Iz množice se dvigne na tisoče vzklikov: Čudež! Čudež! Verujem v Boga! Zdrava Marija. Moj Bog, usmiljenje ... Vse popada na kolena v blato in z ganljivo pobožnostjo glasno moli kesanje ...«². Po prikazovanjih Matere Božje v Fatimi se je natanko zgodilo vse, kar je bilo napovedano. Človeštvo se je v začetku 20. stoletja poigravalo s takrat najmanjšim odkritim delcem stvarstva – atomom, kar nas še danes navdaja s strahom (atomska bomba), Fatimska Gospa pa v rokah drži sonce, ki predstavlja Jezusa Kristusa.

Zakaj Portugalska in Fatima?

Blažena Devica Marija je za Presveto Trojico – Očetom in Sinom in Svetim Duhom – najvzvišenejša oseba.³ Zato je vsak njen prihod na zemljo zelo velikega pomena, utemeljen na pomembnih razlogih in ga spremlja obilje milosti. Marijina prikazovanja v Fatimi so tesno povezana s prvo svetovno vojno ter pozivi papežev sv. Pija X. in Benedikta XV., naj se vojne končajo. 25. maja 1914 je Pij X. kardinalom na konzistoriju rekel: »Bolj kot kadar koli svet

hrepeni po miru. A kljub temu vidimo, kako se narod dviguje proti narodu in zavedamo se, da lahko iz tega vse bolj poglobljajočega se sovraštva naenkrat izbruhne strašna vojna.« Iskra vojne je vzplamtela 28. junija 1914, mesec dni po preroških papeževih besedah. Na istem konzistoriju je bil navzoč tudi nadškof iz Bologne Giacomo della Chiesa, ki je še istega leta na sedežu apostola Petra z imenom Benedikt XV. nasledil sv. Pija X. Na njegova ramena so padla bremena prve svetovne vojne.

Benedikt XV. je svoja prizadevanja za mir na svetu vodil na dveh področjih: eno ga je usmerjalo k državnikom, drugo k nebesom. Državnike je mnogokrat opozarjal na njihovo odgovornost pred Bogom, svojimi narodi ter zgodovino. Tako je 28. junija 1915 na prvo obletnico začetka vojne rekel: »Takoj ko nam je bilo zaupano poslanstvo miru in ljubezni, so bile naše prve besede namenjene narodom in državnikom za mir. Odločili smo se, da vso svojo dejavnost posvetimo pomiritvi sprtih strani. A četudi do sedaj naše prijateljske besede niso dosegle src, še naprej trdno ostajamo pri svoji odločitvi.« V duhu je gledal kri, ki je v potokih tekla po frontah. Še bolj je povzdignil svoj glas in poudaril, da je ta kri Kristusova kri, ker je kri njegovih bratov. Zato je posvaril državnike: »Rotimo vas v Božjem imenu, v imenu našega nebeškega Očeta in Gospoda, v imenu presvete Kristusove krvi, s ceno katere smo bili odrešeni, vas, ki ste po Božji previdnosti na čelu držav v vojni, da ustavite to strašno prelivanje krvi. Pred Bogom in pred ljudmi imate odgovornost, strašansko odgovornost, za vojno in mir. Poslušajte našo prošnjo, očetovski glas namestnika Tistega, ki je prvi sodnik in pred katerim boste odgovarjali ne le za vaša osebna, ampak tudi državniška dejanja.« Ker med državniki ni našel dovolj razumevanja, se je Benedikt XV. obrnil k nebesom. Poleg Kristusa – Kralja miru, je želel, naj se tudi Jezusovo mater Marijo časti kot Kraljico miru. Tako jo je prvič poimenoval v svojem božičnem nagovoru 1915. »Vera in zgodovina nas vodita k Mariji, vedno močni zagovornici in srédnici vseh milosti. Zato molimo: Kraljica miru, prosi za nas.«

Leta 1917, v tretjem letu vojne, je Benedikt XV. ostal osamljen v svojih naporih za mir. Za pomoč se je obrnil k Mariji. Svojega

državnega tajnika kardinala Gasparrija je prosil, naj v njegovem imenu otroke po vsem svetu spodbudi, da Jezusovo mater Marijo prosijo za mir. V tem dokumentu, podpisanem 5. maja 1917 je tudi naročil, da se vzклик Kraljica miru uvrsti v lavretanske litanije. Na fatimska tla je nebeška Gospa stopila 13. maja, ravno takrat, ko se je po cerkvah bralo pismo papeža Benedikta. »Ponižna dekla Gospodova« se je takoj odzvala prošnji za mir, ki ji je bil zaupan. Prikazala se je otrokom in jim povedala, da prihaja iz nebes. Prišla je kot Kraljica miru. Kardinal Tedeschini je v svoji pridigi 13. maja 1951 pred osemsto tisoč romarji v Fatimi dejal: »Marija je odgovorila na prošnjo papeža Benedikta XV.«

Portugalska – posvečena Mariji

Razloge, zakaj se je Božja mati Marija prikazala na Portugalskem, moremo iskati v zgodovini te dežele, ki je vedno čistila Marijo, njena prikazovanja pa so to vez še okrepila. Portugalska svojo zgodovino kot samostojna dežela začne leta 1085, ko se je začela bitka njenega naroda za osvoboditev izpod nadvlade Mavrov in Špancev (Kastiljcev). Prva prestolnica je bilo mesto Porto, po katerem je dežela dobila ime. Porto je bil posvečen Devici Mariji in je v svojem grbu nosil njeno podobo z napisom »Civitas Virginis« (Mesto Device Marije). Portugalci so se k Devici Mariji zatekali po pomoč v svojih bojih za osvoboditev domovine ter ji posvečali kraje in mesta. Prvo ime, ki so ga dali svoji domovini, se je glasilo: »Terra Sanctae Mariae« (Dežela svete Marije). Leta 1138 je bilo osvobojeno področje Serra da Aire z mesti Leiria, Santarem in Ourem. Po zmagoviti bitki leta 1139 na polju Ouriq so vojaki razglasili svojega vodjo Alfonza za kralja, ki je objavil slovesno posvetitev Portugalske blaženi Devici Mariji. Marijin kip, pred katerim se je to zgodilo, je še danes v nekdanji dvorni cerkvi v mestu Vila Viçosa. Lizbona je bila osvobojena leta 1147, leta 1158 pa mesti Palmela in Alcacer do Sal. Slednje je posebej povezano s fatimsko zgodbo. Glavni branilec mesta Alcacer do

Sal je imel hčerko z imenom Fatima. Ko so vitezi osvojili kraj, so zajeli tudi to deklenco Fatimo. Vitez Gonçales Hermingues je dekle vzljubil in jo vzel pod svojo zaščito. Čez čas ji je predlagal, da se poročita, a le pod pogojem, da se da krstiti. Fatima je privolila. Pri krstu je prejela ime Ouriana. Kmalu po poroki pa je Ouriana umrla. Pokopali so jo v cistercijanski cerkvi v bližini Ourema. Ker je bila zelo priljubljena, so ljudje iz okoliških krajev pogosto hodili na njen grob, v spominu pa ohranjali njeno prvotno ime Fatima. Kraja njenega groba se je počasi prijel ime Fatima. Stara samostanska cerkev je propadla, na njenem mestu pa danes stoji župnijska cerkev. V novi cerkvi ni nobenega znamenja, ki bi spominjalo na Fatimin grob, spomin nanjo pa je ostal v imenu kraja Fatima. Ime je zelo ljubo tudi muslimanom, saj je bilo tako ime Mohamedovi hčerki. Zanimivo, kako lepo so kip fatimske Marije romarice sprejeli na primer v Egiptu, Pakistanu in drugih muslimanskih deželah. Poleg Fatime je na tistem področju še veliko drugih imen arabskega izvora, začenjajo se s predpono Al. Aljustrel se imenuje vasica, v kateri so bili rojeni vidci Francišek, Jacinta in Lucija.

11. septembra 1646 je portugalski dvor (cortes) Brezmadežno Devico izbral za zaščitnico in kraljico Portugalske. Člani so skupaj s škofi odšli v dvorno kapelo, kjer je kralj Janez IV. odložil svojo krono in jo postavil pred starodavni kip Matere Božje, pred katerim je prvi portugalski kralj Alfonz I. posvetil Portugalsko Devici Mariji. Krona se tam pred Marijinim kipom še vedno nahaja in portugalski kralji je niso nikoli več nosili, tudi okronani niso bili. Janez IV. je v sredino kraljevega grba postavil lik blažene Device, pod njenimi nogami pa kačo ter napis: Tutelaris regni (Varuhinja kraljestva).

Globel Irija, kjer so se zgodila prikazovanja, se nahaja med vasmi Fatima in Moita. Irija nosi ime po starodavni cerkvi, posvečeni sv. Ireni (6./7. st.), mučenki iz bližnjega kraja Tomar. Ime Irena je grškega izvora in pomeni mir, zato bi lahko irijsko globel prevedli z Globel miru.

Bl. Frančišek, bl. Jacinta in Lucija

Značaj fatimskih pastirčkov najlažje razberemo iz njihovih besed, ki so nam ohranjene po zapisih sestre Lucije. Bl. Frančišek je ljubil samoto in molitev pri skritem Jezusu: »Najsvetejše je bilo takrat blizu vhoda v cerkev na levi strani. (Tam je bilo zato, ker so popravljali cerkev). Frančišek se je zadrževal med krstnim kamnom in oltarjem in tam sem ga našla, ko sem se vrnila. Pozneje, ko je že zbolel in sem ga šla na svoji poti v šolo obiskat, mi je včasih naročil: ‚Pojdi v cerkev in izroči moje pozdrave skritemu Jezusu! Najbolj me boli, da nič več ne morem toliko časa preživeti pri skritem Jezusu.‘⁴ Še ne enajstleten je umrl 4. aprila 1919. Bl. Jacinta je vsa gorela v ljubezni do Marijinega brezmadežnega Srca in za svetega očeta ter spreobrnjenje grešnikov. »Samo še malo, pa pojdem v nebesa! Ti ostaneš tu, da boš ljudem povedala, da hoče Bog vpeljati na svetu pobožnost do Marijinega brezmadežnega Srca. Ko bo prišel čas, da to poveš, se ne skrij. Povej vsem ljudem, da nam Bog deli milosti po Marijinem brezmadežnem Srcu, naj jih prosijo pri njej. Jezusovo Srce hoče, da ob njem častimo tudi Marijino brezmadežno Srce; naj jo prosijo za mir, saj ga je Bog njej izročil. O, ko bi mogla v srcih vseh ljudi vžgati ogenj, ki gori v mojih prsah in ki me navdaja s tako veliko ljubeznijo do Jezusovega in Marijinega Srca!«⁵ Umrla je 20. februarja 1920 in bila skupaj z bratom Frančiškom razglašena za blaženo 13. maja 2000 v Fatimi. Oba sta najmlajša blažena nemučenca. Lucija je ostala sama, večino svojega življenja je preživela v karmeličanskem samostanu v Coimbri, kjer je izpolnjevala poslanstvo, da se Rusija in svet posvetita Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Napisala je preko 3700 spisov in pisem. »Neštevilna pisma, ki pridejo semkaj skoraj z vsega sveta, govorijo skoraj samo o težavah in bridkostih, ki jih je človeštvo polno. Pri tem prihajam do prepričanja, da smo samo jaz in mala skupina, ki je kakor jaz imela srečo, da se posveti Gospodu, edine srečne osebe na zemlji. Ne živimo brez križa, ki je delež izvoljenega ljudstva, pač pa se križ, ki ga človek nosi iz ljubezni, spremeni v zaklad velike vrednosti, ki ga nihče, kdor hodi tesno za Kristusom, noče izgubiti. Ne vem, ali ste že kdaj videli

celico karmeličanke. V vsaki je velik lesen križ brez Božje podobe. To pa zato, ker mora po Kristusovem zgledu ona sama biti križana: iti mora za njim korak za korakom na Kalvarijo, kjer mora trpeti smrtni boj in umreti z Njim iz ljubezni in za duše, ki jih On hoče po njej zveličati. Tistemu, ki tako gleda na križ, postane lahek in prijeten. Človek ga ljubi, ker najde v njem vez edinosti z našim Bogom, ki je bil za nas križan, in si nič drugega ne želi kot ljubiti in trpeti iz ljubezni.«⁶ Kakšno globino osebne vere, kakšno ljubezen do vsake podrobnosti prikazan v Fatimi ter milosti izrednega spomina nam razodevajo predvsem njeni *Spomini*, med katerimi zaveje tudi podrobnost skritega in strogega samostanskega življenja v karmelu, ko opisuje, kje in kako jih piše: »V skitem kotičku podstrešja, kamor se zatečem, ob svetlobi revnega steklenega strešnika, da bi kar najbolj ubežala človeškim očem. Za mizo mi služijo kolena, za stol star kovček. ‚Zakaj ne piše v svoji celici?‘, bo kdo vprašal. Dobri Bog mi je dobrohotno vzel tudi celico, čeprav je tu v hiši več praznih. Ampak nič hudega, ne potrebujem drugega kakor pokorščino in izročitev Bogu, ki deluje v meni. V resnici nisem nič drugega kakor revno in bedno orodje, ki ga On hoče uporabiti; in kmalu bo Bog Oče – tako kakor slikar vrže neuporaben čopič v ogenj, da postane pepel, – spremenil to svoje neuporabno orodje v pepel groba, do velikega dne večne aleluje. Goreče si želim tistega dne, kajti grob ne uniči vsega in tam se začenja sreča večne in brezmejne Ljubezni.«⁷ Lucija je prag večnosti prestopila 13. februarja 2005. Poleg irijske globeli je bil otrokom najljubši kraj vodnjak v njihovem domačem Aljustrelu, ki ga vidimo še danes. Tam, kjer se jim je prav tako prikazal angel so se pogovarjali o vseh zaupanih jim skrivnostih, drug za drugega molili in jokali. Kamni so slišali.

Sveti Janez Pavel II.

Zelo dobro poznamo življenje sv. Janeza Pavla II., ki je svoje papeževanje strnil v geslo *Totus Tuus*. Kroglo, ki je šla 13. maja 1981 mimo njegovega srca, je nesel v Fatimo in je vdelana v Marijino

krono. Njena materinska roka ga je obvarovala smrti. V zahvalo nebeški Pastirici je leta 1991 v Fatimo prinesel tudi kos padlega berlinskega zidu, znamenje totalitarnih režimov in razdeljenosti Evrope in sveta ter hkrati miru, ki ga iz tega obdobja zgodovine črpamo tudi na Slovenskem. Ob tem navedimo še nekaj mejnikov njegovega življenja, ki se osredotočajo okrog neizogibnega fatimskega števila 13.:

- za papeža je bil izvoljen, ko je imel 58 let: $5+8=13$
- 265. papež: $2+6+5=13$
- obdobje papeževanja: 26 let in 5 mesecev ... $2+6+5=13$
- število dni papeževanja: 9301 ... $9+3+0+1=13$
- datum atentata na Trgu sv. Petra: 13. maj 1981
- datum smrti: 2. 4. 2005: $2+4+2+5=13$
- ura smrti: 21h 37min: $2+1+3+7=13$
- teden njegove smrti: 13. teden v letu 2005
- starost: 85. let: $8+5=13$
- 13. maja 2005 je papež Benedikt XVI. v baziliki sv. Janeza v Lateranu naznanil začetek postopek za kanonizacijo svojega predhodnika.

Papež Benedikt XVI. je v Fatimo poromal 13. maja 2010 ter nebeški Gospe izročil zlato vrtnico. Fatimo je poimenoval *Okno upanja*.⁸ Kako pomenljivo! Takrat je nebo nad Evropo prekrival pepel islandskega ognjenika Eyjafjallajokull. Papež Benedikt XVI., imenski naslednik papeža Fatime – Bendikta XV., je kot prefekt kongregacije za nauk vere v svojem teološkem komentarju celotno fatimsko sporočilo strnil z besedami: »'Moje brezmadežno Srce bo zmagalo'. Kaj to pomeni? Za Boga odprto srce, očiščeno, z gledanjem na Boga, je močnejše kakor pa puške in vsakovrstno orožje. Marijin 'fiat', beseda njenega srca, je preokrenila svetovno zgodovino, ker je privedla Odrešenika v ta svet – ker je v prostoru te privolitve Bog mogel postati človek in ostane zdaj tako za večno. Zlo ima moč v tem svetu, to neprenehno vidimo in izkušamo: moč ima, ker se naša svoboda vedno znova pusti odtrgati od Boga. Toda odkar ima Bog sam človeško srce, in je tako obrnil človekovo svobodo k Bogu, nima svoboda za zlo nič več zadnje besede. Od tedaj naprej velja beseda:

„Na svetu boste imeli stisko, toda zaupajte, jaz sem svet premagal“ (Jn 16,33). Fatimsko sporočilo nas vabi, naj se zaupamo tej obljubi.«⁹

Sv. mati Terezija, bl. Alojzij Grozde in Fatima

Največja žena 20. stoletja je zagotovo sv. mati Terezija – papež Frančišek jo je 4. septembra 2016, v letu Božjega usmiljenja, v Rimu razglasil za svetnico. Njeno veliko delo med ubogimi v Kalkuti in širom po svetu je bilo ves čas zraščeno s svetim papežem Janezom Pavlom II. Ob obeh svetnikih lahko zaslutimo njuno globoko, pri srčno in otroško preprosto navezanost na fatimsko sporočilo, kar je hkrati vabilo za vsakega človeka. »Mati Terezija je na vprašanje, kaj je zanj molitev, odgovorila: ‘Bog mi govori – in jaz govorim njemu. Tako preprosto je to. To je molitev.’ Molitev je stik od srca do srca: ‘Ko molim k Jezusu, tedaj molim od svojega srca k Jezusovemu Srcu. Ko molim k Materi Božji, od svojega srca k Marijinemu Srcu. Ko molim k svojemu angelu varuhu, tedaj tudi od srca do srca.’ Kadar je šlo za molitev, se je osrednji stavek matere Terezije glasil: ‘Bog govori v tihoti našega srca in mi poslušamo. Potem pa iz polnosti svojega srca govorimo mi in On posluša. To je molitev.’ Njen odnos do Jezusa, do njegove Matere in do marsikaterega svetnika je bil videti zelo oseben. Papež Janez Pavel II. je blagoslovil lep fatimski kip, da bi ga nesli kot darilo materi Tereziji. Ta kip je potem vzela s seboj na vožnjo z vlakom v Ukrajino, kjer je obiskala preživele otroke černobilske nesreče. Neka spremljevalka je odkrila, da kip ne stoji tako, da bi gledal proti materi Tereziji, ampak skozi okno. Zato ga je kar preprosto obrnila. Mati Terezija je oporekala: ‘Pusti vendar, naj gleda skozi okno, saj mora videti, kod se pelje. Tako srečna je, da prihaja semkaj.’¹⁰

Po zaslugi Božjega služabnika Antona Strleta je Marijino brezmadežno Srce zmagalo tudi v mučeništvu bl. Alojzija Grozdeta. Zloženko o Fatimski Materi Božji je na novega leta dan 1943, na svoji zadnji poti, nosil s seboj, ko je šel obiskat svoje domače na Goriško goro pri Škocjanu na Dolenjskem. Svoj pogled k fatimskim

skrivnostim in dogodkom zaključimo z molitvijo, ki jo je poleg Kempčanove Hoje za Kristusom pred vrati večnosti v duhu svetosti molil bl. Alojzij Grozde, preden je osvojil venec mučeništva: »Pre-sveta Devica Marija, ki si na fatimskih gorah dobrotno razodela trem nedolžnim pastirčkom v rožnem vencu skrite zaklade milosti, vlij v naša srca veliko ljubezen do te svete pobožnosti, da bomo po premišljevanju skrivnosti našega odrešenja, ki nas nanje ta molitev opozarja, tudi deležni sadov istega odrešenja in da prejmemo milost, ki v tej devetdnevnicu zanjo prosimo, v večjo Božjo slavo, v tvojo čast in v korist našim dušam. Amen.

Očenaš, zdrava Marija, čast bodi.

V. Prosi za nas, Kraljica presvetega rožnega venca,

O. da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molimo. O Bog, ki nam je tvoj edinorojeni Sin s svojim življenjem, svojo smrtjo in vstajenjem zaslužil večno zveličanje, daj, da bomo po premišljevanju skrivnosti rožnega venca blažene Device Marije posnemali zglede, ki so v njih, in dosegli plačilo, ki nam ga obljublajo. Amen.«

Zmagalo je Marijino brezmadežno Srce!

Opombe

¹ S. Zamjen, *Fatima. Marijina beseda svetu*, MD, Celovec 1962, 21.

² Prim. S. Zamjen, *Fatima. Marijina beseda svetu*, MD, Celovec 1962, 23-72.

³ Prim. P. Vešara ofm, *Fatima. 50 . godišnjica Gospinih ukazanja 1917-1967*, Hrvatsko književno društvo sv. Cirila i Metoda, Zagreb 1967, 5-16.

⁴ *Spomini sestre Lucije*, Secretariado dos pastorinhos, Fatima 2008, 164-165.

⁵ *Spomini sestre Lucije*, Secretariado dos pastorinhos, Fatima 2008, 137-138.

⁶ L. Ceglar, *Prošnje Fatimske Gospe*, Cistercijanska opatija, Stična 1997, 114-115.

⁷ T. Bertone, G. de. Carli, *Zadnja fatimska vidkinja. Moji pogovori s sestro Lucijo*, MD, Celovec 2008,19.

⁸ A. Nadrah, *Fatima – okno upanja. Prispevek k zmagi Marijinega brezmadežnega Srca*, Salve, Ljubljana 2013.

⁹ Kongregacija za nauk vere, *Fatimsko sporočilo*, Družina, Ljubljana 2000, 38.

¹⁰ L. Maasburg, *Mati Terezija. Čudovite zgodbe*, Novi svet, Ljubljana 2011, 93.

NADŠKOF JULIUSZ JANUSZ

Marija in evharistija

*Sveta maša v Bogoslovnem semenišču v Ljubljani,
24. maja 2016,
na praznik Marije Pomočnice kristjanov – Marija Pomagaj*

Dragi rektor, duhovni vodja in prefekt, sestra Mateja, dragi bogoslovci!

Ko sva se z vašim rektorjem pogovarjala o tem, da bi določila datum našega srečanja, sva iskala dan, ki bi bil primeren za vse. Na pomoč nama je priskočila mati Marija in izbrala sva 24. maj, praznik Marije Pomočnice kristjanov, imenovan tudi Marija Pomagaj. Kot veste, gre za star praznik, ki sega v 15. stoletje, ki pa se je razširil predvsem po zmagi kristjanov nad Turki pri Lepantu leta 1571 in na Dunaju leta 1683. Papež Pij VII. je po tem, ko je bil rešen iz Napoleonovega ujetništva, (leta 1814), uvedel praznik Marije Pomočnice kristjanov, Marije Pomagaj, in določil zanj 24. maj. Pobožnost je pospeševal don Bosko, ki je Marijo Pomočnico kristjanov, Marijo Pomagaj izbral za zavetnico svoje nove skupnosti in dejal: »Kdor zaupa v Marijo, ne bo nikoli razočaran.« Mislim, da mora biti bogoslovec in kasneje duhovnik prepričan, da je Marija zagovornica in varuhinja našega poklica. Marija ni sama izbrala svoje naloge, da postane Odrešenikova mati, ampak jo je za to izbral Bog. Marija pa je izrekla privolitev Gospodovemu klicu: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.«

Skrivnost učlovečenja in Marijino vlogo v zgodovini odrešenja in v osebni življenju vsakega izmed nas, nam potrjujejo tudi berila. Sveti Pavel pravi: »*Ko pa je nastopila polnost časa, je Bog poslal svojega Sina, rojenega iz žene, rojenega pod postavo, da bi odkupil tiste, ki so bili pod postavo, da bi mi prejeli posinovljenje.*«

Gal (4,5) Božji Sin, ki se je rodil iz ubogljive žene, nas osvobaja postave. Vprašati pa se moramo, katere postave smo osvobojeni. To nam v istem berilu Galačanom (ki ni del današnjega berila) razloži sveti Pavel, ki pravi: »*Toda tedaj ste služili bogovom, ki to po naravi niso, ker pač niste poznali Boga. Zdaj pa ne samo, da ste Boga spoznali, ampak še več, tudi Bog vas je spoznal. Kako se torej obračate nazaj k tistim slabotnim in bednim prvinam, ki jim hočete spet služiti?* (Gal 4,8) Ne pozabimo, da nas je Bog spoznal, kar pomeni, da nas je poklical: »Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izvolil in vas postavil, da greste in obrodite sad in da vaš sad ostane; tako vam bo Oče dal, kar koli ga boste prosili v mojem imenu. To vam naročam, da se ljubite med seboj!« (Jn 15, 16-17). Ker nas je Bog spoznal in izbral, smo svobodni, da sprejmemo njegov klic in gremo ter ljudem kot delivci in oskrbniki božjih skrivnosti, prinašamo poseben sad – živega Boga. Svobodna izbira Gospoda, ki nas kliče, in naše svobodno sprejetje njegovega klica, morata v nas oblikovati razpoložljivost za služenje in prinašanje upanja. Da bi nas oblikovala miselnost Gospodovega služabnika, moramo biti osvobojeni tistega, o čemer nam govori sveti Pavel, »osvobojeni tistih slabotnih in bednih prvin, katerim smo služili prej.« V šestih letih študija, molitve in duhovnega oblikovanja boste morali spoznavati in oblikovati svojo človeško danost in se soočiti s svojim značajem, duševno-telesnim ravnovesjem, čustveno zrelostjo, medsebojnimi odnosi itn. V sebi je potrebno izoblikovati močno in trdno duševno-telesno podlago, ki bo omogočala soočanje s konfliktnimi situacijami pri delu z verniki in pri upravljanju lastnega življenja.

Pred kratkim sta kardinala prefekta *Kongregacije za duhovščino* in *Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja* poslala pismo škofom in redovnim predstojnikom in v njem predstavila celo vrsto navodil in uporabnih nasvetov za vzgojitelje v semeniščih. Med drugim priporočata, da je potrebno dobro razločevati, če ima kandidat za duhovnika potrebne človeške in duhovne lastnosti, da bi postal dušni pastir. Ob tem opominjata, da bi bilo zmotno posvetiti nekoga, ki kaže

moralno in duhovno nezrelost, in upati, da mu bo zakramentalna milost pomagala premagati težave, povezane z njegovo osebnostjo in moralnim ter duhovnim življenjem. Nanašajoč se na to, sem imel tudi sam osebno izkušnjo z nekim kandidatom za duhovniško službo v svoji župniji na Poljskem. Po posvetitvi v diakona je nenadoma vse pustil in z neko žensko odšel v London. Ko sem ga vprašal, če je že prej imel težave s čistostjo, mi je odgovoril, da jih je imel in da je imel tudi intimne odnose s to žensko, a je mislil, da bodo po posvečenju skušnjave in želje izginile. Med oklepaji lahko dodam, da nas je trenutno iz moje župnije, kjer je tri tisoč vernikov, štirinajst duhovnikov, ki delujemo v škofijah in v misijonih. Kadar je veliko poklicev, lahko pride do nedoslednosti. Ne moremo živeti v utvarah. Milost nam pomaga, vendar pa mora v nas najti razpoložljivost za žrtvovanje, spolno zrelost, odločno željo, da izročimo vse, da bi bili dobri pastirji, drugi Kristus. Povprašate lahko starejše duhovnike, najstarejše, in povedali vam bodo, da na tem področju ni ne popustov ne bližnjic. Sveti papež Janez Pavel II. nam je ob neki priložnosti dejal: »Ne pozabite, da je v trenutkih negotovosti in skušnjav najmočnejša obramba molitev, veliko molitve in dostojno ter odgovorno ravnanje.«

Pri molitvi križevega pota me ob postaji, ki spominja na Jezusovo srečanje z Veroniko, vedno obide misel, ki me povabi k spraševanju, kakšna so moja srečanja z ženskami. Veronika je za svojo pogumno potezo, da bi Jezusu obrisala obraz, prejela darilo v obliki odtisnjene Jezusovega obraza v svojo tančico. V času, ko ni bilo fotografije, je bil odtis Jezusovega trpečega in bičanega obraza izjemna relikvija. Ko nadaljujem razmišljanje o tem prizoru, se vprašam: kakšen vtis pustim jaz v ljudeh, s katerimi se srečujem, še posebej pri ženskah? Ali pustim vtis Jezusa, njegovega sporočila, dobrote, njegove nežnosti ali pustim spomin površnega človeka, morda duhovitega, a ne poduhovljenega? Ali storim vse, da spoštujem dostojanstvo ženske, njene rahločutnosti, včasih tudi njene nezrelosti, naivnosti ali zmedenosti? Veliko odgovornost nosimo pred ljudmi, ki nam zaupajo in ki nas morda kar preveč spoštujejo. Ponovno povzemam besede svetega Pavla, ki nas opominja, naj se

ne vračamo k tistim slabotnim in bednim prvinam, ki so nam prej gospodovale, ko smo še verjeli v druga božanstva. Ta božanstva, katerih nismo rešeni niti kot pastirji, so čustvena nezrelost, ponos, iskanje uspeha, iskanje denarja, nadutost in površnost. Ne smemo biti povprečni. Knjiga Razodetje nam pravi: »Vem za tvoja dela, da nisi ne mrzel ne vroč. O, ko bi le bil mrzel ali vroč! Ker pa nisi ne vroč ne mrzel, ampak mlačen, sem pred tem, da te izpljunem iz svojih ust« (Raz 3,15).

Na nedavnem srečanju italijanske škofovske konference, 16. maja, je papež Frančišek ponovno spregovoril o slogu življenja, ki bi moral zaznamovati pastirja, duhovnika ali škofa. Ob ponovni obsodbi »narcizma« in »klerikalnega ljubosumja« je papež Frančišek spomnil na »vzornega« duhovnika. Ko je duhovnik sprejel, da ne odloča o sebi sam, nima več urnika, ki bi ga moral upoštevati, ampak vsako jutro izroči Gospodu svoj čas, da se lahko sreča z ljudmi. Papež poziva tudi k temu, da ohranimo samo tisto, kar je potrebno pri pastoralnem služenju, da bi živeli in uresničevali usmiljenje. Opazil sem in pričujem, da slovenski škofijski duhovniki živijo precej skromno življenje, veliko skromnejše kot na primer na Poljskem ali Madžarskem.

V življenju se boste velikokrat soočili s kritičnimi trenutki, z osamljenostjo in nerazumevanjem tudi pri sobratih ali predstojnikih in škofih ter z ravnodušnostjo in sovražnostjo posvetnega sveta. Pripravljeni morate biti priskočiti na pomoč sobratom v stiski. V takih trenutkih se spomnimo svatbe v Kani Galilejski. Marija je pozorna na potrebe novoporočencev, opazi njuno zadrego, ker je zmanjkalo vina, kar pomeni, da pred gosti tvegata izgubo dostojanstva. V tistem trenutku Marija posreduje pri Jezusu in kljub zavrnitvi zaupa in reče apostolom, naj storijo, kar jim bo Jezus rekel.

Iz lastnega življenja vam lahko povem, kako pomembno je češčenje Božje matere Marije. Kadarkoli sem bil mlačen v pobožnosti do Marije, stvari niso potekale dobro, ko pa sem ponovno začel moliti k njej in ji zaupati svoje skrbi, je vse postalo preprosto. Marija pozna naše potrebe in posreduje za nas pri Sinu tudi takrat, kadar ne molimo k njej. Prav pa je, da Materi lepe ljubezni

priznamo njeno nežno in ljubeče varstvo in se ji zanj zahvalimo. Izkoristimo še zadnje dni Marijinega meseca maja in s šmarnično pobožnostjo prosimo našo Gospo, Božjo mater: Marija pomagaj, Marija pomočnica, vodi nas po poti pastirjev, ki so blizu ljudstvu, tistih, za katere papež Frančišek pravi, da imajo vonj po ovcah.

* * *

*Slovesni praznik svetega Rešnjega telesa in krvi,
Bled, 29. maja 2016*

Dragi gospod župnik, dragi verniki!

Zahvaljujem se za povabilo vašega župnika Janeza Ferkolja. Tokrat sem že drugič na obhajanju evharistije v tej prelepi cerkvi. Danes je obhajanje evharistije, zahvale za Jezusovo žrtvovanje, še posebej slovesno. S sveto mašo, procesijo in lepimi evharističnimi spevi želimo danes dokazati, da trdno verujemo v resnično prisotnost Kristusa v Najsvetejšem zakramentu. Evharistija je najpomembnejši zakrament, brez katerega ni občestva Jezusovih učencev. Sveti papež Janez Pavel II. je o pomembnosti evharistije in njene povezanosti s Cerkvijo spregovoril z lepimi in globokimi besedami v svoji okrožnici o evharistiji z naslovom »Ecclesia de eucharistia« (»Cerkev iz evharistije«). Da, Cerkev živi iz evharistije, pravi sveti papež: »Presveta evharistija namreč obsega ves duhovni zaklad Cerkve, Kristusa samega, naše velikonočno jagnje in živi kruh, ki s svojim mesom, po Svetem Duhu oživiljenim in oživljajočim, daje ljudem življenje.« Sveti papež nas pomni, da se je Cerkev rodila iz velikonočne skrivnosti in da so bili prvi kristjani v Jeruzalemu »stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah« (Apd 2,42)

Evharistija je dejansko vidno znamenje ljubezni in Božjega usmiljenja, ki daje svojega edinorojenega Sina zato, da bi nas rešil in ki po Jezusovem vnebohodu ostane z nami na zemlji pod podo-bo kruha in vina, spremenjena v Kristusovo telo in kri. Gospodu moramo biti hvaležni za to nadaljnje žrtvovanje, s katerim dokazuje

svojo dobroto in želi z nami deliti zemeljsko življenje ter nas voditi k večni sreči. Slovensko ljudstvo izraža hvaležnost za prisotnost evharističnega Kristusa med nami z lepimi pesmimi, ki jih bomo zagotovo slišali med procesijo. V pesmi »Hvali svet Odrešenika« pojete: *»Kdor to hrano vedno uživa, naj se smrti ne boji, ljubi Jezus v njem prebiva, on pa v Jezusu živi«*. Pesem je polna teološke globine in vere. Resnična prisotnost Kristusa nam približa nebesa, saj nas Gospod ne čaka tam, ampak je z nami že sedaj tukaj. Sveti papež Janez Pavel II. to sveto resničnost med nami pojasnjuje z naslednjimi besedami: *»To premišljevanje nam navdihuje čustva velikega in hvaležnega strmenja. To strmenje mora zmeraj prevevati Cerkev, zbrano pri obhajanju evharistije. Cerkev živi iz evharističnega Kristusa, on jo hrani, on jo razsvetljuje. Vsakokrat, ko jo Cerkev obhaja, morejo verniki nekako podoživljati izkušnjo emavških učencev: »Odprle so se jima oči in sta ga spoznala« (Lk 24,31; Uvod št. 6).*

Z današnjo slovesnostjo in procesijo želimo pred svetom in blejskimi prebivalci izraziti svoje občudovanje, strmenje in hvaležnost Bogu, da je želel ostati med nami in deliti naše veselje in tudi našo bedo. Praznik svetega Rešnjega telesa in krvi ima v današnjem času zelo poseben pomen. Živimo v času ekumenizma in se trudimo približati našim tako imenovanim ločenim bratom, ki verujejo v Kristusa, ne priznavajo pa evharistije in resnične prisotnosti Jezusa v - med sveto mašo - spremenjenem kruhu in vinu. Nekateri pravijo, da ni važno, če verujemo v evharističnega Jezusa ali ne, da je dovolj, da ga ljubimo in pričujemo ljubezen z dobrimi deli do naših bratov. Vse to je delno res. Jezus je jasno povedal, da kdor jé moje meso in pije mojo kri, bo imel večno življenje. Evharistijo je zapustil kot najpomembnejši dokaz, rekoč: to delajte v moj spomin. Naši bratje kristjani, protestanti, binškoštniki in številne skupnosti imajo zagotovo možnost, da se zveličajo. Toda dokument »Dominus Iesus« (»Gospod Jezus«), ki ga je objavil kardinal Joseph Ratzinger in podpisal Janez Pavel II., jasno pove: *»Kjer ni evharistije, kjer ni duhovništva, kjer ni povezanosti s Kristusovim namestnikom na zemlji, s papežem, se skupnost, ki ji manjkajo te prvine, ne more imenovati prava Cerkev. Ni evharistije, če ni zakonito posvečenega duhovnika*

s strani škofa, ki je združen s Cerkvijo v apostolskem nasledstvu.« V okrožnici se sveti Janez Pavel II. dotakne tudi vprašanja, kako je z evharistijo v ekumenskih stikih, in zatrjuje: »Zato se morajo katoliški verniki, čeprav spoštujejo religiozno prepričanje svojih ločenih bratov, vzdržati udeležbe pri obhajilu, ki ga ti delijo pri svojih bogoslužjih, da ne bi s tem dajali povoda za dvomje glede narave evharistije in bi zaradi tega zanemarjali svojo dolžnost, da jasno pričujejo za resnico. Takšna opravila in srečanja, ki so ob primernih priložnostih sama po sebi hvalevredna, pripravljajo na zaželeno polno, tudi evharistično občestvo, vendar ga ne morejo *nadomestiti*« (št. 30). To pomeni, da nekatoliški kristjani, ki ne verujejo v resnično navzočnost Kristusa v evharistiji, ne morejo prejeti obhajila pri naših mašah. Evharistija ni simbolično dejanje spomina na zadnjo večerjo, evharistija, obhajilo, je živo, resnično in zakramentalno ponavzočenje Kristusove smrti in njegovega vstajenja. Maša je posedanjenje Kristusove daritve na križu in vstajenja. Temu smo priča pri vsaki maši po posvetitvi kruha in vina: »Tvojo smrt oznanjamo Gospod, in tvoje vstajenje slavimo, dokler ne prideš v slavi«. Vera v resnično navzočnost Kristusa v hostiji nas zavezuje k temu, da smo do evharistije kar se da spoštljivi. Če je kdo zagrešil smrtni greh in se ni spovedal, predno je prišel k maši, ne bi smel pristopiti in prejeti obhajila. Obhajilo ni zunanji obred, je zakrament, ki ga prejmemo takrat, kadar smo ga vredni prejeti. Ponekod govorijo, češ da sedaj lahko obhajilo prejmejo vsi, ki pridejo k maši, čeprav živijo razbrzdano življenje, tisti, ki se nikoli ne spovejo ali tisti, ki ne želijo popraviti svojega življenja. Ta odnos ni pravilen in ga je potrebno popraviti.

Danes nam praznik svetega Rešnjega telesa in krvi daje lepo priložnost, da vidno dokažemo, da verujemo v resničnega in živega Jezusa, ko v procesiji nosimo posvečeno hostijo, Kristusovo telo. To pričujemo tudi takrat, ko ob katerikoli uri dneva pridemo v cerkev z namenom, da počastimo Gospoda, skritega v tabernaklju. On je vedno tam in nas čaka, tam je, da posluša naše zahvalne molitve in prošnje za pomoč. Ne bi bilo prav pustiti evharističnega Jezusa predolgo časa samega. Velik teolog evharistije sveti Alfonz Marija

Ligvorij je dejal: »Med vsemi pobožnostmi je češčenje Jezusa v zakramentu največja pobožnost med zakramenti, najdražja Bogu in nam najbolj koristna.« V evharistični procesiji bo z nami hodila Marija, Jezusova mati, ki je bila priča njegovi smrti in je skupaj z apostoli čakala Svetega Duha na kraju, kjer je Jezus postavil evharistijo. Smo v Marijinem mesecu majniku, ko šmarnično pobožnost obhajamo tudi z izpostavljanjem in češčenjem presvetega zakramenta. Z Marijo izpovejmo svojo vero v Kristusa, s petjem tega prelepega evharističnega napeva, ki pravi: »Strma je pot v nebo, strma zelo, ali lahka s teboj, ti greš z menoj, Marija tam stoji in mi naprej veli, k tebi želim, moj Bog, k tebi, moj Bog.« Amen.

ŠKOF EGON KAPELLARI

Nimamo rešitev ...

Ko sem si v petek (13. novembra 2015) vzel čas, da sem po televiziji *arte* sodoživljal izvedbo Mozartove opere iz Berlina, so se na robu ekrana nenadoma začela pojavljati besedila s sporočili o terorističnih napadih, ki so se prav tedaj dogajali v Parizu. To je bil zastrašujoč spomin na mnoge dejavnike današnje svetovne nestabilnosti, ki je zdaj zajel Evropo kot zverinski terorizem.

Prihajajo hujši dnevi.

Na obzorju je nepreklicno

nastopila bridka ura.

Ingeborg Bachmann s temi besedami začenja pesnitev iz leta 1953. To se v svetovni zgodovini vedno znova ritmično dogaja in vzbuja pri ljudeh strah, depresijo, agresijo ali obup. Po drugi strani pa prebuja nove moči upanja za oblikovanje kulture, znanosti, politike in tudi vere. Na tem obzorju sveta je tudi naša katoliška Cerkev po vsem svetu sredi človeštva in svetovnega krščanstva. Cerkev se veseli in trpi skupaj z ljudmi. Krščanstvo in posebno katoliška Cerkev potujeta skupaj z iskanji človeštva na njegovi poti v prihodnost. Cerkev za marsikaj nima receptov, ima pa evangelij kot kompas in že skoraj 2000 letno živo razlago evangelija.

Kaj je človek? To vprašanje zastavlja Bogu molivec svetopi-semskega psalma (Ps 8): »Kaj je človek, da se ga spominjaš, sin človekov, da ga obiskuješ?« Človeštvo, ki prebiva na našem planetu, je danes številnejše kakor kdaj koli v zgodovini: mrgoleča množica več kakor sedem milijard ljudi z belim, črnim, rumenim ali drugače

obarvanim obrazom. In vsak od njih je po svetopisemskem gledanju nezamenljiva posamezna oseba. Isti psalm (Ps 8) prav tako pove o človeku, kakšen naj bi bil pred Bogom: »Naredil si ga malo nižjega od angelov, s slavo in častjo si ga ovenčal.« Človek – kakor se javlja (Heidegger) in kakor je rekel Immanuel Kant – pa je izrezljan iz ukrivljenega lesa. Človek je človeku lahko človek ali tudi volk. Lahko je Abel ali Kajn, Frančišek Asiški ali IS-terorist. Verstva so vedno znova izoblikovala oba tipa. IS-teroristi svoje nasprotnike na Zahodu kar vseprek imenujejo križarje; na družbenem Zahodu so bile in so še sile, ki so zaradi napadalnosti v treh abrahamovskih verstvih upale in še upajo, da bodo ta verstva izginila. Katoliška Cerkev je sicer zagrešila velike napake, a se pri tem nikoli ni mogla sklicevati na evangelij. Zaradi svoje poklicanosti pa se ne sme nikoli pustiti izriniti iz družbe, iz javnega prostora v golo zasebnost...

V javni razpravi so v veliki meri potlačili tisto, kar je bilo že dolgo mogoče predvideti. Zdaj moramo plačevati visok račun. Večina tistih, ki se jih to tiče v politiki, v medijih in tudi v verskih skupnostih, se s tem zapletenim položajem soočajo le delno, torej nimajo zadostnega pogleda na celoto. Zato se nekateri oglašajo in govorijo mimo drugih, proti drugim ali samo povečujejo zmedo. Po drugi strani pa je spricho tega izziva nadvse razveseljiv val solidarnosti in sočutja v civilni družbi in zlasti tudi v Cerkvah. Ne da bi se hotela Cerkev koga polaščati, smemo mirno reči, da velik del tega sočutja neposredno ali posredno izvira iz krščanstva, iz evangelija. Spricho hitro naraščajočega preseljevanja se spet razplamtevajo stari stereotipi sebičnosti in bojazni pred novim in tujim. Obstaja pa tudi zelo utemeljena skrb glede gospodarske in splošno družbene zmogljivosti in prihodnosti v deželah kakor je Nemčija. Potreben bo stvaren, ne naiven idealizem, da se velik del te solidarnosti ne sprevrže v agresijo in depresijo. Prepovedi mišljenja in govorjenja v zvezi s celotno zapletenostjo položja v imenu tudi dobro mišljene *political correctness* vodijo samo v slepe ulice... Graški sociolog Manfred Prisching je z njemu lastno jezikovno izbranostjo in čustveno treznostjo v tedniku *Die Furche* navedel glavne dejavnike zapletenega vprašanja migracije in v povzetku dejal: »Resnica je:

nimamo rešitev.« Tudi če ta splošna diagnoza trenutno na žalost drži, se resni kristjani in humanisti nikakor ne bodo mogli kar sprijazniti s tem, ampak se bodo tudi v tej zadevi držali besede, ki jo je izrekel Leonardo da Vinci: »Če ne moreš, kar hočeš, potem skušaj hoteti, kar moreš!« Vsak človek dobre volje more spričo tega splošnega položaja in – dejansko vedno – delati dobro, tudi če nima na voljo velikih vzvodov. Kdor pa sploh ne dela dobrega in to tako, da ga že kar malo zaboli, naj v javni razpravi molči...

ANTON ŠTRUKELJ

Hvaljeno bodi presveto Jezusovo Srce!

Dragi sobratje, dragi romarji! Z velikim veseljem in hvaležnostjo pozdravljam vse vas, ki ste od blizu in daleč prišli v ta lep romarski kraj Hall na Tirolskem. Čudovita bazilika Jezusovega Srca, v kateri smo se zbrali k bogoslužju, nam daje nekakšno slutnjo nebes, je odsev onstranske gloriole.

V svetem letu usmiljenja obhajamo sv. mašo v čast Jezusovemu Srcu in se z bogoslužjem tako rekoč oziramo v Jezusovo Srce, ki ga je ob smrti prebodla sulica rimskega vojaka. Da, njegovo Srce je odprto za nas in pred nami – in s tem se je odprlo srce Boga samega. Bogoslužje nam razlaga oznanilo Jezusovega Srca, ki govori predvsem o Bogu kot pastirju ljudi in nam na ta način razodeva Jezusovo duhovništvo, ki je zakoreninjeno v globini njegovega Srca. Tako nam kaže večni temelj in hkrati veljavno merilo vsakega duhovniškega služenja, ki mora biti vedno zasidrano v Jezusovem Srcu.

Izbrana besedila nam pomagajo razumeti ljubečo skrb dobrega Pastirja, ki je odprl svoje Srce za nas. V teh pesmih sta nagovor in odgovor med seboj prežeta. Z ene strani so ti spevi vzeti iz Božje besede, z druge pa so že človekov odgovor na njegovo besedo, odgovor, v katerem se Beseda sama podarja in vstopa v naše življenje. Najpomembnejši teh besedilih v današnjem bogoslužju je Psalm 23 (22) – »*Gospod je moj pastir*«. V tem psalmu je Izrael v molitvi sprejel razodetje Boga samega kot pastirja in iz tega napravil usmeritev za svoje življenje. »*Gospod je moj pastir: nič mi ne manjka*«. V tej prvi vrstici sta izražena veselje in hvaležnost za dejstvo, da je Bog navzoč in skrbi za nas. Berilo iz knjige preroka Ezekijela se začena z isto

Anton Štrukelj, Lob sei dem Heiligsten Herzen Jesu. Pridiga na 16. mednarodnem romanju v baziliki Jezusovega Srca v Hallu na Tirolskem, 27. avgusta 2016 (tudi hrvaški in slovenski prevod).

mislijo: »*Jaz sam bom iskal svoje ovce in bom skrbel zanje*« (Ezk 34,11). Bog se osebno zavzema zame, za nas, za človeštvo. Nisem puščen sam, izgubljen v vesolju in v družbi, v kateri smo vedno bolj zmedeni. Bog se zavzema zame! Ni oddaljeni Bog, kateremu moje življenje ne bi pomenilo veliko. Mnogi današnji ljudje si morda sploh ne želijo, da bi se Bog brigal zanje. Nočejo, da bi jih Bog motil. A kjer dojemajo Božjo skrb in ljubezen kot motnjo, tam je spačeno tudi človeško bitje. Kako lepo in tolažljivo je vedeti, da obstaja oseba, ki mi hoče dobro, me ima rada in se zanima ter zavzema zame. A veliko odločilnejše je, da obstaja tisti Bog, ki me pozna, me ljubi in skrbi zame. »*Jaz poznam svoje ovce in moje ovce poznajo mene*« (Jn 10,14), govori Cerkev pred evangelijem z Gospodovo besedo. Bog me pozna, skrbi zame. Ta misel bi nas morala zares navdajati s srečo. Naj prodre globoko v našo notranjost!

Tudi v današnjem evangeliju nam Gospod govori: »*Jaz sem prava vinska trta*« (Jn 15,3). V priliki o vinski trti je gotovo najprej čudovito jamstvo: da smo nekje ukoreninjeni, obstojno in krepilno, da po svojem rojstvu nismo izpostavljeni, osamljeni, ki nimajo druge opore kakor svoj vprašljivi osebek. Tudi nismo zgolj »stvari« nedoumljivega Stvarnika, ki nam pač vselej hoče dati in tudi ohranjati bivanje – dokler mu je všeč. Imamo marveč jamstvo, da smo povezani z Izvirom, ki nam daje moči in podarja rodovitnost; in iz tega Izvira moremo živeti smiselno in koristno bivanje. Toda trditev, ki preveva ves evangelij, je več kakor to jamstvo: na podlagi zagotovila je tudi nujna *zahteva*, da v tem Izvoru ostanemo: »*Ostanite v meni, potem bom jaz ostal v vas.*« Ta zahteva je tako silovito nujna, da je z njo povezana skoraj groznja: kdor ne ostane, se posuši, je odrezan in zgori. To se izvrši skoraj naravno – kakor kaže prilika o mladiki in trti – izvrši pa se tudi osebno, ker je Bog Oče sam zaskrbljen za edinost Sina s svojimi vejami ali udi. Ta edinost je osrednji dogodek sveta in njegove zgodovine. Ta edinost je tako tesna, da ne trpi nobenega polovičarstva: ali je mladika na trti ali pa je od nje ločena. To si moramo vzeti k srcu: »*Brez mene ne morete ničesar storiti*« – pa čeprav mislite, da morete iz sebe kaj doseči.

Vrnimo se k našemu psalmu. Tam je rečeno: »Vodi me po pravi poti zaradi svoje ljubezni. Tudi če hodim po temni dolini, se ne bojim hudega, ker si ti z menoj. Tvoja palica in tvoja gorjača mi dajeta gotovost« (23 /22/ 3s). Pastir kaže pravo pot tistim, ki so mu zaupani. Hodi pred njimi in jih vodi. Povejmo drugače: Gospod nam kaže, kako pravilno uresničujemo človečnost. Uči nas umetnosti, kako naj živim kot oseba. Kaj moram storiti, da ne bom propadel, da ne bom zapravil svojega življenja v pomanjkanju smisla? Prav to vprašanje si mora zastaviti vsak človek in sicer v vsakem obdobju življenja. Koliko temine je okoli tega vprašanja v našem času! Vedno znova nam prihaja na misel beseda Jezusa, ki je imel sočutje z ljudmi, ker so bili kakor ovce brez pastirja. Gospod, usmili se tudi nas! Pokaži nam pot! Iz evangelija vemo: On sam je pot. Živeti s Kristusom, hoditi na njim – pomeni, najti pravo pot, da bi naše življenje našlo smisel in da bi nekega dne mogli reči: »Zares, življenje je bilo lepo in dobro«. Izraelsko ljudstvo je bilo in je hvaležno Bogu, ker je v zapovedih pokazal pot življenja. Veliki psalm 119 (118) je izraz veselja nad dejstvom, da ne tavamo v temi. Bog nam je pokazal, kakšna je pot in kako moremo hoditi pravilno. Tisto, kar povedo zapovedi, je povzeto v Jezusovem življenju in je zato postalo živ vzor. Zdaj razumemo, da te Božje smernice niso verige, marveč so pot, ki nam jo Jezus kaže. Lahko smo hvaležni zanje in se veselimo, ker so v Kristusu pred nami kot živa resničnost. On sam nas je osrečil. V hoji skupaj s Kristusom doživljamo veselje razodetja. Kot duhovniki in dobri kristjani naj ljudem prinašamo veselje, da nam je Gospod pokazal pravo pot življenja.

Sledi beseda o »*temni dolini*«, po kateri Gospod vodi človeka. Pot vsakega od nas bo nekega dne pripeljala v temno dolino smrti, v kateri nas nihče ne more spremljati. Edino Gospod bo tam. Kristus sam je sestopil v temno noč smrti. Zato nas Kristus Odrešenik ne zapusti niti v smrti. Tudi tam nas vodi. »Če grem v podzemlje, si tam«, pravi Psalm 139 (138). Da, ti si navzoč tudi v poslednji bridkosti. Zato naš psalm lahko reče: tudi tam, v temni dolini, se ne bojim hudega. Ko govorimo o temni dolini, pa lahko mislimo tudi na temne doline skušnjave, malodušnosti, preizkušnje,

skozi katere mora iti vsaka človeška oseba. Gospod je navzoč tudi v teh temačnih dolinah življenja. O, Gospod, pokaži mi, da si tu: v mračnosti skušnjave, v urah zatemnitve, v katerih se zdi, da so ugasnile vse luči! Pomagaj nam duhovnikom, da bomo mogli biti v takšnih temnih nočeh blizu osebam, ki so nam zaupane. Da jim bomo mogli pokazati tvojo luč.

»*Tvoja palica in tvoja gorjača mi dajeta gotovost*«. Pastir potrebuje palico proti divjim živalim, ki hočejo vdreti v čredo; proti roparjem, ki iščejo svoj plen. Poleg palice je gorjača, ki daje oporo in pomaga, da gremo skozi težke prehode. Oboje spada tudi k cerkveni službi, k duhovniški službi. Tudi Cerkev mora uporabljati pastirjevo palico, s katero varuje vero zoper ponarejevalce, zoper takšne usmeritve, ki v resnici begajo in zavajajo. Tudi palica je lahko v službi ljubezni. Zato tudi ni prav in nikakor ni ljubezen, če dopuščajo bujno razraščanje krive vere, pačenje ali potvarjanje in razpadanje vere, kakor da bi mi sami iznašli vero. Kakor da vera ne bi bila dar Boga, dragoceni biser, ki si ga ne pustimo iztrgati. Hkrati pa mora palica vedno znova postajati pastirjeva gorjača, ki pomaga ljudem, da morejo hoditi za Gospodom tudi po težkih poteh.

Na koncu tega psalma je govor o pripravljeni mizi, o olju, s katerim je maziljena glava, o prekipevajočem kelihu, o tem, da smemo prebivati v Gospodovi bližini. V psalmu to izraža predvsem vidik veselja ob prazniku, ko smo z Bogom v svetišču, ko nas On sam pogosti in nam služi, ko moremo prebivati pri njem. Za nas, ki molimo ta psalm skupaj s Kristusom in njegovim telesom, ki je Cerkev, je ta vidik upanja dobil še večjo prostranost in globino. V teh besedah tako rekoč vidimo preroški predujem skrivnosti evharistije, v kateri nas Bog sam pogosti, ko se nam daje kot hrana – kot tisti kruh in tisto izborno vino, ki edina moreta dati poslednji odgovor na najglobljo človekovo lakoto in žejo. Kako ne bi bili srečni, da moremo biti vsak dan gostje pri Gospodovi mizi in prebivati pri njem? Kako ne bi bili srečni ob dejstvu, da nam Gospod sam naroča: »*To delajte v moj spomin!*« Srečni, ker nam je zaupal, da pripravljamo Gospodovo mizo za ljudi, da jim dajemo njegovo telo in njegovo kri, jim podarjamo dragoceni dar njegove navzočnosti. Zares, z

vsem srcem smemo skupaj moliti besede psalma: *»Dobrotljivost in zvestoba me spremljata vse dni mojega življenja«* (23/22/6).

Ob koncu se na kratko ozrimo še na dva obhajilna speva, ki nam ju Cerkev danes predlaga v svojem bogoslužju. To je zlasti beseda, s katero sv. Janez sklepa pripoved o Jezusovem križanju: *»Vojak mu je s sulico prebodel stran in takoj je pritekla kri in voda«* (Jn 19,34). Jezusovo srce je prebodeno s sulico. Odprto je in postane izvir: voda in kri, ki pritečeta iz njega, kažeta na dva temeljna zakramenta, iz katerih Cerkev živi: na krst in evharistijo. Iz Gospodove prebodene strani, iz njegovega odprtega Srca privre živi studenec, ki teče skozi stoletja in gradi Cerkev. Odprto Srce je izvir nove reke življenja. V tej povezavi je sv. Janez gotovo mislil tudi na prerokbo Ezekijela, ki vidi, kako iz novega templja izvira reka, ki daje rodovitnost in življenje (Ez 47): Jezus sam je novi tempelj. Njegovo odprto srce je izvir, iz katerega priteka reka novega življenja, ki se nam podarja v krstu in evharistiji.

Bogoslužje slovesnega praznika presvetega Jezusovega Srca pa predvideva kot obhajilni spev še eno besedo, sorodno tej, vzeto iz Janezovega evangelija: *»Kdor je žejen, naj pride k meni. Naj pije, kdor veruje v mene. Sveto pismo pravi: ‚Pritekali bodo iz njega studenci žive vode‘«* (prim. Jn 7,37s). V veri pijemo tako rekoč živo vodo Božje Besede, Kristusa. Tako vernik tudi sam postaja izvir, ki podarja živo vodo izsušeni zemlji zgodovine. To vidimo v svetnikih. To vidimo v Mariji, ki je kot velika žena vere in ljubezni postala skozi stoletja izvir vere, ljubezni in življenja. Vsak kristjan in vsak duhovnik bi moral iz Kristusa postati studenec, ki prinaša življenje drugim. Mi bi morali dajati vodo življenja žejnemu svetu.

Dragi bratje in sestre! Rad bi sklenil z lepo molitvijo, ki jo je napisal zaslužni papež Benedikt XVI. in jo objavil na spominski podobici ob bisernem jubileju svojega duhovniškega posvečenja:

»Gospod, zahvaljujemo se ti, da si odprl svoje Srce za nas, da si v svoji smrti in v svojem vstajenju postal vir življenja. Daj, da bomo osebe, ki živijo iz tvojega izvira in podeli nam, da bomo tudi mi mogli biti izvir, zmožni dati temu našemu času vodo življenja. Zahvaljujemo se ti za milost duhovniške službe. Gospod, blagoslovi nas in blagoslovi vse ljudi tega časa, ki so žejni in Te iščejo. Amen.«

ANTON ŠTRUKELJ

Posvetitev Mariji

Obisk fatimske Marije romarice je vseslovenski misijon v srebrnem jubileju naše samostojnosti. Posamezniki, družine in župnije ter celotno občestvo katoliške Cerkve na Slovenskem s pastirji na čelu se izročamo Marijinemu varstvu in posvečamo njenemu brezmadežnemu Srcu. To je najlepša priprava na stoletnico Marijinih prikazovanj v Fatimi.

Slovenci častimo Božjo mater Marijo zlasti v številnih marijanskih romarskih svetiščih. Ta svetišča so živi spomeniki našega krščanskega življenja in trdni braniki naše samostojnosti. Človeka, ki potuje po naši domovini, prevzame nešteto majhnih kapel, posejanih po dolinah in gričih našega raja pod Triglavom. Sv. Janez Pavel II. pomenljivo pravi, da romarski kraji sestavljajo »zemljepis vere«. V Sloveniji imamo skoraj 400 Mariji posvečenih cerkva, od tega 40 romarskih cerkva.

Pri Slovencih se je Marijino češčenje uveljavilo že ob začetku pokristjanjevanja; Mariji so bile posvečene prve znane cerkve (Oglej, Gospa Sveta). Te cerkve so trajni spomenik, da je naša domovina posvečena Mariji. Očak Jakob je v Betelu s kamnom zaznamoval kraj srečanja z Bogom, rekoč: »To je zares hiša Božja in vrata nebeška« (1 Mz 28,17). Naši predniki so s postavitvijo svetišč sebe izročili v Marijino last in varstvo. Marija pa je nad njimi razprostrla svoj plašč in se ukoreninila med plemenitim ljudstvom.

O pomenu češčenja Matere Božje za našo vernost lepo piše dr. Zmaga Kumer: »Komaj kateri evropski narod ima tako bogato pesemsko izročilo ter v njem toliko nabožnih, zlasti Marijinih pesmi, kakor slovenski. Marija je prikazana kakor katera naših skromnih kmečkih mater, vedno z Jezusom v naročju, roma na božja pota, skrbi za svoje Dete, trpi s Sinom kot ‚Marija sedem žalosti‘ in bi

mu rada olajšala muke. Hkrati pa je zaradi Božjega materinstva prikazana kot priprošnjica celo v brezupnih stiskah, kar dokazuje, da ji je ljudstvo v vseh težkih časih naše zgodovine neomajno zaupalo. Posebej je treba omeniti še eno slovensko posebnost. To so pesmi ob žalostnem delu rožnega venca in ob lavretanskih litanijah. Takšna oblika petih litanij z odpevi po vsakem tretjem vzkliku ni poznana nikjer drugje po svetu. Izpričana je že v 17. stoletju, medtem ko preprostejša oblika sega že v čas pred reformacijo.« Ko je sv. Janez Pavel II. prvič obiskal Slovenijo, 17. maja 1996, smo zvečer pred njegovim rojstnim dnevom v ljubljanski stolnici peli litanije z odpevi.

Pri nas je že od nekdaj navada, da molimo lavretanske litanije pred izpostavljenim Najsvetejšim. V tem je globok notranji pomen, ki izraža kristocentričnost. Pridružujemo se priprošnji Gospodove dekle, ki je izrekla svojo vdanost Bogu: »Zgodi se mi po tvoji besedi« (Lk 1,38), in ki nas opogumlja: »Karkoli vam poreče, storite« (Jn 2,5).

Kristus prihaja k nam po Mariji. Zato tudi mi po njej prihajamo h Kristusu. »Po Mariji k Jezusu«. Škof Anton Bonaventura Jeglič je v svoj grb dal vtisniti Jezusovo in Marijino Srce z napisom: »Pridi k nam tvoje kraljestvo, po Mariji!« S tem je nakazal pot, ki je ne more nadomestiti nobeno drugo boljše in bolj učinkovito sredstvo. *Mariji izkazovano češčenje je najvarnejša in najkrajša pot, ki nas privede v konkretno bližino Kristusa.*

Najpomembnejše prvine Marijinega češčenja, ki so med Slovenci zorele v teku stoletij, so: bogoslužno češčenje, rožni venec, litanije, pesmi in posvetitev. S posvetitvijo Mariji naj bi se naučili posnemati Marijo v njeni dejavni pripravljenosti za sprejemanje in izpolnjevanje Božje volje. *Po tej posvetitvi nas hoče Bog sam posvetiti!*

Zgledi posvetitve Mariji

Poleg Božjega služabnika Antona Vovka, ki je leta 1954 na Brezjah posvetil nov oltar Mariji v čast, so pred našimi očmi še

drugi veliki Marijini častilci: častitljivi Božji služabnik Friderik Baraga, blaženi Anton Martin Slomšek, blaženi mučenec Lojze Grozde, Božji služabnik Anton Strle in mnogi drugi.

Blaženi Anton Martin Slomšek je leta 1854, ko je bila razglašena verska resnica, da je Devica Marija brez madeža izvirnega greha spočeta, zapisal v pastirskem pismu: »Kolikor bo med nami napredovalo Mariji izkazano češčenje, toliko bolj bo rasla moč Marijine priprošnje za vsakega kristjana posebej in za vesoljno krščanstvo sploh, ki posebno v sedanjih nevarnostih potrebuje Marijinega varstva, da bi se ljudstvo ne pogreznilo v prepad nevere in krivoverstva.«

Leta 1900 pa je škof Anton Bonaventura Jeglič nekako ob začetku svoje nadpastirske službe zapisal pri duhovnih vajah: »Vse bom delal z Marijo, zaradi Marije, v njej in po njej; Srce Marijino naj stopi na mesto mojega srca in vse moje življenje naj bo tako, kakor bi izviralo iz Marijinega Srca, kakor bi Marija delovala; v vsem hočem biti odvisen od moje Matere Marije.« Iz tega duha posvetitve Mariji je knezoškof Jeglič širil Marijine družbe in pospeševal marijansko ter evharistično pobožnost!

Anton Strle si je po zgodnji smrti staršev zavestno izbral Marijo za svojo mater. Pozneje je povedal, da ga je Marija v življenju varovala naravnost čudežno! V svoji oporoki, 12. marca 1974, je zapisal bistvene besede glede svoje osebne posvetitve Mariji: »*Po Marijinih rokah se vsega darujem Jezusu Kristusu, da bom potrpežljivo nosil svoj križ vse dni življenja – to je po vseh vodilih življenja moje zadnje vodilo.*«

Blaženi Lojze Grozde, goreč Marijin častilec, je skušal tudi druge pridobiti za Marijo. Kako vneto je govoril na praznik Brezmadežne, tri tedne pred svojo smrtjo. Končno je odšel po palmo mučeništva v službi fatimske Božje Matere!

*Posvetitev slovenskega naroda Mariji
– dejanje izredne pomembnosti*

Slovenski škofje so 21. januarja 1992 sklenili, da po mednarodnem priznanju Republike Slovenije posvetijo slovenski narod

Mariji. Prva skupna posvetitev je bila na slovesni praznik Marijinega vnebovzvetja, 15. avgusta. Svojo posvetitev Mariji obnavljamo vsako leto na veliki šmaren.

Božji služabnik Anton Strle je to posvetitev označil kot »dejanje izredne pomembnosti«. V svojem kratkem, a zgoščenem članku, objavljenem v Družini, je zapisal: »Zgodovina slovenskega naroda«, tako utemeljujejo škofje to svojo odločitev, »z vsemi sončnimi in senčnimi stranmi je hkrati zgodovina slovenske vernosti. V njej je imela posebno vlogo Božja in naša mati Marija. Versko življenje je cvetelo takrat, ko je bila razširjena živa in zdrava pobožnost do Božje Matere. Kadar té ni bilo, je med našimi predniki plahnela in ginila tudi vernost. V najhujših stiskah nam je ohranila vero in ljubezen, da smo mogli obstati do današnjih dni. Prek vseh oblik življenja od naseljevanja do danes nam je kazala pot k svojemu Sinu. ... Zato je primerno, da se v tem pomembnem trenutku svoje zgodovine izročimo Marijini materinski ljubezni, da se ji posvetimo.«

»Posvetitev in izročitev našega naroda Mariji je izraz našega priznanja za vse, kar je storila in še dela za naš narod. Posvetiti se Mariji pomeni priznati njeno poslanstvo v zgodovini našega naroda. Kdor pozorno presoja vsa dogajanja naše pretekle zgodovine in kdor danes v luči vere gleda in spremlja življenje naših ljudi, bo ugotovil, da čuva nad našim narodom njena materinska ljubezen. S posvetitvijo se izročamo v varstvo nebeški Materi.«

»Vsa Evropa se danes odloča za svojo novo prihodnost in stoji pred izzivom za novo in ponovno odločitev za Boga ter za ponovno srečanje z osebo Jezusa Kristusa in njegovim naukom. Želimo se vrniti v Evropo sv. Benedikta, ki je, po besedah Pavla VI., prinesel Evropi križ (krščanstvo), knjigo (kulturo) in plug (gospodarski napredek). Želimo se vrniti v Evropo svetih bratov Cirila in Metoda, ki sta našemu narodu prinesla krst in abecedo, vero in književnost. S tem sta mu zagotovila prihodnost in napredek. Naš narod je bil krščen. Tega dejstva ne moremo več odmisлити. Krst nas je uvrstil med kulturne narode Evrope. Naša izročitev Materi Božji pomeni po Mariji izročitev Bogu in Jezusu Kristusu. Ponovno

izbiramo in sprejemamo krst Jezusa Kristusa, našega Odrešenika. Posvetitev je torej naš veliki povratek in vrnitev domov k Materi. S posvetitvijo se naš narod po žalostnih in bridkih preizkušnjah odpadov, odklonov, izgubljenosti in ateizma ponovno in znova vrača k Bogu in h Kristusu.«

MEDNARODNA KATOLIŠKA REVIIJA COMMUNIO

Nemška: INTERNATIONALE KATOLISCHE ZEITSCHRIFT COMMUNIO
Schenkenstrasse 8-10, A-1010 Wien, Dr. Jan-Heiner Tück, info@communio.de

Italijanska: RIVISTA INTERNAZIONALE DI TEOLOGIA E CULTURA COMMUNIO
JACA BOOK, Via Frua 11, I-20146 Milano, Dr. Aldino Cazzago, communio@jacabook.it

Hrvaška: MEĐUNARODNI KATOLIČKI ČASOPIS COMMUNIO,
Kršćanska sadašnjost, Marulićev trg 14, HR-41001 Zagreb, Dr. Ivica Raguž, communio.hr@gmail.com

Ameriška: COMMUNIO. INTERNATIONAL CATHOLIC REVIEW
Washington, D.C. 20017, P.O.Box 4557, Dr. David L. Schindler, communio@aol.com

Francoska: REVUE CATHOLIQUE INTERNATIONALE COMMUNIO
F-75004 Paris, 5, passage Saint-Paul, Dr. Serge Landes, communio@neuf.fr

Nizozemska: COMMUNIO. INTERNATIONAAL KATHOLIEK TIJDSCHRIFT
B-Groenstraat 57, B-2860 Sint-Katelijne-Waver, Dr. Stefaan Van Calster,
vancalster@usa.net; wilkens@rodluc.nl

Španska: REVISTA CATÓLICA INTERNACIONAL DE PENSAMIENTO Y CULTURA COMMUNIO
Andrés Mellado, 29 2ºA, E-28015 Madrid, Dr. Gabriel Alonso, Procommunio@communio-es.com

Poljska: MIĘDZYKRAJOWY PRZEGLĄD TEOLOGICZNY COMMUNIO
Ołtarzew, Kilińskiego 20, PL 05-850 Ożarów Mazowiecki,
Prof. Paweł Góralczyk, Dr. Alfred Dyr, adyr@sac.org.pl

Portugalska: COMMUNIO. REVISTA INTERNACIONAL CATÓLICA
Universidade Católica Portuguesa Palma de Cima, P-1649-023 Lisboa, Dr. Henrique de Noronha Galvão,
communio@lisboa.ucp.pt

Argentinska: REVISTA CATÓLICA INTERNACIONAL COMMUNIO
Sánchez de Bustamante 2662(1425) Buenos Aires, Argentina, Dr. Luis Baliña,
communioargentina@gmail.com.ar

Madžarska: COMMUNIO. NEMZETKOZI KATOLIKUS FOLYORAT
H-1053 Budapest, Papnövelde n.7, Dr. Pál Bolberitz, communio@cela.hu

Ukrajinska: МІЖНАРДНИЙ БОГОСЛОВСЬКИЙ ЧАСОПИС СОПРИЧАСТЯ
МОНАСТИР МОНАХІВ СТУДІЙСЬКОГО УСТАВУ, Užgorod/Lviv

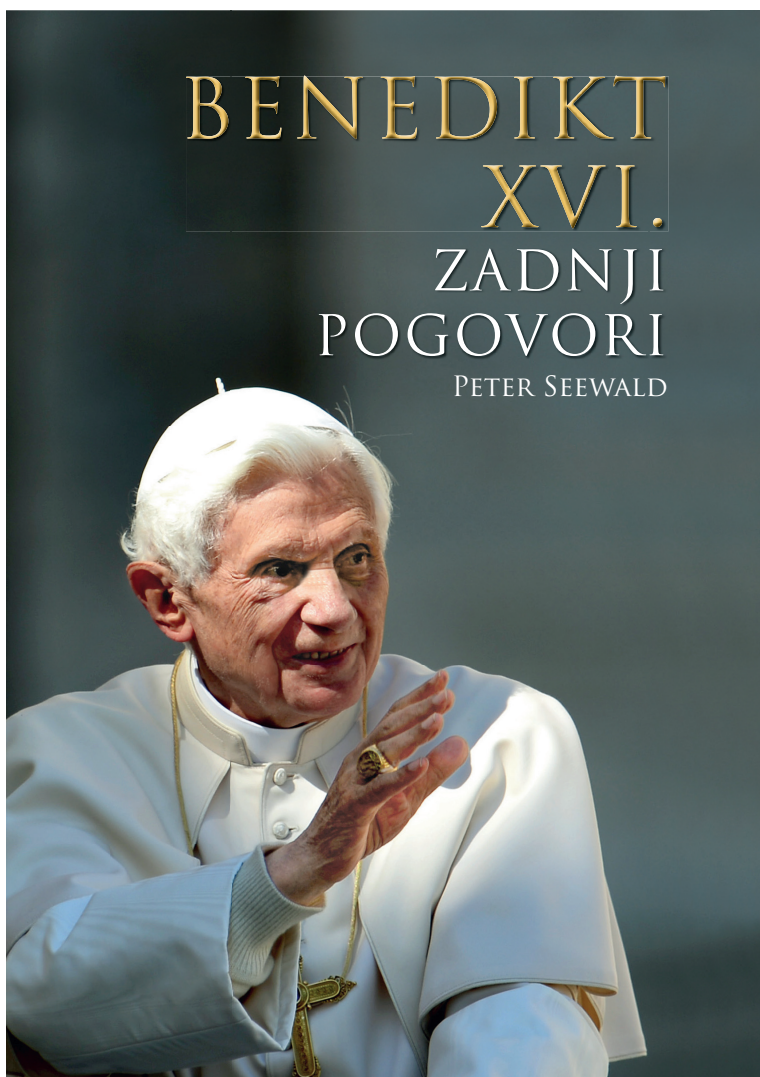
Češka: MEZINÁRODNI KATOLICKÁ REVUE COMMUNIO
CZ 11000 Praha 1, Husova 8, Dr. Prokop Broz, communio@serznam.cz

Brazilska: REVISTA INTERNACIONAL DE TEOLOGIA E CULTURA COMMUNIO
Rua São Pedro Alcântara, 12. Centro, Petrópolis, RJ 25.685-300, Dr. Edson de Castro Homem,
communio@cieep.org.br

Mednarodna katoliška revija Communio. Naslov uredništva in uprave: Družina d.o.o., Krekov trg 1, 1001 Ljubljana, p.p. 95, tel. 01/360-28-28, faks 01/360-28-29. E.mail: *anton.strukelj@guest.arnes.si* – Revija izhaja štirikrat letno. Cena posameznega zvezka: 8,50 €. Letna naročnina: 34,00 €, za tujino 41,60 €, letalska 43,20 €. DDV je vključen v ceno. Domači naročniki nakazujejo naročnino na transakcijski račun Družina d.o.o. NLB 02014-0015204714, Krekov trg 1, 1000 Ljubljana; naročniki iz tujine nakazujejo denar na devizni račun pri NLB d.d., Trg republike 2, 1520 Ljubljana, IBAN: SI56020140015204714, Družina d.o.o., Krekov trg 1, Ljubljana, SLO SWIFT oz. BIC: LJBASI2X – Revija izhaja s finančno podporo ARRS.

ISSN 1408-9580

Priporočamo!

Naročila:

telefon **01/360-28-28**,

e-pošta: **narocila@druzina.si**,

spletna knjigarna:

www.druzina.si ali nas

obiščete v naši knjigarni

• Krekov trg 1, Ljubljana

• Štula 23, Ljubljana-Sentvid

8,50 €

3 830031 150361